

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Νομοθεσία

Περιεχόμενα

I Πράξεις για την ισχύ των οποίων απαιτείται δημοσίευση

.....

II Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση

Επιτροπή

2003/437/EK:

- ★ Απόφαση της Επιτροπής, της 11ης Δεκεμβρίου 2001, σχετικά με διαδικασία βάσει του άρθρου 81 της συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 53 της συμφωνίας ΕΟΧ (Υπόθεση COM/P/E-1/37.027 — Φωσφορικός ψευδάργυρος) [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2001) 4237] ⁽¹⁾..... 1

2003/438/EK:

- ★ Απόφαση της Επιτροπής, της 16ης Οκτωβρίου 2002, για το καθεστώς κρατικών ενισχύσεων C 50/2001 (πρώην NN 46/2000) — Εταιρείες χρηματοδότησης — που εφάρμοσε το Λουξεμβούργο [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2002) 3741] ⁽¹⁾..... 40

2003/439/EK:

- ★ Απόφαση της Επιτροπής, της 13ης Νοεμβρίου 2002, σχετικά με την κρατική ενίσχυση που προτίθεται να χορηγήσει η Γερμανία στην εταιρεία Capro Schwedt GmbH [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2002) 4364] ⁽¹⁾..... 49

II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 11ης Δεκεμβρίου 2001

σχετικά με διαδικασία βάσει του άρθρου 81 της συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 53 της συμφωνίας ΕΟΧ

(Υπόθεση COMP/E-1/37.027 — Φωσφορικός ψευδάργυρος)

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2001) 4237]

(Τα κείμενα στη γερμανική, στην αγγλική και στη γαλλική γλώσσα είναι τα μόνα αυθεντικά)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2003/437/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

1. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Έχοντας υπόψη:

1.1. ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

- (1) Η παρούσα απόφαση με την οποία επιβάλλονται πρόστιμα για παράβαση του άρθρου 81 της συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 53 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ απευθύνεται στις ακόλουθες επιχειρήσεις:

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο,

— Britannia Alloys & Chemicals Limited («Britannia»),

τον κανονισμό αριθ. 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτο κανονισμό εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης ΕΚ ⁽¹⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1216/1999 ⁽²⁾, και ιδίως τα άρθρα 3 και 15,

— Dr Hans Heubach GmbH & Co. KG («Heubach»),

την απόφαση της Επιτροπής με ημερομηνία 2 Αυγούστου 2000 να κινήσει τη διαδικασία στην παρούσα υπόθεση,

— James M. Brown Limited («James Brown»),

Αφού κάλεσε τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις να εκφράσουν τις απόψεις τους επί των αιτιάσεων της Επιτροπής, δυνάμει του άρθρου 19 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2842/98 της Επιτροπής, της 22ας Δεκεμβρίου 1998, σχετικά με τις ακροάσεις στο πλαίσιο ορισμένων διαδικασιών κατ'εφαρμογή των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης ΕΚ ⁽³⁾,

— Société Nouvelle des Couleurs Zinciques SA («SNCZ»),

— Trident Alloys Limited («Trident»),

— Waardals Kjemiske Fabrikker A/S («Waardals»).

Κατόπιν διαβούλευσης με τη συμβουλευτική επιτροπή συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων,

- (2) Η παράβαση συνίσταται στη συμμετοχή των παραγωγών φωσφορικού ψευδαργύρου σε διαρκή παράβαση ή/και σε εναρμονισμένη πρακτική κατά παράβαση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, εκτεινόμενη σε ολόκληρη την Κοινότητα και τη Νορβηγία, την Αυστρία, τη Σουηδία και τη Φινλανδία, μέσω της οποίας:

έχοντας υπόψη την τελική έκθεση του συμβούλου ακροάσεων στην παρούσα υπόθεση ⁽⁴⁾,

— καθόριζαν την τιμή του προϊόντος,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- ενέκριναν και έδωσαν σε ισχύ μηχανισμό εφαρμογής των αυξήσεων των τιμών,
 - κατένειμαν αγορές και ποσοτώσεις των μεριδίων αγοράς,
 - κατένειμαν συγκεκριμένους πελάτες.
- (3) Οι επιχειρήσεις συμμετείχαν στην παράβαση κατά τα ακόλουθα χρονικά διαστήματα:
- Britannia: από τις 24 Μαρτίου 1994 μέχρι τις 15 Μαρτίου 1997,
 - Heubach: από τις 24 Μαρτίου 1994 μέχρι τις 13 Μαΐου 1998,
 - James Brown: από τις 24 Μαρτίου 1994 μέχρι τις 13 Μαΐου 1998,
 - SNCZ: από τις 24 Μαρτίου 1994 μέχρι τις 13 Μαΐου 1998,
 - Trident: από τις 15 Μαρτίου 1997 μέχρι τις 13 Μαΐου 1998,
 - Waardals: από τις 24 Μαρτίου 1994 μέχρι 13 Μαΐου 1998.

1.2. Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΦΩΣΦΟΡΙΚΟΥ ΨΕΥΔΡΑΓΥΡΟΥ

1.2.1. ΤΟ ΠΡΟΪΟΝ

- (4) Η παρούσα διαδικασία αφορά τα ορθοφωσφορικά άλατα του ψευδαργύρου. Τα ορθοφωσφορικά άλατα του ψευδαργύρου μπορεί μεν να έχουν ελαφρώς διαφορετικό χημικό τύπο (μπορεί να είναι «διένυδρα» ή «τετραϊδρικά»), αλλά συναπαρτίζουν ένα ομοειδές χημικό προϊόν που καλείται στη συνέχεια «φωσφορικός ψευδάργυρος».
- (5) Ο φωσφορικός ψευδάργυρος προέρχεται από το οξείδιο του ψευδαργύρου και το φωσφορικό οξύ. Είναι μη τοξικό προϊόν και συνήθως έχει τη μορφή μη συνεκτικής, λεπτότατης λευκής σκόνης.
- (6) Ο φωσφορικός ψευδάργυρος χρησιμοποιείται ευρέως ως αντιδιαβρωτική μεταλλική χρωστική ουσία σε συστήματα προστατευτικής επίχρισης. Οι κατασκευαστές χρωμάτων τον χρησιμοποιούν για την παραγωγή αντιδιαβρωτικών βιομηχανικών χρωμάτων για την αυτοκινητοβιομηχανία, την αεροναυτική, τη ναυπηγική και άλλους τομείς.

1.2.2. ΟΙ ΠΑΡΑΓΩΓΟΙ

- (7) Ο φωσφορικός ψευδάργυρος κατά παράδοση παράγεται κυρίως στην Ευρώπη. Τα τελευταία χρόνια έγινε προϊόν υψηλής αποδοτικότητας για εξαγωγές, με αποτέλεσμα πέντε παραγωγοί από τη δυτική Ευρώπη να κατέχουν ολόκληρη σχεδόν την παγκόσμια αγορά. Η υπόλοιπη παραγωγή προέρχεται από δύο εταιρείες με έδρα τις ΗΠΑ και από λίγους μικρούς παραγωγούς, εγκατεστημένους κυρίως σε ασιατικές χώρες.

1.2.2.1. Dr. Hans Heubach GmbH & Co. KG

- (8) Η Dr Heubach GmbH & Co. KG («Heubach») έχει την έδρα της στο Langelshiem (Κάτω Σαξονία) της Γερμανίας.

Η εταιρεία απασχολεί 1 000 περίπου εργαζομένους και δραστηριοποιείται στην κατασκευή και διανομή εξειδικευμένων οργανικών και μεταλλικών χρωστικών που χρησιμοποιούνται κυρίως στην κατασκευή μελανών, πλαστικών και χρωμάτων.

- (9) Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της Heubach ανήλθε σε 71,02 εκατ. EUR το 2000.
- (10) Η Heubach πωλεί φωσφορικό ψευδάργυρο, συμπεριλαμβανομένων των τροποποιημένων τύπων. Ο κοινός φωσφορικός ψευδάργυρος διατίθεται στην αγορά με την ονομασία «ZP10». Οι τροποποιημένοι τύποι είναι γνωστοί ως «Heucorphos». Η παραγωγή φωσφορικού ψευδαργύρου ξεκίνησε το 1981.

1.2.2.2. James M. Brown Limited

- (11) Η James M. Brown Limited («James Brown») είναι μια μικρή εταιρεία που βρίσκεται στο Stoke-on-Trent, Staffordshire, του Ηνωμένου Βασιλείου. Η εταιρεία απασχολεί 100 περίπου εργαζομένους.
- (12) Η James Brown δραστηριοποιείται στην παραγωγή μεταλλικών χρωστικών ουσιών, όπως οι χρωστικές καδμίου, το οξείδιο του ψευδαργύρου, τα μεταλλικά στεατικά άλατα ή ο φωσφορικός ψευδάργυρος. Η James Brown παράγει επί πολλά χρόνια οξείδιο του ψευδαργύρου, αλλά ο φωσφορικός ψευδάργυρος αποτελεί μικρό τμήμα της παραγωγής της. Η εταιρεία εισήλθε στην εν λόγω αγορά το 1990 μετά την εξαγορά εταιρείας με την επωνυμία Dironal. Ο φωσφορικός ψευδάργυρος της James Brown διατίθεται στην αγορά με το σήμα Dironal.
- (13) Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της James Brown ανήλθε σε 7,38 εκατ. GBP (12,12 εκατ. EUR) το 2000.

- (14) Η James Brown παράγει μόνο κοινό φωσφορικό ψευδάργυρο. Το προϊόν διατίθεται στην κοινή του μορφή, σε μορφή λεπτότατης σκόνης ή σε μορφή κατάλληλη για συστήματα νερού.

1.2.2.3. Société Nouvelle des Couleurs Zinciques SA

- (15) Η Société Nouvelle des Couleurs Zinciques («SNCZ») έχει την έδρα της στο Beauchamp (Val d'Oise) της Γαλλίας. Η SNCZ, που απασχολεί σήμερα 40 άτομα, ιδρύθηκε το 1984 μέσω της εξαγοράς της Société des Couleurs Zinciques («SCZ»). Η Société Chimique Prayon-Rupel SA («Prayon»), βελγικός όμιλος χημικών προϊόντων, απέκτησε ποσοστό 50 % και σήμερα διοικεί την εταιρεία (οι υπόλοιπες μετοχές ανήκουν σε μια οικογένεια).
- (16) Η Prayon περιλαμβάνει 20 περίπου θυγατρικές. Εξειδικεύεται στα φωσφορικά οξέα, στα φωσφορικά παράγωγα, στα λιπάσματα και στις χρωστικές. Με 10 θυγατρικές στον τομέα της παραγωγής και 10 θυγατρικές στον τομέα των πωλήσεων, η Prayon πραγματοποίησε ενοποιημένο κύκλο εργασιών ύψους 11,32 δισ. BEF (278,80 εκατ. EUR) το 1998 (5).
- (17) Η πρώην SCZ παρήγαγε οξείδιο του ψευδαργύρου, χρωστικές βαφών και σκόνη ψευδαργύρου. Διέθετε αναγνωρισμένη

τεχνολογία στις δραστηριότητες αυτές. Σήμερα, η SNCZ έχει εγκαταλείψει την παραγωγή οξειδίου του ψευδαργύρου και παράγει κυρίως φωσφορικό ψευδάργυρο, χρωμικό ψευδάργυρο, στρόντιο και χρωμικό βάριο. Όλα αυτά τα προϊόντα είναι μεταλλικές, αντιδιαβρωτικές χρωστικές που χρησιμοποιούνται στη βιομηχανία χρωμάτων και επιχρίσεων.

- (18) Η SNCZ μοιράζεται τα γραφεία της στο Beauchamp με μια «αδελφή» εταιρεία που ονομάζεται Silar SA («Silar») και ελέγχεται από την οικογένεια η οποία κατέχει μερίδιο 50 % στην SNCZ. Οι δύο εταιρείες έχουν κοινό διοικητικό προσωπικό, αλλά χωριστά τμήματα πωλήσεων και μάρκετινγκ. Βασικό αντικείμενο της Silar είναι η εμπορία του οξειδίου του ψευδαργύρου που παράγει η Silox SA («Silox»), θυγατρική της Prayon εγκατεστημένη στο βιομηχανικό της συγκρότημα στο Βέλγιο.
- (19) Η SNCZ κατέχει σήμερα τη δεύτερη θέση μεταξύ των μεγαλύτερων παραγωγών αντιδιαβρωτικών χρωστικών σε παγκόσμιο επίπεδο. Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της ανήλθε σε 17,08 εκατ. EUR το 2000.
- (20) Η SNCZ παράγει τόσο τους κοινούς, όσο και τους τροποποιημένους τύπους φωσφορικού ψευδαργύρου. Οι κοινοί τύποι διατίθενται στο εμπόριο με τις ονομασίες PZ20 (τετραϋδρικός) και PZ W2 (διένυδρος). Οι τροποποιημένοι τύποι διατίθενται στο εμπόριο με τις ονομασίες Novinox PZ02, Phosphinal PZ04 και Phosphinox PZ06.

1.2.2.4. *Trident Alloys Limited (πρώην Britannia Alloys and Chemicals Ltd)*

- (21) Οι δραστηριότητες που ασκεί σήμερα η Trident Alloys Limited («Trident») στον τομέα του ψευδαργύρου διεξάγονται για περισσότερα από εκατό χρόνια σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις στο Bloxwich, κοντά στο Walsall στα Δυτικά Μίντλαντς του Ηνωμένου Βασιλείου.
- (22) Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, οι δραστηριότητες στον τομέα του ψευδαργύρου μεταβιβάστηκαν κατά καιρούς σε διάφορους ιδιοκτήτες. Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1980, οι δραστηριότητες ψευδαργύρου ανήκαν στον αυστραλιανό μεταλλευτικό όμιλο Rio Tinto Zinc Corporation plc («RTZ»). Στο πλαίσιο του ομίλου RTZ, η διοίκησή τους είχε ανατεθεί στην ISC (Alloys) Ltd. Το 1990, ένα μέρος της RTZ (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ψευδαργύρου) μεταβιβάστηκε στο χρηματιστήριο της Αυστραλίας και αποσπάστηκε από τον όμιλο. Στη συνέχεια εξαγοράστηκε από τον αυστραλιανό όμιλο Pasmenco και μετονομάστηκε σε Pasmenco Europe (ISC Alloys) Ltd («Pasmenco Europe-ISC Alloys»). Όταν ο όμιλος Pasmenco αποσύρθηκε από την Ευρώπη στις αρχές της δεκαετίας του 1990, οι δραστηριότητες ψευδαργύρου της Pasmenco Europe-ISC Alloys πωλήθηκαν τον Οκτώβριο 1993 στην MIM Holdings Ltd («MIM»), επίσης αυστραλιανή εταιρεία, η οποία τις ανέθεσε στην πλήρως ελεγχόμενη βρετανική θυγατρική της Britannia Alloys and Chemicals Ltd. («Britannia»). Οι δραστηριότητες ψευδαργύρου της Britannia τέθηκαν προς πώληση από την MIM το 1996. Στις αρχές του 1997, το διοικητικό επιτελείο της επιχειρηματικής μονάδας ψευδαργύρου της Britannia προκήρυξε Εξαγορά της Διαχείρισης χρηματοδοτούμενη από την Lloyds Development Capital, εταιρεία επιχειρηματικού

κεφαλαίου θυγατρική του ομίλου Lloyds TSB. Η Εξαγορά της Διαχείρισης ολοκληρώθηκε επιτυχώς στις 15 Μαρτίου 1997, μέσω της απόκτησης των εγκαταστάσεων στο Bloxwich και των συναφών δραστηριοτήτων από τη νεοσύστατη εταιρεία Trident Alloys Limited ⁽⁶⁾.

- (23) Η Britannia, η οποία παρήγε προϊόντα ψευδαργύρου στις εγκαταστάσεις του Bloxwich από τις 29 Οκτωβρίου 1993 έως τις 15 Μαρτίου 1997, εξακολουθεί να υπάρχει ως πλήρως ελεγχόμενη θυγατρική της MIM.
- (24) Η Trident είναι ανεξάρτητη εταιρεία. Το αρχικό διοικητικό επιτελείο της περιλάμβανε έξι διευθυντικά στελέχη, που κατείχαν μαζί το 45 % του μετοχικού κεφαλαίου, ενώ το υπόλοιπο κεφάλαιο ανήκε κατά πλειονότητα στον όμιλο Lloyds. Μετά την εξαγορά της διαχείρισης, αρκετά διευθυντικά στελέχη αποχώρησαν από την εταιρεία. Ο σημερινός διευθύνων σύμβουλος ανέλαβε καθήκοντα τον Φεβρουάριο 1999.
- (25) Η Trident παράγει προϊόντα που προέρχονται από τον ψευδάργυρο ⁽⁷⁾. Οι τρεις τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται είναι τα κράματα που χυτεύονται υπό πίεση, τα προϊόντα καθοδικής προστασίας με θυσιαζόμενη άνοδο, και οι χρωστικές με βάση τον ψευδάργυρο, που αναφέρονται από κοινού ως «προϊόντα ψευδαργύρου». Τα προϊόντα αυτά περιλαμβάνουν το οξείδιο του ψευδαργύρου, τη σκόνη ψευδαργύρου και τον φωσφορικό ψευδάργυρο.
- (26) Η Trident απασχολεί σήμερα 170 εργαζομένους. Ο ενοποιημένος κύκλος εργασιών της εταιρείας σε παγκόσμιο επίπεδο ανήλθε σε 48,75 εκατ. GBP (76,07 εκατ. EUR) κατά το οικονομικό έτος 1999-2000 ⁽⁸⁾.
- (27) Η Trident προμηθεύει τέσσερις τύπους του φωσφορικού ψευδαργύρου Delarhos: «D2», «D4» (με υψηλότερη περιεκτικότητα σε νερό), D2 με χαμηλή περιεκτικότητα σε μόλυβδο και D2 σε λεπτότατη σκόνη. Όλα αυτά τα προϊόντα χρησιμοποιούνται ως χρωστικές βαφών, αλλά καλύπτουν ειδικές ανάγκες των πελατών. Η Trident δεν παράγει τροποποιημένους τύπους φωσφορικού ψευδαργύρου.

1.2.2.5. *Waardals Kjemiske Fabrikker A/S*

- (28) Η Waardals Kjemiske Fabrikker A/S («Waardals») έχει την έδρα της στο Bergen της Νορβηγίας. Ιδρύθηκε το 1947 και σήμερα απασχολεί 30 περίπου εργαζομένους.
- (29) Αρχικά η Waardals παρήγε οργανικές χρωστικές που χρησιμοποιούνται στις βιομηχανίες χρωμάτων και μελανών. Αργότερα, η εταιρεία στράφηκε στις ανόργανες ουσίες και παρήγε κυρίως χρωμικό ψευδάργυρο. Λόγω των αρνητικών του επιπτώσεων στο περιβάλλον, η σημασία του εν λόγω προϊόντος μειώθηκε σταδιακά. Το 1975 η εταιρεία άρχισε να παράγει φωσφορικό ψευδάργυρο και τροποποιημένους τύπους φωσφορικού ψευδαργύρου. Η Waardals παράγει επίσης βορικό ψευδάργυρο.

- (30) Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της εταιρείας ανήλθε σε 57,52 εκατ. NOK (7,09 εκατ. EUR) το 2000.
- (31) Η Waardals παράγει κοινό και τροποποιημένο φωσφορικό ψευδάργυρο. Στους κοινούς τύπους περιλαμβάνονται τα προϊόντα που είναι γνωστά ως ZP-BS-M και ZP-M. Οι τροποποιημένοι τύποι διατίθενται στην αγορά με τις ονομασίες Wacor ZBP-M, Wacor ZBA και Wacor ZAP.

1.2.2.6. Άλλοι παραγωγοί φωσφορικού ψευδαργύρου στον κόσμο

- (32) Εκτός από τις προαναφερθείσες εταιρείες, λίγες μικρές εταιρείες πωλούν μικρές ποσότητες φωσφορικού ψευδαργύρου σε τοπικό επίπεδο ⁽⁹⁾. Οι πωλήσεις αυτές μπορούν να θεωρηθούν αμελητέες σε επίπεδο ΕΟΧ.
- (33) Οι αμερικανικές εταιρείες Mineral Pigments Limited και Wayne Pigment Limited παράγουν επίσης φωσφορικό ψευδάργυρο (συμπεριλαμβανομένων των τροποποιημένων τύπων), αλλά περιορίζονται κατά κύριο λόγο στην εγχώρια αγορά τους.
- (34) Οι ασιατικές εταιρείες παραγωγής φωσφορικού ψευδαργύρου είναι η Hanil (Κορέα), η Kikuchi (Ιαπωνία), και ορισμένες κινεζικές εταιρείες. Όλοι αυτοί οι παραγωγοί μαζί κατέχουν ασήμαντο ποσοστό στην αγορά φωσφορικού ψευδαργύρου του ΕΟΧ.

1.2.3. ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ

- (35) Κατά το χρονικό διάστημα το οποίο αφορά η παρούσα απόφαση, οι πέντε βασικές ευρωπαϊκές εταιρείες παραγωγής φωσφορικού ψευδαργύρου αντάλασαν πληροφορίες και πραγματοποιούσαν συσκέψεις στο πλαίσιο εμπορικών ενώσεων. Οι εν λόγω εμπορικές ενώσεις συγκέντρωναν τα στοιχεία για τις πωλήσεις κάθε επί μέρους εταιρείας και τις πληροφορούσαν σε αντάλλαγμα για το μέγεθος της αγοράς. Στόχος των συσκέψεων ήταν επίσης η ανταλλαγή απόψεων για ορισμένα θέματα κοινού ενδιαφέροντος, όπως η προστασία του περιβάλλοντος, η μεταφορά, και θέματα κανονιστικού χαρακτήρα.

1.2.3.1. Η Ένωση Παραγωγών Φωσφορικού Ψευδαργύρου (Zinc Phosphates Producers Association «ZIPHO»).

- (36) Η Υποομάδα της Ένωσης Παραγωγών Φωσφορικού Ψευδαργύρου (Zinc Phosphates Producers Association Sub-Group ZIPHO) συστάθηκε ατύπως τον Μάιο του 1994, ως «στατιστική υποομάδα» της Ένωσης Παραγωγών Οξειδίου του Ψευδαργύρου (Zinc Oxide Producers Association ZOPA), τομεακής ομάδας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Χημικής Βιομηχανίας (European Chemical Industry Council — «CEPIC») ⁽¹⁰⁾. Εκπρόσωπος του CEPIC ήταν υπεύθυνος για την ZIPHO ως διευθυντής τομεακής ομάδας.
- (37) Η ZIPHO δημιουργήθηκε αρχικά με κύρια αποστολή τη συλλογή και παρακολούθηση στατιστικών στοιχείων σχετικά με την αγορά φωσφορικού ψευδαργύρου. Η ZIPHO συνέλεγε και επεξεργαζόταν στατιστικά στοιχεία για το φωσφο-

ρικό ψευδάργυρο μέχρι το 1997, όταν οι παραγωγοί φωσφορικού ψευδαργύρου αποφάσισαν να σταματήσουν να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες του CEFIC.

- (38) Οι παραγωγοί φωσφορικού ψευδαργύρου συσκέπτονταν επίσης στο πλαίσιο της ZIPHO για να συζητήσουν θέματα κοινού ενδιαφέροντος. Κατά την περίοδο που εξετάζεται στην παρούσα απόφαση, οργανώθηκαν τρεις τεχνικές συσκέψεις της ZIPHO, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στα γραφεία του CEFIC στις Βρυξέλλες ⁽¹¹⁾. Τα μέλη της ZIPHO συζητήσαν τις συνέπειες που θα είχαν για τον φωσφορικό ψευδάργυρο οι κοινοτικές πρωτοβουλίες για τη διερεύνηση των κινδύνων των υπαρχόντων χημικών προϊόντων για τον άνθρωπο και το περιβάλλον.

1.2.3.2. Verband der Mineralfarbenindustrie e.V («VdMI»)

- (39) Η Verband der Mineralfarbenindustrie e.V (VdMI) είναι η ένωση των γερμανών παραγωγών ανόργανων χρωστικών, μελανών εκτύπωσης και προσθέτων για μελάνες εκτύπωσης, αιθάλης, λευκών ενισχυτικών μέσων πληρώσεως, χημικών ουσιών για σμάλτα, γυαλί και κεραμικά, χρωμάτων για καλλιτέχνες και μαθητές και χρωστικών τροφίμων. Βρίσκεται στη Φρανκφούρτη της Γερμανίας.
- (40) Για πολλά από τα προαναφερθέντα προϊόντα, η VdMI καταρτίζει εσωτερικές στατιστικές. Η VdMI επεξεργαζόταν τα στοιχεία για τις πωλήσεις των παραγωγών φωσφορικού ψευδαργύρου από το 1997 έως το 1999.
- (41) Το 1998, η VdMI συγκάλωσε τρεις συσκέψεις των παραγωγών φωσφορικού ψευδαργύρου. Οι δύο πρώτες συσκέψεις έγιναν την 31η Ιουλίου 1998 και την 6η Οκτωβρίου 1998 στα γραφεία της VdMI. Η τρίτη σύσκεψη έγινε στη Βαρκελώνη της Ισπανίας στις 9 Νοεμβρίου 1998. Κατά την εν λόγω σύσκεψη οι παραγωγοί φωσφορικού ψευδαργύρου συζητήσαν τη σύσταση μιας νέας εμπορικής ένωσης με την επωνυμία Ευρωπαίοι Κατασκευαστές Φωσφορικού Ψευδαργύρου (European Manufacturers of Zinc Phosphate — EMZP).

1.2.3.3. Ένωση Ευρωπαίων Κατασκευαστών Φωσφορικού Ψευδαργύρου («EMZP»)

- (42) Η ένωση ιδρύθηκε την 31η Ιουλίου 1998 από την Heubach, την SNCZ, την Trident και την James Brown. Σύμφωνα με το καταστατικό της, στόχος της EMZP είναι «να προωθήσει το κοινό καλό όσων δραστηριοποιούνται στην κατασκευή φωσφορικού ψευδαργύρου, των εργαζομένων και των πελατών τους· να προωθήσει την ασφαλή παραγωγή και χρήση αυτών των χρωστικών και να προβεί σε κάθε νόμιμη και ενδεδειγμένη ενέργεια προς το συμφέρον των μελών της και του εμπορίου» ⁽¹²⁾.
- (43) Η EMZP οργανώθηκε από την VdMI, της οποίας ο γραμματέας κατείχε επίσης τη θέση του γραμματέα στην EMZP.

Ένας εκπρόσωπος της Heubach ήταν πρόεδρος της νεοσύστατης ένωσης, ενώ ένας εκπρόσωπος της Trident ορίστηκε αντιπρόεδρος.

1.2.4. ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

1.2.4.1. Σχετική αγορά προϊόντος

- (44) Στο παρελθόν, η αποτελεσματικότερη και συνηθέστερα χρησιμοποιούμενη αντιδιαβρωτική χρωστική στη βιομηχανία χρωμάτων ήταν ο χρωμικός ψευδάργυρος. Η κατανάλωση του εν λόγω προϊόντος σημείωσε έντονη πτώση τις δύο τελευταίες δεκαετίες, επειδή το προϊόν είναι τοξικό και μη φιλικό προς το περιβάλλον. Ως μη τοξικό και αποτελεσματικό υποκατάστατο, ο φωσφορικός ψευδάργυρος γνώρισε αυξανόμενη επιτυχία και σταδιακά αντικατέστησε τον χρωμικό ψευδάργυρο, ο οποίος σχεδόν δεν χρησιμοποιείται πλέον στις δυτικές χώρες, παρά μόνο για την παραγωγή χρωμάτων προοριζόμενων για εξαγωγές σε χώρες της Απω Ανατολής ή της Λατινικής Αμερικής.
- (45) Ορισμένα μεταλλικά ή ακόμη και οργανικά προϊόντα είναι δυνατό να υποκαταστήσουν εν μέρει τον φωσφορικό ψευδάργυρο που χρησιμοποιείται για λόγους αντιδιαβρωτικής προστασίας⁽¹³⁾. Σήμερα, το βασικό υποκατάστατο του φωσφορικού ψευδαργύρου είναι το φωσφορικό ασβέστιο, το οποίο, όταν προορίζεται για χρώματα, είναι φθηνότερο κατά 30 % περίπου από τον φωσφορικό ψευδάργυρο⁽¹⁴⁾.
- (46) Οι τροποποιημένοι (ή «ενεργοποιημένοι») τύποι φωσφορικού ψευδαργύρου⁽¹⁵⁾ μπορούν επίσης να υποκαταστήσουν τον κοινό φωσφορικό ψευδάργυρο. Αυτές οι τροποποιημένες ποιότητες είναι συνήθως ακριβότερες κατά 30 % έως 60 % από τον συνήθη φωσφορικό ψευδάργυρο⁽¹⁶⁾, αλλά οι αντι-

διαβρωτικές τους ιδιότητες είναι καλύτερες και απαιτείται προσθήκη μικρότερων ποσοτήτων στα χρώματα για να επιτευχθεί ισοδύναμη απόδοση. Οι τροποποιημένοι τύποι φωσφορικού ψευδαργύρου παράγονται σε περιορισμένες ποσότητες και δεν σχετίζονται με τις αντίθετες προς τον ανταγωνισμό συμπεριφορές που εξετάζονται στην παρούσα υπόθεση. Συνεπώς, τα στοιχεία και οι σκέψεις που εκτίθενται στη συνέχεια αφορούν αποκλειστικά τον κοινό φωσφορικό ψευδάργυρο, εκτός εάν διευκρινίζεται άλλως.

1.2.4.2. Η σχετική γεωγραφική αγορά

- (47) Όπως προαναφέρεται, πέντε ευρωπαϊκές εταιρείες παραγωγής ελέγχουν το σύνολο σχεδόν της παγκόσμιας παραγωγής φωσφορικού ψευδαργύρου. Το προϊόν παράγεται κυρίως στην Ευρώπη. Συνεπώς, η σχετική γεωγραφική αγορά μπορεί να θεωρηθεί παγκόσμια, και σε κάθε περίπτωση καλύπτει τουλάχιστον τον ΕΟΧ.

1.2.4.3. Προσφορά φωσφορικού ψευδαργύρου

- (48) Κατά την πενταετία 1994-1998, το μέγεθος της αγοράς κοινού φωσφορικού ψευδαργύρου στον ΕΟΧ ήταν περίπου 9 400 μετρικοί τόνοι⁽¹⁷⁾. Η παγκόσμια αγορά εκτιμάται σε 13 000-14 000 τόνους⁽¹⁸⁾ και η αγορά των ΗΠΑ σε 1 600 τόνους. Κατά την ίδια χρονική περίοδο, η μέση τιμή στον ΕΟΧ ήταν της τάξεως των 1 600 Ecu ανά τόνο. Συνεπώς, η συνολική αξία της ευρωπαϊκής αγοράς είναι περίπου 15-16 εκατ. EUR. Η αξία της παγκόσμιας αγοράς, σε δυτικοευρωπαϊκές τιμές, είναι περίπου 22 εκατ. EUR.
- (49) Η ευρωπαϊκή αγορά φωσφορικού ψευδαργύρου είναι ώριμη. Δεν σημειώθηκε σημαντική ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια.

- (50) Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται το συνολικό μέγεθος καθενός από τους πέντε βασικούς παραγωγούς φωσφορικού ψευδαργύρου για το έτος 2000, καθώς και το ενδεικτικό σχετικό τους μέγεθος στην αγορά φωσφορικού ψευδαργύρου του ΕΟΧ κατά το τελευταίο έτος της παράβασης εκάστου⁽¹⁹⁾. Τα αριθμητικά στοιχεία βασίζονται στις απαντήσεις των εταιρειών στα αιτήματα παροχής πληροφοριών της Επιτροπής⁽²⁰⁾.

(σε ευρώ)

Επιχείρηση	Συνολικός παγκόσμιος κύκλος εργασιών		Κύκλος εργασιών από το προϊόν στον ΕΟΧ	
	Έτος	Κύκλος εργασιών	Έτος	Κύκλος εργασιών
Britannia	1996 ⁽²¹⁾	55 713 550	1996	[...]* (*)
Heubach	2000	71 018 442	1998	[...]*
James Brown	2000	12 118 226	1998	[...]*
SNCZ	2000	17 080 851	1998	[...]*
Trident	2000	76 066 402	1998	[...]*
Wardals	2000	7 092 182	1998	[...]*

1.2.4.4. Ζήτηση φωσφορικού ψευδαργύρου

- (51) Αγοραστές του φωσφορικού ψευδαργύρου είναι οι μεγάλοι παραγωγοί χρωμάτων. Η αγορά χρωμάτων, μολονότι χαρακτηρίζεται από υψηλή εξειδίκευση και κατακερματισμό, κυριαρχείται από λιγοστούς πολυεθνικούς ομίλους χημικών προϊόντων. Μετά από την μεγάλης κλίμακας διαδικασία συγκέντρωσης που σημειώθηκε πρόσφατα στον εν λόγω τομέα, 10 μεγάλες επιχειρήσεις ελέγχουν το 80 % της παγκόσμιας παραγωγής χρωμάτων ⁽²²⁾. Μεσοπρόθεσμα προβλέπεται ότι οι δέκα μεγαλύτεροι παραγωγοί της Ευρώπης θα αυξήσουν σημαντικά το μερίδιο αγοράς τους, από 50 % που κατέχουν σήμερα σε 80 % σχεδόν.
- (52) Σήμερα στη Δυτική Ευρώπη οι μεγαλύτεροι παραγωγοί χρωμάτων είναι οι επιχειρήσεις Akzo Nobel, ICI, Dupont, BASF, SigmaKalon (που ανήκει στην TotalFinaElf), Becker, Tikkurila, Jotun και Teknos.
- (53) Οι παγκόσμιες πωλήσεις χρωμάτων το 1997 ανήλθαν σε 25 εκατ. τόνους, που αντιστοιχούν σε αξία 50 δισ. ECU περίπου για την παγκόσμια αγορά. Στη Δυτική Ευρώπη, η αγορά χρωμάτων για το 1997 εκτιμάται σε 6,2 εκατ. τόνους με αντίστοιχη αξία 17,7 δισ. Ecu ⁽²³⁾.

1.3. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- (54) Στις 13 και 14 Μαΐου 1998, η Επιτροπή διενήργησε ταυτόχρονους και αιφνιδιαστικούς ελέγχους βάσει του άρθρου 14 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17 στις εγκαταστάσεις της Heubach, της SNCZ και της Trident.
- (55) Στις 13-15 Μαΐου 1998, κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής βάσει του άρθρου 8 παράγραφος 3 του πρωτοκόλλου 23 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ διενήργησε ταυτόχρονα και αιφνιδιαστικό έλεγχο στις εγκαταστάσεις της Waardals βάσει του άρθρου 14 παράγραφος 2 του κεφαλαίου II του πρωτοκόλλου 4 της συμφωνίας μεταξύ των κρατών της ΕΖΕΣ για τη σύσταση Εποπτεύουσας Αρχής και Δικαστηρίου.
- (56) Κατά τη διάρκεια των ελέγχων βρέθηκαν έγγραφα που παρείχαν ενδείξεις ότι οι παραγωγοί φωσφορικού ψευδαργύρου συμμετείχαν σε διευθετήσεις που αποτελούσαν παράβαση του άρθρου 81 της συνθήκης ΕΚ ή/και του άρθρου 53 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.
- (57) Η Waardals προσέγγισε την Επιτροπή στις 17 Ιουλίου 1998 ανακοινώνοντας την πρόθεσή της να συνεργαστεί πλήρως με την Επιτροπή βάσει της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με τη μη επιβολή ή τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων ⁽²⁴⁾ (στο εξής: «ανακοίνωση περί επείκειας»). Κατά τη διάρκεια σύσκεψης στις 2 Σεπτεμβρίου 1998 η εταιρεία εξέθεσε προφορικά τη δραστηριότητα της σύμπραξης, και η Επιτροπή κατέγραψε τα λεχ-

θέντα. Με επιστολή της 30ής Οκτωβρίου 1998, η εταιρεία χορήγησε πρόσθετα έγγραφα. Με τηλεομοιοτυπία της 13ης Νοεμβρίου 1998, η Επιτροπή απέστειλε στην Waardals τα προσωρινά πρακτικά της σύσκεψης της 2ας Σεπτεμβρίου 1998. Με φαξ της 23ης Δεκεμβρίου 1998 και της 27ης Σεπτεμβρίου 1999, η Waardals εξέθεσε τις παρατηρήσεις της επί των προσωρινών πρακτικών. Στις 3 Δεκεμβρίου 1999, η Επιτροπή έλαβε δήλωση της Waardals σχετικά με το περιεχόμενο των πρακτικών.

- (58) Στις 5 Μαρτίου 1999 η Επιτροπή απηύθυνε αιτήματα παροχής πληροφοριών βάσει του άρθρου 11 του κανονισμού αριθ. 17 στην Heubach, στην James Brown, στην SNCZ και στην Trident. Μέσω αυτών ζητήθηκε από τις εν λόγω εταιρείες να παράσχουν πρόσθετα πληροφοριακά στοιχεία και έγγραφα.
- (59) Μετά τη λήψη του αιτήματος παροχής πληροφοριών, με επιστολή της 12ης Απριλίου 1999 η Trident γνωστοποίησε στην Επιτροπή την πρόθεσή της να συνεργαστεί πλήρως στο πλαίσιο της έρευνας. Πέραν της επιστολής αυτής, μια δήλωση της Trident με ημερομηνία 23 Απριλίου 1999 συμπλήρωσε την απάντησή της στο αίτημα παροχής πληροφοριών της Επιτροπής.
- (60) Στις 8 Οκτωβρίου 1999 η Επιτροπή απηύθυνε πρόσθετα αιτήματα παροχής πληροφοριών στην Heubach, στην James Brown, στην SNCZ, στην Trident και στην Waardals.
- (61) Στις 2 Αυγούστου 2000, η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία στην παρούσα υπόθεση και εξέδωσε κοινοποίηση αιτιάσεων κατά των επιχειρήσεων στις οποίες απευθύνεται η παρούσα απόφαση. Όλα τα μέρη υπέβαλαν γραπτές παρατηρήσεις απαντώντας στις αιτιάσεις της Επιτροπής.
- (62) Κατόπιν αιτήματος ορισμένων αποδεκτών της κοινοποίησης αιτιάσεων, διενεργήθηκε προφορική ακρόαση στις 17 Ιανουαρίου 2001.
- (63) Στις 12 Οκτωβρίου 2001, εστάλησαν πρόσθετα αιτήματα παροχής πληροφοριών στην Britannia, στην Heubach, στην James Brown, στην SNCZ, στην Trident και στην Waardals, προκειμένου να συγκεντρωθούν πρόσθετα στοιχεία σχετικά με τον κύκλο εργασιών.

1.4. Η ΣΥΜΠΡΑΞΗ

- (64) Η παρούσα απόφαση βασίζεται σε έγγραφα αποδεικτικά στοιχεία που βρέθηκαν στις εγκαταστάσεις ορισμένων αποδεκτών κατά τις έρευνες της Επιτροπής και της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ, σε έγγραφα που χορήγησαν οι επιχειρήσεις απαντώντας στα αιτήματα παροχής πληροφοριών της Επιτροπής, καθώς και στη δήλωση της Waardals και στην έγγραφη δήλωση της Trident.

1.4.1. ΣΥΝΟΨΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΔΙΑΤΥΠΩΘΗΚΑΝ ΟΙ ΔΠΠΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

- (65) Από τις 24 Μαρτίου 1994 μέχρι τις 13 Μαΐου 1998 υπήρχε σύμπραξη πέντε παραγωγών φωσφορικού ψευδαργύρου, συγκεκριμένα της Britannia (Trident από τις 15 Μαρτίου 1997 και εξής), της Heubach, της James Brown, της SNCZ και της Waardals. Επιδιωκόμενος στόχος ήταν η εξάλειψη του ανταγωνισμού στην αγορά φωσφορικού ψευδαργύρου του ΕΟΧ. Τα μέσα προς επίτευξη αυτού του στόχου ήταν η συμφωνία κατανομής των αγορών (κατανομή και τήρηση μεριδίων αγοράς από κάθε παραγωγό), ο καθορισμός ελάχιστων ή/και «συνιστώμενων» τιμών και, σε κάποιο βαθμό, η κατανομή συγκεκριμένων πελατών.
- (66) Η κατανομή ποσοτώσεων πώλησης αποτελούσε τον ακρογωνιαίο λίθο της σύμπραξης. Τα αντίστοιχα μερίδια αγοράς υπολογίστηκαν αρχικά το 1994 βάσει των πωλήσεων κατά τα έτη 1991 έως 1993. Κάθε μέλος της σύμπραξης έπρεπε να τηρεί το μερίδιο αγοράς που του είχε κατανεμηθεί. Η κατανομή ποσοτώσεων πώλησης αφορούσε κατ' αρχήν την ευρωπαϊκή αγορά.
- (67) Τα μέλη της σύμπραξης είχαν επίσης συμφωνήσει την εφαρμογή «ελάχιστων» ή «συνιστώμενων» τιμών πώλησης του φωσφορικού ψευδαργύρου. Σε κάθε σύσκεψη καθοριζόταν η τιμή ανά τόνο σε GBP για την αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου και σε DEM για τη γερμανική αγορά. Στη συνέχεια υπολογίζονταν οι τιμές στα τοπικά νομίσματα των υπόλοιπων ευρωπαϊκών χωρών με βάση τη γερμανική τιμή. Η ηγετική εταιρεία σε μια συγκεκριμένη αγορά είχε αποφασιστικό λόγο για τον καθορισμό της κατάλληλης τιμής στην αντίστοιχη χώρα, για παράδειγμα η Trident για το Ηνωμένο Βασίλειο, η Heubach για τη Γερμανία και η SNCZ για τη Γαλλία. Τα υπόλοιπα μέλη της σύμπραξης ακολουθούσαν εν γένει τις υποδείξεις της εκάστοτε ηγετικής εταιρείας⁽²⁵⁾.
- (68) Κατά τη διάρκεια των συσκέψεων, ανταλλάσσονταν πληροφορίες για συγκεκριμένους πελάτες. Τούτο οδηγούσε σε ορισμένες περιπτώσεις σε κατανομή των πελατών. Ειδικότερα, γίνονταν τακτικά συζητήσεις για τον φινλανδό πελάτη Teknos Winter («Teknos») που είχε «κατανεμηθεί» διαδοχικά στα αντίστοιχα μέλη της σύμπραξης⁽²⁶⁾.
- (69) Προκειμένου να εξασφαλιστεί η τήρηση των κατανεμηθέντων μεριδίων αγοράς, δημιουργήθηκε ένα σύστημα παρακολούθησης. Κάθε παραγωγός διαβίβαζε στοιχεία για τον όγκο των πωλήσεών του σε μηνιαία βάση στο CEFIC και αργότερα στην VdMI, τα οποία ενοποιούσαν τα στοιχεία και τα διαβίβαζαν και στους πέντε ενδιαφερόμενους παραγωγούς. Γνωρίζοντας το ακριβές μέγεθος της αγοράς, οι παραγωγοί συσκέπτονταν και γνωστοποιούσαν αμοιβαία τον όγκο των πωλήσεων εκάστου, επαληθεύοντας έτσι μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών τη συμμόρφωση κάθε παραγωγού με τα συμφωνηθέντα μερίδια αγοράς.
- (70) Από τον Μάρτιο του 1994 μέχρι τον Μάιο του 1998, τα μέλη της σύμπραξης πραγματοποιούσαν τακτικές πολυμερείς συσκέψεις. Είναι εξακριβωμένο ότι κατά την εν λόγω περίοδο πραγματοποιήθηκαν δεκαέξι συσκέψεις της σύμπραξης.

(71) Τα ακόλουθα πρόσωπα ήταν οι συνήθεις εκπρόσωποι των εταιρειών στις συσκέψεις της σύμπραξης⁽²⁷⁾:

- Heubach: ο διευθύνων σύμβουλος και ένα διευθυντικό στέλεχος στον τομέα των πωλήσεων,
- James Brown: ο διευθύνων σύμβουλος,
- SNCZ: οι διαδοχικοί πρόεδροι και εμπορικοί διευθυντές (ένας εμπορικός διευθυντής έγινε διευθύνων σύμβουλος το 1995-1996),
- Britannia Alloys/Trident: ο γενικός διευθυντής (1994-1997), ο οποίος έγινε Διευθύνων Σύμβουλος (1997-1998)· ο διευθυντής πωλήσεων και μάρκετινγκ (1993-1997), ο οποίος έγινε εμπορικός διευθυντής (1997-1998)· το διευθυντικό στέλεχος για τις πωλήσεις προϊόντων φωσφορικού ψευδαργύρου (1994-97) που έγινε διευθυντής πωλήσεων προϊόντων φωσφορικού ψευδαργύρου (1997-1998),
- Waardals: ο διευθυντής και ο διευθυντής διεθνών πωλήσεων.

(72) Η συμφωνία σχετικά με τις πωλήσεις και τις ποσοτώσεις είχε το χαρακτήρα «συμφωνίας κυριών», με την έννοια ότι τα μέλη δεν εφάρμοσαν στην πράξη κανέναν ιδιαίτερο μηχανισμό επιβολής των συμφωνηθέντων. Η τήρηση των ποσοτώσεων πώλησης επιτυγχάνονταν μέσω της άσκησης πίεσης στα μέλη κατά τις συσκέψεις της σύμπραξης. Η κατανομή πελατών αποτελούσε μέσο αντιστάθμισης σε περίπτωση που μια εταιρεία δεν είχε καλύψει την ποσόστωσή της⁽²⁸⁾. Σε ετήσια βάση, τα πραγματικά μερίδια αγοράς των πέντε παραγωγών ήταν παρεμφερή με αυτά που τους είχαν κατανεμηθεί⁽²⁹⁾.

1.4.2. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΕΠΑΦΕΣ ΑΝΤΙΘΕΤΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΟ 1994

(73) Πριν από το 1994 η αγορά φωσφορικού ψευδαργύρου διήλθε μια περίοδο χαμηλών τιμών, επιθετικών μειώσεων των τιμών και προσπαθειών των παραγωγών να αποσπάσουν από τους ανταγωνιστές τους τους παραδοσιακούς πελάτες τους.

(74) Για παράδειγμα, η Waardals, η οποία κατείχε το 55 % της αγοράς του Ηνωμένου Βασιλείου και το 80 % της σκανδιναβικής αγοράς στη δεκαετία του 1980, βρέθηκε αντιμέτωπη το 1990 με δύο ταυτόχρονα φαινόμενα: τη μείωση της κατανάλωσης φωσφορικού ψευδαργύρου στις σκανδιναβικές χώρες — καθότι πολλές σκανδιναβικές εταιρείες αποφάσισαν να μεγαλώσουν τις παραγωγικές τους εγκαταστάσεις στο Ηνωμένο Βασίλειο — και μια σοβαρή οικονομική κρίση στη Φινλανδία κατόπιν της κατάρρευσης της Σοβιετικής Ένωσης. Επιπλέον, η Pasmenco Europe είχε αρχίσει να διεισδύει στη νορβηγική αγορά το 1990 με πολύ χαμηλές τιμές. Η Waardals δήλωσε ότι κατόπιν τούτων «αναγκάστηκε να προστατεύσει την αγορά της»⁽³⁰⁾.

- (75) Στο πλαίσιο αυτό οι ανταγωνιστές άρχισαν να επικοινωνούν μεταξύ τους για να εξευρεθεί μια «λύση» που θα έβαζε τέλος στις πρακτικές μειώσης των τιμών.
- (76) Σύμφωνα με τη δήλωση της Trident, υπήρχε ήδη τακτική επικοινωνία μεταξύ της Pasmenco Europe-ISC Alloys και των ανταγωνιστών της στην αγορά φωσφορικού ψευδαργύρου κατά την περίοδο 1989 έως 1994. Ένα διευθυντικό στέλεχος στον τομέα των πωλήσεων της Pasmenco Europe-ISC Alloys διέθετε απευθείας τηλεφωνική γραμμή που δεν περνούσε από τον πίνακα διανομής, μέσω της οποίας επικοινωνούσε με ανταγωνιστές. Η Trident πιστεύει ότι κατά τις επαφές αυτές με ανταγωνιστές γινόταν συζήτηση σχετικά με την αγορά και το ύψος των τιμών ⁽³¹⁾.
- (77) Πιστεύεται επίσης ότι ένα διευθυντικό στέλεχος της Pasmenco Europe-ISC Alloys στον τομέα των πωλήσεων πραγματοποιούσε συναντήσεις με ανταγωνιστές σε ατομική βάση. Ένα διευθυντικό στέλεχος της Trident στον τομέα των πωλήσεων, πρώην υπάλληλος της Pasmenco Europe-ISC Alloys και αργότερα υπάλληλος της Britannia, θυμάται ότι συμμετείχε σε σύσκεψη στην οποία παρίστατο ανώτερο διευθυντικό στέλεχος της Heubach ⁽³²⁾. Αιτία της σύσκεψης ήταν η επιθετική συμπεριφορά ενός άλλου ανταγωνιστή.
- (78) Έγγραφα που βρέθηκαν κατά την έρευνα δείχνουν ότι αθέμιτες επαφές αντίθετες προς τον ανταγωνισμό γίνονταν ήδη μεταξύ των ευρωπαϊών παραγωγών φωσφορικού ψευδαργύρου από το 1980 μέχρι το 1994.
- (79) Μια «έκθεση επίσκεψης» που βρέθηκε στην Waardals στο πλαίσιο της έρευνας δείχνει ότι ήδη από το 1980 πραγματοποιούνταν συσκέψεις μεταξύ ανταγωνιστών, κατά τις οποίες ανταλλάσσονταν ευαίσθητες πληροφορίες. Η έκθεση, που συντάχθηκε από διευθυντικό στέλεχος της Waardals στον τομέα των πωλήσεων μετά από συνάντησή του με το διευθύνοντα σύμβουλο και τον διευθυντή μάρκετινγκ της Pasmenco Europe-ISC Alloys, αναφέρει τα εξής ⁽³³⁾: «Έκθεση επίσκεψης ISC Alloys — Επίσκεψη 18.12.1980: — (...) Η Alloys μας ζήτησε να μην προσφέρουμε λιγότερο από 630 GBP στο πρώτο τρίμηνο του 1981, που θα έπρεπε να αυξηθεί σε 650-660 GBP στο δεύτερο τρίμηνο. Υποσχέθηκαν ότι και αυτοί θα ανέβαιναν στο ίδιο επίπεδο μετά την εκτέλεση των παλαιών συμβάσεων. Εάν δεν αυξήσουμε τις τιμές μας, η Alloys θα μειώσει δραστικά τις τιμές της σε όλες τις αγορές, συμπεριλαμβανομένης της Σκανδιναβίας. Σε αντάλλαγμα για τις υψηλότερες τιμές, είναι διατεθειμένοι να πράξουν τα εξής: 1. να αγοράσουν 60 τόνους ΦΨ από εμάς το 1981 2. να αγοράσουν 100 τόνους ΦΨ από εμάς το 1982.»
- (80) Μια άλλη έκθεση, που συντάχθηκε στο τέλος του 1991 και αφορά σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στην Έκθεση Ρητινών & Χρωστικών του 1991 στις Βρυξέλλες, αποκαλύπτει παρόμοιες επαφές, καθότι αναφέρει τα εξής ⁽³⁴⁾: «(...) Οι ανταγωνιστές μας στον ΦΨ: Alloys, SNCZ και Heubach είχαν όλοι δικά τους περίπτερα και συμφώνησαν ότι το επίπεδο των τιμών ήταν απαράδεκτα χαμηλό. Κατηγορούσαν ο ένας τον άλλον και γενικότερα απέδιδαν το φαινόμενο στην άσχημη περίοδο. Αποκόμισα την εντύπωση ότι υπερασπίζονται τα μερίδια αγοράς τους με κάθε τρόπο και ότι θα αντισταθούν όσο περισσότερο χρόνο μπορούν. Λίγο πριν την έκθεση ΦΨ πωλείται στη Γερμανία 2 DEM το κιλό, πιθανώς τόσο από την Heubach όσο και από την SNCZ. Συγκριτικά, η τιμή μας για [...] * είναι επί του παρόντος [...] *. Ο [όνομα του προέδρου της SNCZ] εξέφρασε βαθιά ανησυχία — μήπως λόγω των προβλημάτων; Απάντησα ότι η αυτοπροαίρετη μείωση των παραγόμενων ποσοτήτων αποτελούσε, κατά τη γνώμη μου, το μοναδικό τρόπο σταθεροποίησης της αγοράς — και κατ'επέκταση βελτίωσης των τιμών. Έδειξε να συμφωνεί με αυτό το επιχείρημα και θα αναλάβει την πρωτοβουλία για πραγματοποίηση σύσκεψης με άλλους παραγωγούς. (...)».
- 1.4.3. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΑΓΟΡΩΝ, ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΕΛΑΤΩΝ ΑΠΛ ΤΟ 1994 ΜΕΧΡΙ ΤΟΝ ΜΑΙΟ ΤΟΥ 1998
- (81) Εξ όσων γνωρίζει η Επιτροπή, η σύμπραξη στον τομέα του φωσφορικού ψευδαργύρου δημιουργήθηκε τον Μάρτιο του 1994. Ακολούθησαν τακτικές συσκέψεις μεταξύ ανταγωνιστών τουλάχιστον επί τέσσερα χρόνια. Τον Μάιο του 1998, λόγω των ερευνών της Επιτροπής και της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ, τα μέλη της σύμπραξης ακύρωσαν μια ακόμη σύσκεψή τους που είχε προγραμματιστεί για τον Ιούλιο του 1998 στο Άμστερνταμ.
- 1.4.3.1. Η δημιουργία της σύμπραξης το 1994
- (82) Πριν από το 1994 δεν υπήρχε οργανωμένο πλαίσιο συνάντησης των παραγωγών φωσφορικού ψευδαργύρου για τη συζήτηση θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος. Υπήρχαν εμπο-

ρικές ενώσεις των παραγωγών σκόνης ψευδαργύρου και οξειδίου του ψευδαργύρου, οργανωμένες από το CEFIC, αλλά δεν υπήρχε αντιστοιχία τομεακή ένωση για τους παραγωγούς φωσφορικού ψευδαργύρου.

(83) Σύμφωνα με την Trident⁽³⁵⁾, δεν είναι απολύτως σαφές πώς προέκυψε ή πότε πραγματοποιήθηκε η πρώτη σύσκεψη των πέντε κατασκευαστών. Φαίνεται ότι ένας εκπρόσωπος της Pasmenco Europe-ISC Alloys πρότεινε στην James Brown, στην SNCZ, στην Waardals και στην Heubach να συναντηθούν για να συζητήσουν τα οφέλη της σύστασης μιας εμπορικής ένωσης. Η πρώτη σύσκεψη πραγματοποιήθηκε γύρω στον Οκτώβριο 1993 με τη συμμετοχή εκπροσώπων της Heubach, της James Brown, της Pasmenco Europe-ISC Alloys, της SNCZ, και της Waardals.

(84) Η Trident δήλωσε ότι στόχος της αρχικής σύσκεψης ήταν να συζητηθούν οι τρόποι με τους οποίους θα μπορούσε να επιτευχθεί κάποια τάξη στην αγορά, ώστε να παύσουν οι πόλεμοι τιμών που επικρατούσαν. Ο εκπρόσωπος της Pasmenco-Europe-ISC Alloys πρότεινε ως πιθανή λύση τη δημιουργία ενός συστήματος μέσω του οποίου οι εταιρείες θα μπορούσαν να αποκτούν πληροφορίες για τα μερίδια αγοράς εκάστης. Εισηγήθηκε να χρησιμοποιηθεί ένα σύστημα ανάλογο με αυτό που είχε οργανώσει το CEFIC για τους παραγωγούς σκόνης ψευδαργύρου. Το CEFIC ενεργούσε ως «αμερόληπτος μεσολαβητής» για τους παραγωγούς σκόνης ψευδαργύρου. Κάθε παραγωγός παρείχε πληροφορίες σχετικά με τον όγκο της παραγωγής και των πωλήσεων. Το CEFIC θα ενοποιούσε αυτές τις πληροφορίες και θα παρείχε στους παραγωγούς τη συνολική εικόνα της αγοράς, βάσει της οποίας κάθε παραγωγός θα μπορούσε στη συνέχεια να υπολογίσει το μερίδιο αγοράς του.

(85) Η Trident αναφέρει επίσης ότι η άποψη του εκπροσώπου της Pasmenco-ISC Alloys, όπως εκφράστηκε στις αρχικές συσκέψεις στα τέλη του 1993 και στις αρχές του 1994, ήταν ότι εάν οι παραγωγοί γνώριζαν ο καθένας το μερίδιο αγοράς του τότε, υπό την προϋπόθεση ότι κανένας δεν θα έχανε σημαντικό μέρος του μεριδίου αγοράς του, οι τιμές θα είχαν ανοδική πορεία, διότι δεν θα ήταν πλέον αναγκαία η επιθετική προσπάθεια προσέλκυσης πελατών σε χαμηλές τιμές. Εάν κάθε εταιρεία είχε ακριβείς πληροφορίες για τη θέση της στην αγορά, δεν θα προέβαινε σε επιθετικές ενέργειες πιστεύοντας εσφαλμένα ότι επιδειωνόταν η θέση της στην αγορά.

(86) Η Waardals αρνείται ότι συμμετείχε στη σύσκεψη του Οκτωβρίου 1993 και ισχυρίζεται από την πλευρά της ότι ο διευθύνων σύμβουλος της Heubach την προσέγγισε στις αρχές του 1994. Ο εκπρόσωπος της Heubach κάλεσε την Waardals στο Λονδίνο για άτυπη σύσκεψη προκειμένου να συζητηθούν θέματα σχετικά με το φωσφορικό ψευδαργύρο. Η πρόσκληση έγινε επίσης εκ μέρους της Britannia⁽³⁶⁾.

1.4.3.2. Η σύμπραξη σε λειτουργία: Μάρτιος 1994-Μάιος 1998

(87) Από τα έγγραφα αποδεικτικά στοιχεία, καθώς και από τις δηλώσεις της Waardals και της Trident αποδεικνύεται ότι η

πρώτη πολυμερής σύσκεψη μεταξύ των πέντε παραγωγών φωσφορικού ψευδαργύρου πραγματοποιήθηκε το αργότερο στις 24 Μαρτίου 1994.

(88) Πραγματοποιούνταν τακτικές συσκέψεις μεταξύ εκπροσώπων της Britannia (της Trident από τις 15 Μαρτίου 1997), της Heubach, της James Brown, της SNCZ και της Waardals από τις 24 Μαρτίου 1994 μέχρι τις 13 Μαΐου 1998. Τουτό επιβεβαιώθηκε και από τις πέντε ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις στις απαντήσεις τους προς τα αιτήματα παροχής πληροφοριών της Επιτροπής ή στις δηλώσεις τους. Η Επιτροπή έχει εξακριβώσει ότι πραγματοποιήθηκαν δεκαέξι χωριστές πολυμερείς συσκέψεις της σύμπραξης.

(89) Η Waardals ισχυρίζεται ότι η ανταλλαγή πληροφοριών περιοριζόταν στην Ευρώπη, καθότι η «λέσχη» δεν ενδιαφερόταν για την αγορά των ΗΠΑ και τον υπόλοιπο κόσμο, όπου είχε μικρή επιρροή λόγω των εκεί συνθηκών του ανταγωνισμού.

(90) Ως προς το περιεχόμενο αυτών των συσκέψεων, η Trident δηλώνει ότι είχαν κατά βάση την ίδια διάρθρωση. Οι συσκέψεις διαρκούσαν περίπου μία έως μιάμιση ώρα και είχαν ως αντικείμενο τη σύγκριση των μεριδίων αγοράς κάθε συμμετέχοντος στη Δυτική Ευρώπη⁽³⁷⁾ κατά το τελευταίο τρίμηνο (ή κατά το τελευταίο έτος, όταν επρόκειτο για την πρώτη σύσκεψη κάθε έτους) σε σχέση με τα παραδοσιακά μερίδια αγοράς τους· συζητούνταν τα επίπεδα των τιμών, σε GBP για την αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου και σε DEM για τη Γερμανία, ενώ οι γερμανικές τιμές μετατρέπονταν στο τοπικό νόμισμα για τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες· συζητούνταν οι προμήθειες προς την Τεκνος· γίνονταν επίσης γενικές συζητήσεις σχετικά με τις εξελίξεις της αγοράς, δηλαδή τους νέους εισαγωγείς, τους νεοεισερχόμενους ή τα νέα ανταγωνιστικά προϊόντα όπως το όξινο φωσφορικό ασβέστιο⁽³⁸⁾.

(91) Τα μερίδια αγοράς κάθε εταιρείας συμφωνήθηκαν οριστικά και κατανεμήθηκαν στη σύσκεψη της 9ης Αυγούστου 1994. Σε κάθε μεταγενέστερη σύσκεψη κάθε συμμετέχων αποκάλυπτε το μερίδιο αγοράς του στη Δυτική Ευρώπη, το οποίο συγκρινόταν με το ποσοστό που είχε συμφωνηθεί αρχικά. Τα ετήσια μερίδια αγοράς κάθε συμμετέχοντος στη Δυτική Ευρώπη αποτελούσαν αντικείμενο συζήτησης στην πρώτη σύσκεψη κάθε χρόνου (συνήθως τον Ιανουάριο ή τον Φεβρουάριο)⁽³⁹⁾.

(92) Τα επίπεδα των τιμών συζητούνταν επίσης σε κάθε σύσκεψη, όπου καθοριζόταν η τιμή ανά τόνο σε GBP για την αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου και σε DEM για τη γερμανική αγορά. Στις αρχικές συσκέψεις καθοριζόταν επίσης οι τιμές σε τοπικά νομίσματα για κάθε χώρα. Αργότερα, η τιμή σε DEM μετατρέποταν στα τοπικά νομίσματα των άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Οι τιμές αναφοράς που συζητούνταν εφαρμόζονταν σε ποσότητες ενός έως πέντε τόνων και αποτελούσαν την «τιμή πελάτη» (δηλαδή, συμπεριλάμβαναν το κόστος μεταφοράς). Σε ορισμένες συσκέψεις οι συζητήσεις περιορίζονταν στη δήλωση «καμία αλλαγή». Η Trident δηλώνει ότι ο εσωτερικός της τιμοκατάλογος αντικατόπτριζε τη τιμή που είχε συζητηθεί στην τελευταία σύσκεψη⁽⁴⁰⁾.

- (93) Σύμφωνα με την Trident, οι συζητήσεις δεν διέφεραν πολύ από χρόνο σε χρόνο, εάν εξαιρεθεί το θέμα της τιμολόγησης. Τελευταία, η σύμπραξη είχε υιοθετήσει την άποψη ότι τα επίπεδα των τιμών είχαν μικρότερη σημασία, εφόσον τα μερίδια αγοράς παρέμεναν αμετάβλητα. Η Trident δήλωσε ότι η άποψη αυτή διατυπώθηκε για πρώτη φορά από τον εκπρόσωπο της James Brown και οι υπόλοιποι συμμετέχοντες δεν διαφώνησαν. Η Trident εκτιμά ότι αυτή η αλλαγή στάσης συνέβη το 1997.
- (94) Η Waardals δηλώνει ⁽⁴¹⁾ ότι χρόνο με το χρόνο, τα «αποτελέσματα» της σύμπραξης ήταν η βελτίωση της συνοχής των τιμών, εξαιρουμένης της περίπτωσης των σκανδιναβικών χωρών. Οι τιμές στις σκανδιναβικές χώρες ήταν χαμηλότερες από τις «συνιστώμενες» τιμές. Οι «συνιστώμενες» τιμές διαμορφωνόταν με βάση τις τιμές της γερμανικής αγοράς και χρησιμοποιούνταν ως κοινές «συνιστώμενες» τιμές για τις υπόλοιπες χώρες.
- (95) Η έννοια των «συνιστώμενων» τιμών αποσκοπούσε στην αποφυγή μεγάλων μετακινήσεων προϊόντων μεταξύ εθνικών συνόρων. Υπήρχε η σιωπηρή συμφωνία ότι οι τιμές δεν έπρεπε να αποκλίνουν σημαντικά από τις γερμανικές τιμές ⁽⁴²⁾.
- (96) Η Trident δηλώνει ότι κατά τις συσκέψεις, γίνονταν τακτικά συζητήσεις σχετικά με τις προμήθειες προς τη φινλανδική εταιρεία Teknos. Είχε συμφωνηθεί ότι οι παραγωγοί θα επιμέριζαν μεταξύ τους τις προμήθειες προς τον εν λόγω πελάτη. Η τιμή που θα του προσφερόταν είχε συμφωνηθεί, όπως επίσης είχε συμφωνηθεί ότι κανένας άλλος εκτός από τον συγκεκριμένο παραγωγό που είχε σειρά να προμηθεύσει την Teknos δεν μπορούσε να προσφέρει τιμή χαμηλότερη από τη συμφωνηθείσα ⁽⁴³⁾.
- (97) Σύμφωνα με δήλωση της Trident, η ρύθμιση αυτή προέκυψε διότι στο παρελθόν η Teknos ήταν ένας από τους βασικούς πελάτες της Waardals στη Σκανδιναβία, η οποία δεν ήθελε να χάσει αυτό τον πελάτη, και ιδίως δεν ήθελε να τον κερδίσει η Britannia. !!!Έτσι, για να αποφευχθεί ένας πόλεμος τιμών εξαιτίας της Teknos συμφωνήθηκε ότι η Britannia, η Heubach, η SNCZ και η Waardals θα αναλάμβαναν εκ περιτροπής να προμηθεύουν τον εν λόγω πελάτη. Σε κάθε σύσκεψη αποφαιζόταν ποιος θα ήταν ο προμηθευτής την επόμενη περίοδο.
- (98) Η Waardals από την πλευρά της παρουσιάζει μια ελαφρώς διαφορετική εκδοχή του θέματος της Teknos. Ισχυρίζεται ότι αρχικά η ίδια δεν συμμετείχε στην κατανομή των προμηθειών προς τον εν λόγω πελάτη, αλλά υποψιαζόταν ότι το έπρατταν οι τρεις άλλες εταιρείες. Η Waardals δηλώνει ότι μόλις μετά από μια σύσκεψη το 1995 «η Heubach, [η Britannia], και η SNCZ παραδέχθηκαν ότι είχαν καταναίμει μεταξύ τους τις προμήθειες στην Teknos, και οι προμήθειες προς την Teknos αποτέλεσαν αντικείμενο τακτικών συζητήσεων στις συσκέψεις στις οποίες συμμετείχε η Waardals» ⁽⁴⁴⁾.
- (99) Η Waardals υποστηρίζει επίσης ότι συμμετείχε μόνο κατ'εξαιρεση στη διευθέτηση σχετικά με την Teknos. Δηλώνει ότι «μόνο μία φορά οι τρεις αποφάσισαν μονομερώς ότι η Waardals θα έπρεπε να παραδώσει ένα εμπορευματοκιβώτιο στην Teknos για να μην υποψιαστεί η τελευταία τη διευθέτηση» ⁽⁴⁵⁾.
- (100) Η τελευταία αυτή δήλωση σε κάθε περίπτωση συμφωνεί με τη δήλωση της Trident ότι «οι εταιρείες γνώριζαν ότι η Teknos θα μπορούσε να υποψιαστεί την αθέμιτη σύμπραξη, εάν η διαδοχή των προμηθευτών γινόταν με κανονική σειρά. Για το λόγο αυτό οι εταιρείες που συμμετείχαν στη σύμπραξη ακολούθησαν ένα πιο ευέλικτο σύστημα, για παράδειγμα σε μια περίοδο η SNCZ είχε οριστεί ως προμηθευτής της Teknos για τρεις συνεχείς φορές» ⁽⁴⁶⁾.
- (101) Κατά την περίοδο 1994-1998, οι συσκέψεις της σύμπραξης ήταν δύο ειδών: «άτυπες συσκέψεις πλήρους σύνδεσης» και «ad hoc συσκέψεις» των παραγωγών. Τα μέλη της σύμπραξης συναντώνταν επίσης τακτικά στο πλαίσιο άλλων — νόμιμων — φορέων, για παράδειγμα στις «τεχνικές συσκέψεις του CEFIC». Οι συμφωνίες κατανομής των αγορών, καθορισμού των τιμών και κατανομής των πελατών συνάπτονταν συνήθως στο πλαίσιο των «άτυπων συσκέψεων πλήρους σύνδεσης».

1.4.3.3. Συσκέψεις πλήρους σύνδεσης της σύμπραξης στην περίοδο 1994-1998

Έτος 1994

- (102) Οι βάσεις για τις συμφωνίες κατανομής των αγορών, καθορισμού των τιμών και κατανομής των πελατών τέθηκαν το 1994 μεταξύ των παραγωγών φωσφορικού ψευδαργύρου. Η πρώτη σύσκεψη της σύμπραξης (που μερικές φορές αποκαλείται «Λέσχη» από τα μέλη της) πραγματοποιήθηκε στις 24 Μαρτίου 1994 στο Λονδίνο στο ξενοδοχείο Holiday Inn του αεροδρομίου Heathrow. Στη σύσκεψη παρίσταντο εκπρόσωποι της Britannia, της Heubach, της James Brown, της SNCZ και της Waardals ⁽⁴⁷⁾.
- (103) Ένας από τους λόγους διοργάνωσης της σύσκεψης ήταν το γεγονός ότι οι χαμηλές τιμές στις σκανδιναβικές χώρες και στο Ηνωμένο Βασίλειο είχαν αρχίσει να εξαπλώνονται σε

- ολόκληρη την Ευρώπη, λόγω της αυξανόμενης διεθνοποίησης των τιμών και των πολιτικών απόκτησης προμηθειών.
- (104) Κατά τη διάρκεια της συζήτησης, αποφασίστηκε να καθοριστεί η «καθεσθηκία κατάσταση» σχετικά με τις ποσότητες φωσφορικού ψευδαργύρου που διετίθεντο στην Ευρώπη. Σύμφωνα με την Waardals, η σύμπραξη βασιζόταν στην αρχή «μόνο ποσότητες, όχι τιμές», αλλά αποφασίστηκε επίσης ότι οι τιμές δεν θα έπρεπε να διαφέρουν πολύ μεταξύ των χωρών, ούτως ώστε τα προϊόντα να μην μετακινούνται μέσω των συνόρων ⁽⁴⁸⁾. Χειρόγραφες σημειώσεις από μεταγενέστερες συσκέψεις δείχνουν ότι οι «συνιστώμενες» τιμές χρησιμοποιούνταν ευρέως ⁽⁴⁹⁾.
- (105) Για την παρακολούθηση του συστήματος, αποφασίστηκε να διαβιβάζονται όλα τα σχετικά στοιχεία στο CEFIC, το οποίο θα συνάθροιζε τα στοιχεία για τις πωλήσεις και θα τους κοινοποιούσε στη συνέχεια τα συγκεντρωτικά στοιχεία. Τα μερίδια αγοράς αναφοράς θα συμφωνούνταν βάσει των πωλήσεων κατά την περίοδο 1991-93 στη Γερμανία, στο Ηνωμένο Βασίλειο, στη Σκανδιναβία και στη Γαλλία ⁽⁵⁰⁾.
- (106) Μια έκθεση της 21ης Απριλίου 1994 που συντάχθηκε από εκπρόσωπο της Waardals σχετικά με επίσκεψη της Waardals σε πελάτες [...] από 11 έως 13 Απριλίου 1994, δείχνει επίσης την ύπαρξη επαφών μεταξύ παραγωγών και αναφέρεται στη γενική υποψία περί συνεργασίας των παραγωγών ψευδαργύρου σε επίπεδο τιμών ⁽⁵¹⁾: «Απαντώντας στην άμεση ερώτηση γιατί δεν μπορούσαμε να προσφέρουμε [...], — που διατίθεται σε [...]*, απάντησα ότι αιτία ήταν το υψηλότερο κόστος μεταφοράς από [...]* σε σχέση με [...]*. Η απάντηση αυτή έγινε δεκτή. [...]* τόνισε ότι θα ήθελε η W. να είναι ο βασικός προμηθευτής τους ΦΨ, υπό την προϋπόθεση, ασφαλώς, ότι θα παραμένναμε ανταγωνιστικοί. Πιστεύω ότι τούτο οφείλεται στη γενική υποψία κατά των παραγωγών ψευδαργύρου σχετικά με συμφωνία συνεργασίας στις τιμές. [...] Τέλος, μπορεί να αναφερθεί ότι [...]* επίτηδες υποκινεί σε ανταγωνισμό τους προμηθευτές επιδεικνύοντας έντυπες προσφορές των ανταγωνιστών. Από προφορικές συζητήσεις με τις Alloys/J. Brown γνωρίζω ότι οι προαναφερθείσες προσφορές είναι σωστές».
- (107) Η επόμενη σύσκεψη πραγματοποιήθηκε στο Λονδίνο στις 3 Μαΐου 1994 στο ξενοδοχείο Excelsior του αεροδρομίου Heathrow. Στη σύσκεψη παρέστησαν εκπρόσωποι της Britannia, της Heubach, της James Brown, της SNCZ και της Waardals.
- (108) Η τελική συμφωνία σχετικά με την αποστολή των στοιχείων για τις πωλήσεις στο CEFIC επιτεύχθηκε το αργότερο στην ανωτέρω σύσκεψη, καθότι την επομένη, στις 4 Μαΐου 1994, εκπρόσωπος της Britannia έστειλε τηλεμοιτυπία στο CEFIC επιβεβαιώνοντας ότι οι παραγωγοί δέχονται τα στοιχεία επικοινωνίας για τους πέντε παραγωγούς και ζητώντας από το CEFIC να αποστείλει σε όλους ερωτηματολόγιο σχετικά με τα έτη 1991, 1992, 1993 σε ετήσια βάση και για το 1994 σε μηνιαία βάση ⁽⁵²⁾.
- (109) Με επιστολή της 26ης Μαΐου 1994 προς εκπροσώπους της Britannia, της Heubach, της James Brown, της SNCZ και της Waardals, το CEFIC αναφέρθηκε στη δημιουργία της στατιστικής ομάδας για τον φωσφορικό ψευδάργυρο στο πλαίσιο των τομεακών ομάδων του CEFIC και ζήτησε να της σταλούν «στατιστικές των ετών 1991, 1992 1993» μέχρι τις 15 Ιουνίου 1994 ⁽⁵³⁾. Στις 15 Ιουνίου 1994 το CEFIC υπενθύμισε εγγράφως στην Waardals να υποβάλει τις πληροφορίες που είχαν ζητηθεί για τα έτη 1991-1993 και για τους μήνες Ιανουάριο-Μάιο 1994 ⁽⁵⁴⁾.
- (110) Και οι πέντε παραγωγοί απέστειλαν τα στοιχεία που τους είχαν ζητηθεί στο CEFIC. Για παράδειγμα, η Waardals το έπραξε με φαξ της 15ης Ιουνίου 1994 και η SNCZ με επιστολή της 14ης Ιουνίου 1994 ⁽⁵⁵⁾.
- (111) Μια επιστολή της 28ης Ιουλίου 1994 προς εκπροσώπους της Britannia, της Heubach, της James Brown, της SNCZ και της Waardals με θέμα «Στατιστικές — έρευνα παρελθόντων ετών 1991 — 1993» επιβεβαιώνει ότι το CEFIC είχε προβεί σε μελέτη του συνολικού μεγέθους της αγοράς για τα ανωτέρω έτη, την οποία και απέστειλε στους πέντε παραγωγούς φωσφορικού ψευδαργύρου μέχρι το τέλος Ιουνίου 1994 ⁽⁵⁶⁾.
- (112) Τα μερίδια αγοράς κατανεμήθηκαν στα μέλη της σύμπραξης στη σύσκεψη που έγινε στις 9 Αυγούστου 1994 στο Λονδίνο στο ξενοδοχείο Ramada του αεροδρομίου Heathrow. Στη σύσκεψη παρέστησαν εκπρόσωποι της Britannia, της Heubach, της James Brown, της SNCZ και της Waardals ⁽⁵⁷⁾.

- (113) Σε σημειώσεις που τηρήθηκαν κατά τη διάρκεια της σύσκεψης από έναν εκπρόσωπο της Britannia και έναν της Waardals (και οι δύο σημειώσεις είναι γραμμένες σε χαρτί του ξενοδοχείου Ramada) υπάρχει πίνακας με το μερίδιο αγοράς κάθε επιχείρησης για τα έτη 1991, 1992, 1993 και 1994. Αυτά τα μερίδια αγοράς στρωγγυλοποιήθηκαν για να γίνει η κατανομή των μεριδίων αγοράς ως εξής: Heubach 24 %, Britannia 24 %, SNCZ [...]*, Waardals [...]* και James Brown 6 %. Οι ομοιότητες μεταξύ των δύο εγγράφων είναι εντυπωσιακές:

Απόσπασμα πρωτότυπου εγγράφου αριθ. 1: Χειρόγραφες σημειώσεις εκπροσώπου της Britannia

		91	92	93	94
[...]*	Heubach	[...]*	[...]*	[...]*	[...]*
[...]*	James Brown	[...]*	[...]*	[...]*	[...]*
[...]*	W.	[...]*	[...]*	[...]*	[...]*
[...]*	BAC	[...]*	[...]*	[...]*	[...]*
[...]*	SNCZ	[...]*	[...]*	[...]*	[...]*
107.71					
Heu [...]*					
BAC [...]*					
SNCZ [...]*		10 000			
W [...]*		5 500			
B [...]*					

Απόσπασμα πρωτότυπου εγγράφου αριθ. 2: Χειρόγραφες σημειώσεις εκπροσώπου της Waardals

	1991	1992	1993	1994	
Heubach	[...]*	[...]*	[...]*	[...]*	[...]*
J. Brown	[...]*	[...]*	[...]*	[...]*	[...]*
W.	[...]*	[...]*	[...]*	[...]*	[...]*
Alloys	[...]*	[...]*	[...]*	[...]*	[...]*
SNCZ	[...]*	[...]*	[...]*	[...]*	
			[...]* All.		
			[...]* Heub.		
			[...]* SNCZ		
			[...]* W		
			6		

- (114) Στη σύσκεψη της 9ης Αυγούστου 1994 ο εκπρόσωπος της Britannia εξέφρασε την άποψη ότι αν όλες οι εταιρείες ήταν ικανοποιημένες με τα υφιστάμενα μερίδια αγοράς τους και εφόσον αυτά τα μερίδια αγοράς ήταν σταθερά επί ορισμένα χρόνια, τότε, κατά το μέτρο που τα μερίδια αγοράς δεν άλλαζαν ουσιαστικά, δεν θα υπήρχε λόγος για τις επιθετικές μειώσεις των τιμών των προηγούμενων ετών⁽⁵⁸⁾.

- (116) Άλλη μία σύσκεψη της σύμπραξης έγινε στις 25 Νοεμβρίου 1994 στο Λονδίνο στο ξενοδοχείο Novotel του αεροδρομίου Heathrow. Στη σύσκεψη παρέστησαν εκπρόσωποι της Britannia, της Heubach, της James Brown, της SNCZ και της Waardals⁽⁶⁰⁾.

Έτος 1995

- (115) Σύμφωνα με την Trident, η άποψη αυτή έγινε δεκτή από όλους τους συμμετέχοντες στη σύσκεψη. Κατόπιν τούτου, και οι πέντε παραγωγοί συμφώνησαν να χρησιμοποιήσουν τα μερίδια αγοράς τους στην Ευρώπη, όπως αυτά είχαν διαμορφωθεί τα παρελθόντα έτη, ως σημείο αναφοράς για τη μελλοντική τους θέση στην αγορά⁽⁵⁹⁾.

- (117) Στις αρχές του 1995, πραγματοποιήθηκε τριμερής σύσκεψη στις 9 Ιανουαρίου 1995 στο ξενοδοχείο Forte Crest Hotel του αεροδρομίου του Μάντσεστερ (Ηνωμένο Βασίλειο). Στη σύσκεψη παρέστησαν εκπρόσωποι της James Brown, της Britannia και της Waardals. Η James Brown

είχε οργανώσει τη σύσκεψη επιχειρώντας να μεσολαβήσει για τη βελτίωση των σχέσεων της Britannia και της Waardals.

(118) Η James Brown επιχείρησε να μεσολαβήσει για να επιτευχθεί μια λύση, βάσει της οποίας η Waardals θα συμφωνούσε να σταματήσει να προσπαθεί να προσελκύσει πελάτες από το Ηνωμένο Βασίλειο με χαμηλές τιμές, ιδιαίτερα την International Paint, και η Britannia Alloys θα περιόριζε τις δραστηριότητές της στη Σκανδιναβία, ιδιαίτερα σε σχέση με τη νορβηγική εταιρεία Jotun. Σύμφωνα με την Trident, η συμφωνία αυτή δεν επιτεύχθηκε.

(119) Η Waardals επιβεβαιώνει ότι πραγματοποιήθηκε η σύσκεψη με το ανωτέρω αντικείμενο, καθώς και ότι η επιδιωκόμενη συμφωνία δεν επιτεύχθηκε τελικά. Η Waardals προσθέτει ότι εξ αυτού «έχασε την Jotun, το μεγαλύτερο πελάτη της, τον οποίο κέρδισε η Britannia Alloys»⁽⁶¹⁾.

(120) Η πρώτη «πλήρους σύνθεσης» σύσκεψη της σύμπραξης για το 1995 έγινε στο Λονδίνο στο ξενοδοχείο Novotel του αεροδρομίου Heathrow στις 27 Μαρτίου 1995. Η Waardals είχε αναλάβει την διοργάνωσή της⁽⁶²⁾. Εκπρόσωποι της Britannia, της Heubach και της Waardals παρέστησαν στη σύσκεψη. Σύμφωνα με την Waardals, εκπρόσωποι της James Brown και της SNCZ συμμετείχαν σε όλες τις συσκέψεις⁽⁶³⁾. Η James Brown αναφέρει ότι ο εκπρόσωπός της δεν ήταν παρών στην εν λόγω σύσκεψη⁽⁶⁴⁾. Η SNCZ δεν ανέφερε ότι ο εκπρόσωπός της συμμετείχε στη σύσκεψη. Ωστόσο, η ημερήσια διάταξη της εν λόγω σύσκεψης βρέθηκε στις εγκαταστάσεις της SNCZ κατά τη διάρκεια της έρευνας της Επιτροπής⁽⁶⁵⁾. Το έγγραφο έχει πολλές κακογραφίες, γεγονός που δείχνει ότι ο συντάκτης του ήταν παρών στη σύσκεψη στην οποία συζητήθηκε το έγγραφο. Συνεπώς, συνάγεται ότι και η SNCZ εκπροσωπήθηκε στην εν λόγω σύσκεψη.

(121) Η ημερήσια διάταξη της σύσκεψης αναφέρει τα εξής: «HMEΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ — ΣΥΣΚΕΨΗ 27.03.95 — (1)1994: Σύνολο πωλήσεων και μεριδίων αγοράς στη Δυτική Ευρώπη· (2) 1994: Πωλήσεις, ανταγωνισμός, εξέλιξη τιμών σε Γερμανία, Γαλλία, Μπενελούξ, Ηνωμένο Βασίλειο, σκανδιναβικές χώρες, ΗΠΑ, υπόλοιπο κόσμο· (3) εξελίξεις στο πρώτο τρίμηνο '95 και προοπτικές για το υπόλοιπο '95· (4) νέα παραγωγή φωσφορικού στην Αυστραλία από την Larvik — παραγωγική ικανότητα· (5) ερωτήσεις/απαντήσεις· (6) σύνοψη· (7) ημερομηνία νέας σύσκεψης».

(122) Ένα σημείωμα με ημερομηνία 30 Μαρτίου 1995⁽⁶⁶⁾ που βρέθηκε στην Waardals και απευθύνεται στα ανώτερα διευθυντικά στελέχη της εταιρείας εκθίεται τα πεπραγμένα στη

σύσκεψη και αποκαλύπτει ότι η Waardals αξίωσε αύξηση του μεριδίου αγοράς που της είχε κατανεμηθεί. Το σημείωμα αναφέρει τα εξής: «Στην τελευταία μας σύσκεψη στις 27.03.95, δεν ήταν διατεθειμένοι να συζητηθεί η αύξηση του μεριδίου αγοράς της εταιρείας μας»⁽⁶⁷⁾. Στο παράθεμα αυτό αυτοί που «δεν ήταν διατεθειμένοι είναι ασφαλώς τα υπόλοιπα μέλη της σύμπραξης. Πράγματι, η Waardals προφανώς είχε σχεδιάσει να υποβάλει το ακόλουθο αίτημα: “(1) [...]· (2) [...]· (3) [...]· (4) πλήρες μέλος με κατανομή πελατών· (5) δική μας συμβολή: μειωμένη δραστηριότητα τόνος για τόνος»⁽⁶⁸⁾. Οι λέξεις αυτές αναφέρονται προφανώς στη δυνατότητα πώλησης σε [...]·, για να επιτευχθεί [...]· του μεριδίου αγοράς στη Φινλανδία και μερίδιο αγοράς [...]· επί της συνολικής αγοράς, και να καταστεί πλήρες μέλος της σύμπραξης με πελάτες κατανεμημένους σε αυτήν.

(123) Ωστόσο, το αίτημα αύξησης του μεριδίου αγοράς συνάντησε τις αντιρρήσεις των άλλων συμμετεχόντων και οι υπόλοιπες προτάσεις δεν διατυπώθηκαν κατά τη διάρκεια της σύσκεψης⁽⁶⁹⁾.

(124) Κατόπιν της σύσκεψης και της αρνητικής στάσης των άλλων εταιρειών, η Waardals είχε περισσότερους λόγους να πιστεύει ότι οι υπόλοιποι την εξαπατούσαν. Η Waardals δήλωσε ότι στη σύσκεψη της 27ης Μαρτίου 1995, η Heubach, η Britannia και η SNCZ της ομολόγησαν ότι κατένειμαν μεταξύ τους τις προμήθειες προς τη φινλανδική εταιρεία Teknos, και ότι στο πλαίσιο αυτό κάθε προμηθευτής της προμήθευε εκ περιτροπής τις ποσότητες που αντιστοιχούσαν σε ένα τρίμηνο⁽⁷⁰⁾. Στο σημείωμα του εκπροσώπου της Waardals με ημερομηνία 30 Μαρτίου 1995 αναφέρονται τα εξής: «(3) Το μερίδιο αγοράς μας, [...]·, είναι πολύ χαμηλό. Η Alloys, η Heubach και η SNCZ κατέχουν [...]· εκάστη. Το υπόλοιπο 6 % ανήκει στην James Brown. (4) Οι ανταγωνιστές μας, που παράγουν όλοι ZnO, συνεργάζονται μεταξύ τους στο πλαίσιο της “λέσχης”. Έχουν κατανειμί μεταξύ τους τους πελάτες και τις αγορές εις βάρος μας. Παραδέχθηκαν οι ίδιοι ότι αυτή η συνεργασία έλαβε χώρα μεταξύ άλλων στη Φινλανδία και αυτός είναι επίσης ο λόγος για τον οποίο οι τρεις μαζί κατέχουν [...]·»⁽⁷¹⁾.

(125) Στο σημείωμα της 30ής Μαρτίου 1995 αξιολογούνται επίσης τα πλεονεκτήματα (π.χ. «επιτύχαμε υψηλότερες τιμές στο 1ο τρίμηνο '95») και τα μειονεκτήματα (π.χ. «Παράνομο. Μπορεί να έχει σημαντικές, αρνητικές συνέπειες για εμάς, εάν αποκαλυφθούμε.»)⁽⁷²⁾ της συμμετοχής στη σύμπραξη. Η δυσαρέσκεια κατά των υπόλοιπων παραγωγών οδήγησε στην προσωρινή αποχώρηση της Waardals από τη

σύμπραξη τον Απρίλιο του 1995, όταν η Waardals ανακοίνωσε στο CEFIC ότι δεν θα του κοινοποιούσε πλέον στοιχεία για τις πωλήσεις της ⁽⁷³⁾.

(126) Το CEFIC γνωστοποίησε στους υπόλοιπους παραγωγούς φωσφορικού ψευδαργύρου την απόφαση της Waardals να μην παρέχει πλέον στοιχεία για τις πωλήσεις της στις 3 Μαΐου 1995 ⁽⁷⁴⁾. Η SNCZ απέστειλε τηλεμοιτυπία ⁽⁷⁵⁾ στο CEFIC στις 2 Ιουνίου 1995 αναφέροντας ότι θα γνωστοποιούσε στο CEFIC τη θέση της ως προς το αν θα συνέχιζε να αποστέλλει στατιστικές στις 13 Ιουνίου 1995, δηλαδή μία ημέρα μετά την ημερομηνία κατά την οποία επρόκειτο να γίνει η επόμενη σύσκεψη της σύμπραξης. Τα έγγραφα αποδεικτικά στοιχεία δείχνουν ότι συνέχισε να αποστέλλει πληροφορίες στο CEFIC ⁽⁷⁶⁾.

(127) Σύμφωνα με την Trident, άλλη μία σύσκεψη της σύμπραξης έγινε στο Λονδίνο στις 12 Ιουνίου 1995 σε ξενοδοχείο του αεροδρομίου Heathrow, με τη συμμετοχή δύο εκπροσώπων της ⁽⁷⁷⁾.

(128) Η Επιτροπή διαθέτει στοιχεία που αποδεικνύουν ότι εκπρόσωποι της Waardals βρισκόταν στο Λονδίνο, στο ξενοδοχείο Novotel του Heathrow στις 11 και 12 Ιουνίου 1995 ⁽⁷⁸⁾. Σύμφωνα με σημειώσεις υπαλλήλου της Waardals στο ημερολόγιό του, στη σύσκεψη παρέστη και εκπρόσωπος της Heubach.

(129) Η Waardals επιβεβαιώνει στην απάντησή της προς την κοινοποίηση αιτιάσεων ότι πράγματι συμμετείχε σε σύσκεψη με εκπρόσωπο της Heubach στο Λονδίνο κατά την ανωτέρω ημερομηνία, αλλά προσθέτει ότι «δεν συμμετείχε σε σύσκεψη της λέσχης εκείνη την ημέρα» ⁽⁷⁹⁾.

(130) Τα έγγραφα αποδεικτικά στοιχεία δείχνουν ότι η Waardals εν τέλει απέστειλε στο CEFIC τα στοιχεία που της είχαν ζητηθεί για την αγορά για το 1995. Η Waardals και οι υπόλοιποι παραγωγοί απέστειλαν στο CEFIC συγκεντρωτικά στοιχεία για την περίοδο από τον Ιανουάριο μέχρι τον Ιούλιο του 1995 ⁽⁸⁰⁾. Από τον Ιούλιο του 1995 και εξής, τα στοιχεία για τον όγκο των πωλήσεων άρχισαν και πάλι να χορηγούνται σε μηνιαία βάση. Έτσι, η αποχώρηση της Waardals από τη σύμπραξη, εάν πράγματι συνέβη, διήρκεσε για πολύ περιορισμένο χρονικό διάστημα. Τούτο το έχει παραδεχθεί η Waardals στην απάντησή της προς την κοινοποίηση αιτιάσεων.

(131) Ωστόσο, η Waardals υποστηρίζει επίσης ότι «αφού απομακρύνθηκε από τη Λέσχη τον Απρίλιο του 1995, η Waardals έλαβε πράγματι παραγγελία από την Teknos, αυτόνομα και εκτός της συμφωνίας κατανομής που εφαρμόζαν οι υπόλοιποι, και παρέδωσε ένα εμπορευματοκιβώτιο στην Teknos την 16η εβδομάδα» ⁽⁸¹⁾.

(132) Η επόμενη σύσκεψη της σύμπραξης πραγματοποιήθηκε στο Λονδίνο στις 15 Σεπτεμβρίου 1995 στο ξενοδοχείο Novotel του αεροδρομίου Heathrow. Στην εν λόγω σύσκεψη παρέστησαν εκπρόσωποι της Waardals, της Britannia, της Heubach, της James Brown και της SNCZ ⁽⁸²⁾.

Έτος 1996

(133) Το 1996, έγιναν συσκέψεις της σύμπραξης στις 22 Ιανουαρίου ⁽⁸³⁾ στο ξενοδοχείο Mercure στο Παρίσι, στις 21 Μαΐου ⁽⁸⁴⁾ και στις 10 Σεπτεμβρίου ⁽⁸⁵⁾ στο ξενοδοχείο Novotel του αεροδρομίου Heathrow στο Λονδίνο. Σε όλες τις συσκέψεις παρέστησαν εκπρόσωποι της Britannia, της Heubach, της SNCZ και της Waardals. Η James Brown εκπροσωπήθηκε στις συσκέψεις της 22ας Ιανουαρίου και της 10ης Σεπτεμβρίου 1996 ⁽⁸⁶⁾. Οι συζητήσεις στις συσκέψεις αυτές ακολούθησαν τη συνήθη διάρθρωση, περιλαμβάνοντας μεταξύ άλλων την αποκάλυψη και τη σύγκριση των πωλήσεων κάθε συμμετέχοντος και τον καθορισμό «συνιστώμενων» τιμών ⁽⁸⁷⁾.

(134) Σε χειρόγραφες σημειώσεις ⁽⁸⁸⁾ που βρέθηκαν στο πλαίσιο της έρευνας σε φάκελο με τίτλο «Cefic 21.5.96» υπολογίζονται οι πωλήσεις φωσφορικού ψευδαργύρου της Waardals για το 1995 και αναφέρονται οι συνολικές της πωλήσεις φωσφορικού ψευδαργύρου στην Ευρώπη [...]*. Στη συνέχεια αναφέρονται οι συνολικές πωλήσεις φωσφορικού ψευδαργύρου από όλους τους παραγωγούς στην Ευρώπη κατά τη διάρκεια του ίδιου έτους [...]*, ποσό που ταιριάζει με τις στατιστικές του CEFIC για το 1995) και το σύνολο αυτό επιμερίζεται στις ποσότητες που πώλησε καθένας από τους πέντε παραγωγούς, ενώ ταυτόχρονα αναφέρονται τα αντίστοιχα μερίδια αγοράς τους. Τα ποσά που αναγράφονται πριν από τις λέξεις «SNCZ» και «Alloys» (Britannia) είναι ταυτόσημα με τα στοιχεία που απέστειλαν οι εταιρείες αυτές στο CEFIC για το έτος 1995 ⁽⁸⁹⁾. Στις σημειώσεις αναφέρονται επίσης οι ελάχιστες τιμές για διάφορες ευρωπαϊκές χώρες. Στο τέλος της σελίδας υπάρχει η ημερομηνία «21.5.» (δηλαδή, η ημερομηνία της σύσκεψης).

Απόσπασμα πρωτότυπου εγγράφου αριθ. 3 ⁽⁹⁰⁾: Χειρόγραφα σημειώσεις εκπροσώπου της Waardals

ΦΨ — [δικές μας πωλήσεις]:			
...			
[σύνολο Ευρώπης] [...]*	[...]*	[...]*	[...]*
	[...]*	(Alloys)	[...]*
	[...]*	Heubach	[...]*
	[...]*	SNCZ	[...]*
	[...]*	Brown	[...]*
Fr.	[...]*		
Ital	[...]*		
NLG	[...]*		
DK	[...]*	[Βέλγιο]	[...]*
N	[...]*		
S	[...]*		
SF	[...]*	[...]*	

(135) Το 1996, το CEFIC γνωστοποίησε στις εταιρείες ότι έπρεπε να συσταθεί επίσημα η ZIPHO, στο πλαίσιο της οποίας γίνονταν η κατάρτιση των στατιστικών. Οι εταιρείες δεν ήταν διατεθειμένες να επιβαρυνθούν με τα πρόσθετα έξοδα που προέκυπταν εξ αυτού ⁽⁹¹⁾, με αποτέλεσμα να αναζητήσουν άλλες εναλλακτικές λύσεις για την κατάρτιση των στατιστικών.

Έτος 1997

(136) Η επόμενη σύσκεψη της σύμπραξης είχε προγραμματιστεί αρχικά για τις 22 Ιανουαρίου 1997: στις 5 Δεκεμβρίου 1996, η Waardals έκανε κράτηση για αίθουσα συσκέψεων 8 ατόμων στο ξενοδοχείο Novotel του Heathrow. Ωστόσο, η σύσκεψη αναβλήθηκε και η κράτηση ακυρώθηκε από την Waardals στις 9 Ιανουαρίου 1997 ⁽⁹²⁾.

(137) Η σύσκεψη οργανώθηκε εν τέλει στις 4 Φεβρουαρίου 1997 στο ξενοδοχείο Holiday Inn Crowne Plaza, στο αεροδρόμιο Heathrow του Λονδίνου ⁽⁹³⁾. Η Britannia έκανε κράτηση για την αίθουσα συνεδριάσεων. Στη σύσκεψη έλαβαν μέρος εκπρόσωποι της Britannia, της Heubach, της James Brown, της SNCZ και της Waardals ⁽⁹⁴⁾.

(138) Χειρόγραφες σημειώσεις σε χαρτί του ξενοδοχείου Holiday Inn ⁽⁹⁵⁾ αποκαλύπτουν ότι συζητήθηκαν οι πωλήσεις φωσφορικού ψευδαργύρου στην Ευρώπη για το 1996 και ότι υπολογίστηκαν τα αντίστοιχα μερίδια αγοράς των εταιρειών. Στη δήλωση στην οποία προέβη στο πλαίσιο της έρευνας, εκπρόσωπος της Waardals ανέφερε ότι το εν λόγω έγγραφο πιθανώς συντάχθηκε στο Λονδίνο τον Ιανουάριο 1997, κατά τη διάρκεια σύσκεψης με τους πέντε παραγωγούς φωσφορικού ψευδαργύρου. Τα ποσά που αναγράφονται μετά τις λέξεις «SNCZ» και «BA» (Britannia) ταιριάζουν με τα ποσά που είχαν γνωστοποιήσει οι εν λόγω εταιρείες στο CEFIC για το έτος 1996 ⁽⁹⁶⁾.

Απόσπασμα από πρωτότυπο έγγραφο αριθ. 4 ⁽⁹⁷⁾: Χειρόγραφες σημειώσεις εκπροσώπου της Waardals

W:	[...]* [...]*	Teknos: SNCZ [για] 6 [μήνες]
H	[...]* [...]* FIM [...]* —	[τόρα] [...]*
BA	[...]* [...]*	
SNCZ	[...]* [...]* FIM: [Εμείς]	[...]* Teknos DK!
J.B	[...]* [...]*	

(139) Φαίνεται ότι η SNCZ δεν είχε καλύψει το μερίδιο αγοράς της και της «κατανεμήθηκε» η Teknos για 6 μήνες. Η τιμή που θα προσέφερε η SNCZ στην Teknos θα ήταν [...]* και η αντίστοιχη τιμή της Waardals [...]*.

(140) Προτάθηκαν ελάχιστες τιμές για διάφορες ευρωπαϊκές χώρες. Στη Γερμανία προτάθηκε να εφαρμοστεί άμεσα η τιμή των 3,30 DEM/kg (3,40 DEM/kg για παραγγελίες μικρότερες των 5 τόνων). Για το Ηνωμένο Βασίλειο η προταθείσα τιμή ήταν 1,20 GBP (1,24 για παραγγελίες μικρό-

τερες των 5 τόνων). Για τη Γαλλία ήταν 10,80 FRF (11,10 για παραγγελίες μικρότερες των 5 τόνων). Στο Βέλγιο η τιμή που θα χρεωνόταν ήταν 62 BEF άμεσα, και στη συνέχεια 65 BEF, από το δεύτερο τρίμηνο και μετά. Ομοίως, η άμεση τιμή για τις Κάτω Χώρες ήταν 3,35 NLG (3,65 για παραγγελίες μικρότερες των 5 τόνων), ενώ θα αυξανόταν σε 3,50 NLG (3,80 για παραγγελίες μικρότερες των 5 τόνων) κατά το δεύτερο τρίμηνο. Ενώ η Δανία έπρεπε να ακολουθεί τη γερμανική τιμή, η προταθείσα τιμή ήταν 10 FIM στη Φινλανδία, και 3 000 ITL στην Ιταλία. Φαίνεται ότι δεν προτάθηκε τιμή για τη Νορβηγία.

(141) Οι ανωτέρω τιμές ταιριάζουν ακριβώς με τις εσωτερικές οδηγίες της Britannia για τον Φεβρουάριο 1997 ⁽⁹⁸⁾ σχετικά με τις τιμές για πωλήσεις φωσφορικού ψευδαργύρου για «1 000-4 999 κιλά» και για «περισσότερα από 5 000 κιλά». Στις ίδιες οδηγίες αναφέρεται επίσης ότι οι τιμές είναι «ελάχιστες τιμές» και ότι «δεν πρέπει να μειωθούν χωρίς προηγούμενη συνεννόηση με [όνομα υπαλλήλου]», του οποίου το όνομα αφορά το πρόσωπο που συμμετείχε στις συσκέψεις της σύμπραξης εκ μέρους της Britannia.

(142) Εκτός από τα θέματα που αφορούσαν το φωσφορικό ψευδαργύρο, συζητήθηκαν επίσης άλλα θέματα, όπως οι τιμές του φωσφορικού ασβεστίου ή του οξειδίου του ψευδαργύρου, όπως προκύπτει από χειρόγραφες σημειώσεις ⁽⁹⁹⁾.

(143) Κατά τη διάρκεια της έρευνας βρέθηκε ακόμη ένα χειρόγραφο σημείωμα του εκπροσώπου της Waardals χωρίς ημερομηνία ⁽¹⁰⁰⁾, το οποίο αφορά υπολογισμούς των μεριδίων αγοράς. Κατά πάσα πιθανότητα γράφτηκε λίγο πριν από την εν λόγω σύσκεψη ή κατά τη διάρκειά της. Συγκρίνει το πραγματικό με το κατανεμηθέν μερίδιο αγοράς της Waardals για το 1996. Στον πίνακα παρατίθενται πρώτα οι συνολικές πωλήσεις φωσφορικού ψευδαργύρου για κάθε ημερολογιακό μήνα, μαζί με τις πωλήσεις της Waardals, και τέλος συμπεραίνεται ότι η Waardals πώλησε 25 τόνους περισσότερους από το μερίδιο αγοράς της ύψους [...]*, όπως της είχε κατανεμηθεί στη σύσκεψη της 9ης Αυγούστου 1994.

Απόσπασμα πρωτότυπου εγγράφου αριθ. 5 ⁽¹⁰¹⁾: Χειρόγραφες σημειώσεις εκπροσώπου της Waardals

[Σύνολο]	[Δικές μας πωλήσεις]	%
...
...
[...]*MT	[...]*	[...]*
[...]*	[...]*	
	+ 25 t	

(144) Μετά την αρχική χορήγηση των «στοιχείων των παρελθόντων ετών» στο CEFIC τον Ιούνιο 1994, οι παραγωγοί φωσφορικού ψευδαργύρου απέστειλαν τακτικά στοιχεία στο CEFIC σχετικά με τον όγκο των πωλήσεών τους φωσφορικού ψευδαργύρου τουλάχιστον μέχρι τον Ιανουάριο 1997. Τα χρονικά περιθώρια που καθόριζε το CEFIC για

την αποστολή των μηνιαίων στοιχείων από τους παραγωγούς ήταν πολύ περιορισμένα. Σε αντάλλαγμα, οι παραγωγοί φωσφορικού ψευδαργύρου λάμβαναν πολύ γρήγορα τα συγκεντρωτικά στοιχεία από το CEFIC, στις περισσότερες περιπτώσεις περί την 20ή ημέρα του επόμενου μήνα. Έτσι, οι παραγωγοί ήταν ανά πάσα στιγμή καλά πληροφορημένοι σχετικά με τον όγκο των πωλήσεων στην αγορά.

- (145) Οι διαφωνίες με το CEFIC το 1996 σχετικά με το πρόσθετο κόστος για τις υπηρεσίες της οδήγησης, στις 14 Φεβρουαρίου 1997, στην αποστολή φαξ από εκπρόσωπο της Heubach προς την Britannia, την James Brown, την SNCZ και την Waardals, με το οποίο τους γνωστοποιούσε την απόφαση της Heubach να μην διαβιβάζει πλέον στοιχεία στο CEFIC ζητώντας από τους άλλους παραγωγούς να πράξουν το ίδιο⁽¹⁰²⁾. Ταυτόχρονα, η Heubach ζήτησε τη γνώμη των άλλων παραγωγών για την ιδέα της να ανατεθεί η στατιστική επεξεργασία στην VdMI. Ένας εκπρόσωπος της Heubach και ένας εκπρόσωπος της VdMI θα συζητούσαν σύντομα τις λεπτομέρειες⁽¹⁰³⁾.
- (146) Στις 6 Μαρτίου 1997 η Heubach απέστειλε τηλεομοιοτυπία στο CEFIC γνωστοποιώντας του ότι δεν επιθυμούσε να συνεχίσει καμία δραστηριότητα στη ZIPHO, ούτε σχετικά με στατιστική επεξεργασία ούτε στο πλαίσιο τομεακών ομάδων, και ότι, κατά συνέπεια, δεν θα υπέβαλλε στο εξής στατιστικά στοιχεία. Αντίγραφο του εν λόγω φαξ κοινοποιήθηκε στην Waardals, στην Britannia, στην SNCZ και στην James Brown⁽¹⁰⁴⁾.
- (147) Η Trident γνωστοποίησε στο CEFIC με φαξ της 25ης Μαρτίου 1997 ότι δεν επιθυμούσε να συνεχίσει καμία δραστηριότητα στο πλαίσιο της ZIPHO⁽¹⁰⁵⁾.
- (148) Στις 29 Μαρτίου 1997, η Heubach απέστειλε φαξ στην Waardals γνωστοποιώντας της τη διεύθυνση και το όνομα ενός υπαλλήλου της VdMI, του οργανισμού στον οποίο επρόκειτο στο εξής να αποστέλλονται τα στοιχεία για την αγορά. Τα στοιχεία για το πρώτο τρίμηνο του 1997 έπρεπε να της σταλούν στις αρχές Απριλίου⁽¹⁰⁶⁾.
- (149) Οι εργασίες που εκτελούσε προηγουμένως το CEFIC αναλήφθηκαν από την VdMI τον Απρίλιο 1997. Ήδη την 1η Απριλίου 1997, η VdMI ζήτησε μέσω φαξ από τους παραγωγούς να αποστείλουν τα στοιχεία τους για το πρώτο τρίμηνο του 1997 μέχρι τις 14 Απριλίου 1997⁽¹⁰⁷⁾.
- (150) Στις 14 Απριλίου 1997 εκπρόσωπος της VdMI απέστειλε φαξ στην Trident (που κοινοποιήθηκε σε όλους τους άλλους παραγωγούς φωσφορικού ψευδαργύρου) παρουσιάζοντας την ένωση και εξηγώντας την αποστολή της⁽¹⁰⁸⁾.
- (151) Η επόμενη σύσκεψη της σύμπραξης πραγματοποιήθηκε στις 22 Απριλίου 1997 στο Παρίσι στο ξενοδοχείο Novotel του αεροδρομίου Roissy-Charles de Gaulle Airport. Η αίθουσα συνεδριάσεων κρατήθηκε εξ ονόματος της «Silar», «αδελφής» εταιρείας της SNCZ. Η Silar έκανε επίσης κράτηση δωματίων για δύο εκπροσώπους της Waardals στο ξενοδοχείο Ibis του αεροδρομίου Roissy Charles De Gaulle⁽¹⁰⁹⁾. Στην εν λόγω σύσκεψη έλαβαν μέρος εκπρόσωποι της Heubach, της James Brown, της SNCZ, της Trident και της Waardals⁽¹¹⁰⁾.

(152) Σημειώσεις και ταξιδιωτικά έγγραφα δείχνουν ότι οι δύο εκπρόσωποι της Waardals βρίσκονταν στο ξενοδοχείο Ibis του Παρισιού στις 21-22 Απριλίου 1997 και ότι συνάντησαν εκπροσώπους της Trident και της Heubach⁽¹¹¹⁾.

(153) Χειρόγραφες σημειώσεις⁽¹¹²⁾ εκπροσώπου της Waardals που βρέθηκαν στο πλαίσιο της έρευνας δείχνουν ότι κατά τη διάρκεια της εν λόγω σύσκεψης έγινε ανταλλαγή ευαίσθητων πληροφοριών σχετικά με τις πωλήσεις. Τα αριθμητικά στοιχεία και τα μερίδια αγοράς αφορούν τις πωλήσεις κατά το πρώτο ημερολογιακό τρίμηνο του 1997.

Απόσπασμα πρωτότυπου εγγράφου αριθ. 6: Χειρόγραφες σημειώσεις εκπροσώπου της Waardals

22.4.	Παρίσι:	SNCZ:	[...]*	—	[...]*
		Trident	[...]*	—	[...]*
		Heubach	[...]*	—	[...]*
		Waard.	[...]*	—	[...]*
		J.B.	[...]*	—	[...]*
			[...]*		

(154) Σε δήλωσή του σχετικά με τις ανωτέρω σημειώσεις που έγινε στο πλαίσιο της έρευνας της 13ης Μαΐου 1998, ένας εκπρόσωπος της Waardals επιβεβαίωσε ότι αφορούν σύσκεψη στο ξενοδοχείο Novotel στο αεροδρόμιο Charles de Gaulle του Παρισιού, στις 22 Απριλίου 1997.

(155) Τα στοιχεία που παρατίθενται κάτω από τις λέξεις «SNCZ», «Trident» και «Heubach» στις εν λόγω σημειώσεις αντιστοιχούν με απόλυτη ακρίβεια στους αριθμούς που είχαν αποστείλει οι εν λόγω εταιρείες στην VdMI για το σχετικό τρίμηνο με σκοπό την κατάρτιση των στατιστικών⁽¹¹³⁾.

(156) Σε χειρόγραφες σημειώσεις εκπροσώπου της SNCZ με ημερομηνία 6 Μαρτίου 1997 αναφέρονται τα εξής: «Réunion 22.04.97 de coordination à Paris»⁽¹¹⁴⁾.

(157) Στις 17 Ιουλίου 1997 οι παραγωγοί φωσφορικού ψευδαργύρου πραγματοποίησαν σύσκεψη στο ξενοδοχείο Skandinavia της Κοπεγχάγης⁽¹¹⁵⁾. Στη σύσκεψη έλαβαν μέρος εκπρόσωποι της Heubach, της James Brown, της SNCZ, της Trident και της Waardals⁽¹¹⁶⁾.

(158) Ένας εκπρόσωπος της Waardals σημείωσε τα ακόλουθα στο ημερολόγιό του του 1997 σχετικά με την εν λόγω σύσκεψη⁽¹¹⁷⁾:

(159) 16 Ιουλίου 1997: «Αναχώρηση για Κοπεγχάγη, ξενοδοχείο Skandinavia».

(160) 17 Ιουλίου 1997: «Σύσκεψη ΦΨ στην Κοπεγχάγη. Είμαστε οικοδεσπότες! Όχι κριτές.»

(161) Χειρόγραφες σημειώσεις⁽¹¹⁸⁾ δείχνουν ότι κατά την εν λόγω σύσκεψη ανταλλάχθηκαν και συζητήθηκαν ευαίσθητα στοιχεία για τις πωλήσεις και ότι καθορίστηκαν ελάχιστες τιμές. Οι δύο πρώτες σειρές των σημειώσεων αφορούν το πρώτο

και το δεύτερο ημερολογιακό τρίμηνο του 1997. Οι επί μέρους ποσότητες πωλήσεων για το ίδιο έτος που αναγράφονται στις σημειώσεις αυτές μετά τις ενδείξεις «H.» [Heubach], «T.A.» [Trident] και «SNCZ» ταιριάζουν απόλυτα με τα στοιχεία που είχαν διαβιβάσει οι εν λόγω εταιρείες στην VdMI για την κατάρτιση των στατιστικών ⁽¹¹⁹⁾.

Απόσπασμα πρωτότυπου εγγράφου αριθ. 7 ⁽¹²⁰⁾: Χειρόγραφες σημειώσεις εκπροσώπου της Waardals

	[Σύνολο]		[Δικό μας μερίδιο]
1. [TPIM.]	[...]*	[...]*	[...]*
2. [TPIM.]	[...]*	[...]*	[...]*
	[...]*	[...]*	[...]* [...]*
	<u>+ 245</u>	<u>+ 245</u>	
	[...]*		
H.:	[...]*	[...]*	≡ [...]*
T.A.:	[...]*	[...]*	≠ [...]*
SNCZ:	[...]*	[...]*	[...]*
J.B.	[...]*	[...]*	[...]*

- (162) Στις ίδιες σημειώσεις αναφέρεται ότι ορίστηκαν ελάχιστες τιμές για διάφορες ευρωπαϊκές χώρες (Γερμανία, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Κάτω Χώρες, Βέλγιο, Σουηδία, Νορβηγία, Φινλανδία, Δανία και Ιταλία). Η πρώτη στήλη αφορά τιμές για ποσότητες μεγαλύτερες των 5 τόνων.

Απόσπασμα πρωτότυπου εγγράφου αριθ. 8: Χειρόγραφες σημειώσεις εκπροσώπου της Waardals

[...]*

- (163) Οι ίδιες ακριβώς τιμές αναφέρονται στις εσωτερικές οδηγίες της Trident για τις τιμές κατά τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο 1997 ⁽¹²¹⁾. Στις οδηγίες αυτές αναφέρεται επίσης ότι οι τιμές είναι «ελάχιστες τιμές» και ότι «δεν πρέπει να μειωθούν χωρίς προηγούμενη συνεννόηση με [όνομα υπαλλήλου]», ο οποίος είναι το στέλεχος της Trident που συμμετείχε στις συσκέψεις της σύμπραξης.
- (164) Σύμφωνα με τις ίδιες σημειώσεις, η Teknos καταναμήθηκε στην Heubach με τιμή 3,35 DEM: «Teknos: Heub.: Dem 3.35».
- (165) Η τελευταία σύσκεψη της σύμπραξης για το 1997 έγινε στο ξενοδοχείο Gavinchi του αεροδρομίου του Αμβούργου στις 16 Οκτωβρίου. Στη σύσκεψη παρέστησαν εκπρόσωποι της Heubach, της James Brown, της SNCZ, της Trident και της Waardals ⁽¹²²⁾.

- (166) Σε χειρόγραφο σημείωμα εκπροσώπου της Waardals επάνω σε χαρτοφύλακα αναφέρονται τα εξής: «Αμβούργο, 16.10.97...» ⁽¹²³⁾.

- (167) Χειρόγραφες σημειώσεις ⁽¹²⁴⁾ που βρέθηκαν στο πλαίσιο της έρευνας δείχνουν ότι οι παραγωγοί αντάλλαξαν ευαίσθητες πληροφορίες σχετικά με τις πωλήσεις. Στις σημειώσεις συγχρίνονται οι πωλήσεις φωσφορικού ψευδαργύρου κατά τα τρία πρώτα ημερολογιακά τρίμηνα του 1996 και του 1997, πρώτα για την Waardals και στη συνέχεια δίδονται τα συνολικά ποσά. Στο τέλος του εγγράφου, αναγράφεται ο όγκος των πωλήσεων καθεμιάς από τις πέντε εταιρείες κατά το τρίτο τρίμηνο του 1997, και υπολογίζεται το μερίδιο αγοράς καθεμιάς. Ο όγκος των πωλήσεων που αναγράφεται μετά από τις ενδείξεις «Trident» [Trident], «Heub» [Heubach] και «SNCZ» ανταποκρίνεται με απόλυτη ακρίβεια στα στοιχεία που είχαν διαβιβάσει οι εν λόγω εταιρείες στην VdMI για την κατάρτιση των στατιστικών ⁽¹²⁵⁾.

Απόσπασμα πρωτότυπου εγγράφου αριθ. 9 ⁽¹²⁶⁾: Χειρόγραφες σημειώσεις εκπροσώπου της Waardals

Trident	[...]*	[...]*	[...]*- [λογαφ.] [...]*
Heub.	[...]*	[...]*	[...]* "
W	[...]*	[...]*	[...]*% [...]*
SNCZ	[...]*	[...]*	[...]* " [...]*
B	[...]*	- [...]*	[...]* [...]*

Έτος 1998

- (168) Οι συσκέψεις της σύμπραξης συνεχίστηκαν. Η επόμενη σύσκεψη πραγματοποιήθηκε στο Λονδίνο στις 19 Ιανουαρίου 1998 στο ξενοδοχείο Jarvis του αεροδρομίου Heathrow. Έγινε κράτηση μιας αίθουσας συνεδριάσεων με χρέωση της Trident ⁽¹²⁷⁾. Στην εν λόγω σύσκεψη συμμετείχαν η James Brown, η Heubach, η SNCZ, η Trident και η Waardals ⁽¹²⁸⁾.
- (169) Σε σημείωση στο ημερολόγιο του εκπροσώπου της Waardals με ημερομηνία 2 Ιανουαρίου 1998 αναφέρονται τα εξής: «Σύσκεψη στο Λονδίνο, Δευτέρα 19.1». ⁽¹²⁹⁾ Ενημέρωσε έναν άλλο εκπρόσωπο της Waardals στις 12 Ιανουαρίου 1998 για την εν λόγω σύσκεψη: «Σύσκεψη στο Λονδίνο στις 19.1.98. ... Η σύσκεψη ξεκινά στις 10 η ώρα και η αίθουσα συσκέψεων έχει κρατηθεί εξ ονόματος της Trident» ⁽¹³⁰⁾.
- (170) Σε χειρόγραφο σημείωση εκπροσώπου της Waardals επάνω σε χαρτοφύλακα αναφέρεται: «... Λονδίνο 19.1.98...» ⁽¹³¹⁾.
- (171) Στο ημερολόγιο ενός εκπροσώπου της SNCZ στην ημερομηνία 19 Ιανουαρίου 1998 αναφέρεται: «Λονδίνο, συντονισμός» ⁽¹³²⁾.

(172) Σε ημερολόγιο τσέπης του 1998 ενός εκπροσώπου της Heubach αναγράφονται τα εξής στην ημερομηνία 19.1.1998: «Λονδίνο, Jarvis»⁽¹³³⁾. Επίσης, σε ένα άλλο ημερολόγιο στην ίδια ημερομηνία αναγράφεται «HB»⁽¹³⁴⁾.

(173) Έγινε ανταλλαγή πληροφοριών για τον όγκο των αντίστοιχων πωλήσεων φωσφορικού ψευδαργύρου στην Ευρώπη κατά το τέταρτο ημερολογιακό τρίμηνο του 1997 και υπολογίστηκε το μερίδιο αγοράς κάθε ανταγωνιστή. Ένα έγγραφο με χειρόγραφες σημειώσεις σε χαρτί του ξενοδοχείου Jarvis⁽¹³⁵⁾ περιέχει υπολογισμό των μεριδίων αγοράς σχετικά με τον φωσφορικό ψευδάργυρο και προφανώς σύγκριση των πραγματικών μεριδίων αγοράς με τα μερίδια αγοράς που είχαν συμφωνηθεί προηγουμένως. Ο όγκος των πωλήσεων που αναγράφεται μετά από τις ενδείξεις «Trident» [Trident], «Heubach» και «SNCZ» αντιστοιχεί με απόλυτη ακρίβεια στα στοιχεία που είχαν διαβιβάσει οι εν λόγω εταιρείες στην VdMI για την κατάρτιση των στατιστικών⁽¹³⁶⁾.

Απόσπασμα πρωτότυπου εγγράφου αριθ. 9⁽¹³⁷⁾: Χειρόγραφες σημειώσεις εκπροσώπου της Waardals

4. [TPIM].					
Trident:	[...]*	-	[...]*	-	[...]*
	[...]*				
Heubach:	[...]*	-	[...]*	-	[...]*
SNCZ:	[...]*	-	[...]*	-	[...]*
J.B.:	98		405		[...]*
W:	_____	[...]*	_____	[...]*	_____
					[...]*

(174) Σε άλλο χειρόγραφο έγγραφο⁽¹³⁸⁾ που βρέθηκε στο πλαίσιο της έρευνας στο γραφείο του εκπροσώπου της Waardals αναφέρονται τα εξής:

Απόσπασμα πρωτότυπου εγγράφου αριθ. 10⁽¹³⁹⁾:

ZP [στην Ευρώπη]-97			
	[Σύνολο]		[Δικό μας μερίδιο]
1.	[TPIM.][...]*	[...]*	[...]*
2.	" [...]*	[...]*	[...]*
3.	" [...]*	[...]*	[...]*
4.	" _____	[...]*	_____
	[...]*	[...]*	[...]*
	[...]* [από] [...]*		[...]*
	[Πολύ υψηλές πωλήσεις]	<u>83 t</u>	
	...		

(175) Στην πρώτη στήλη στο άνω αριστερό μέρος του εγγράφου παρατίθεται ο συναθροισμένος συνολικός όγκος των πωλήσεων φωσφορικού ψευδαργύρου καθενός από τους πέντε παραγωγούς σε κάθε ημερολογιακό τρίμηνο του 1997, καθώς και το άθροισμα των συνολικών πωλήσεων για το 1997. Στη δεξιά στήλη του πίνακα παρατίθενται οι αντι-

στοιχες ποσότητες που πώλησε η Waardals και το ποσοστό επί των συνολικών πωλήσεων στο οποίο αντιστοιχούν.

(176) Από τον πίνακα προκύπτει ότι ο συνολικός όγκος των πωλήσεων των πέντε παραγωγών το 1997 είναι [...]* [τόνοι]. Η Waardals είχε πωλήσει [...]* [τόνους] που αντιστοιχούν σε [...]* επί του συνόλου. Στη συνέχεια ακολουθεί υπολογισμός [...]* επί συνολικού όγκου [...]* που ισούται με [...]*; και εξάγεται το συμπέρασμα ότι έγιναν «πολύ υψηλές πωλήσεις 83 t».

(177) Σύμφωνα με τον υπολογισμό που έγινε από τα μέλη της σύμπραξης στη σύσκεψη της 9ης Αυγούστου 1994, είχε κατανεμηθεί στην Waardals μερίδιο αγοράς [...]*⁽¹⁴⁰⁾. Το [...]* που αναφέρεται στις εν λόγω χειρόγραφες σημειώσεις αφορά το ανωτέρω ποσοστό και συνάγεται ότι η Waardals είχε υπερβεί το μερίδιό της κατά 83 τόνους [...]*.

(178) Από τα έγγραφα που βρέθηκαν κατά την έρευνα προκύπτει επίσης σαφώς ότι οι εταιρείες καθόρισαν στην εν λόγω σύσκεψη τις ελάχιστες τιμές φωσφορικού ψευδαργύρου σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες (Ηνωμένο Βασίλειο, Γαλλία, Σουηδία, Νορβηγία, Φινλανδία, Δανία, Ιταλία, Βέλγιο και Κάτω Χώρες). Σε χειρόγραφες σημειώσεις⁽¹⁴¹⁾ που βρέθηκαν στην Waardals αναφέρεται αρχικά ότι τον Ιανουάριο σημειώθηκε αστάθεια:./ DEM 0,20, και στη συνέχεια καθορίζονται οι ελάχιστες τιμές:

Απόσπασμα πρωτότυπου εγγράφου αριθ. 11⁽¹⁴²⁾: Χειρόγραφες σημειώσεις εκπροσώπου της Waardals

[Αν. αστάθεια]:./ [...]*Dem	
[...]*	
GBP [...]*	Norw. [...]*
FRF [...]*	SF: [...]*
Sw. [...]*	DK [...]*
	It [...]*
	Belg.: [...]*
	NLG: [...]*

(179) Οι εσωτερικές οδηγίες της Trident σχετικά με τις τιμές για τον Φεβρουάριο 1998⁽¹⁴³⁾ περιείχαν τις ίδιες ακριβώς τιμές με το προαναφερθέν σημείωμα της Waardals για την πώληση φωσφορικού ψευδαργύρου σε ποσότητες «1 000-4 999 κιλών» και «άνω των 5 000 κιλών». Στις οδηγίες αυτές αναφέρεται επίσης ότι οι τιμές είναι «ελάχιστες τιμές» και ότι «δεν πρέπει να μειωθούν χωρίς προηγούμενη συνεννόηση με τον [όνομα υπαλλήλου]», ο οποίος είναι ο υπάλληλος της Trident που συμμετείχε στις συσκέψεις της σύμπραξης.

- (180) Κατά τη διάρκεια της εν λόγω σύσκεψης έγινε επίσης κατανομή πελατών: μικροί πελάτες και η International Paint κατανεμήθηκαν στην James Brown (αναφορά στο όνομα ενός υπαλλήλου). Καθορίστηκε επίσης η τιμή για την τελευταία (σε 1 240 GBP)⁽¹⁴⁴⁾, όπως προκύπτει από έγγραφο: «H.B. — [μικροί πελάτες στην]⁽¹⁴⁵⁾ [όνομα υπαλλήλου] + Intern. 1 240,-».
- (181) Η επόμενη σύσκεψη της σύμπραξης πραγματοποιήθηκε στις 20 Απριλίου 1998 στο Παρίσι στο ξενοδοχείο Novotel του αεροδρομίου Roissy-Charles de Gaulle. Η κράτηση της αίθουσας συνεδριάσεων έγινε εξ ονόματος της Silar. Στην εν λόγω σύσκεψη συμμετείχαν η Heubach, η James Brown, η SNCZ, η Trident και η Waardals⁽¹⁴⁶⁾.
- (182) Σε χειρόγραφο σημείωση επάνω σε χαρτοφύλακα του εκπροσώπου της Waardals αναφέρεται: «... Παρίσι 20.4.98»⁽¹⁴⁷⁾.
- (183) Σε ημερολόγιο τσέπης του '98 εκπροσώπου της Heubach αναφέρονται τα εξής με ημερομηνία 20 Απριλίου 1998: «Παρίσι (Novotel)»⁽¹⁴⁸⁾. Επίσης, στο ημερολόγιο ενός ακόμη συνήθους εκπροσώπου της Heubach αναγράφεται στην ημερομηνία Δευτέρα 20 Απριλίου 1998: «WE + [όνομα του προαναφερθέντος υπαλλήλου της Heubach], Παρίσι»⁽¹⁴⁹⁾.
- (184) Χειρόγραφες σημειώσεις που βρέθηκαν στο πλαίσιο της έρευνας περιέχουν υπολογισμούς μεριδίων αγοράς για το πρώτο τρίμηνο του 1998 και δείχνουν ότι οι παραγωγοί αντάλλαξαν ευαίσθητες πληροφορίες⁽¹⁵⁰⁾.

Απόσπασμα πρωτότυπου εγγράφου αριθ. 12: Χειρόγραφες σημειώσεις εκπροσώπου της Waardals

J.B.	[...]*	[...]*
W	[...]*	[...]*
Trident	[...]*	[...]*
Heubach	[...]*	[...]*
SNCZ	[...]*	[...]*
		[...]*

- (185) Ο όγκος των πωλήσεων που αναγράφεται μετά τις ενδείξεις «Trident» [Trident Alloys] και «SNCZ» ταιριάζει απόλυτα με τα στοιχεία που διαβίβασαν οι εν λόγω εταιρείες στην VdMI για την κατάρτιση των στατιστικών⁽¹⁵¹⁾.
- (186) Από τις ίδιες σημειώσεις προκύπτει ότι ορίστηκαν ελάχιστες τιμές για διάφορες ευρωπαϊκές χώρες [Ηνωμένο Βασίλειο (πρώτη σειρά), Γερμανία, Γαλλία, Βέλγιο, Κάτω Χώρες, σκανδιναβικές χώρες και Ιταλία]. Η πρώτη στήλη τιμών αφορά ποσότητες μεγαλύτερες των 5 τόνων. Στις περιπτώσεις που έχουν οριστεί δύο τιμές, η δεύτερη αφορά μικρές ποσότητες (1 000-4 999 κιλά).

Απόσπασμα πρωτότυπου εγγράφου αριθ. 13⁽¹⁵²⁾: Χειρόγραφες σημειώσεις εκπροσώπου της Waardals

not below	[...]*	([μικρές ποσότητες])
Germany:	[...]*	(- \(-
France:	[...]*	
[Βέλγιο]	[...]*	
Holland:	[...]*	
[Βορράς]:	[όπως προ- ηγούμενος]	
[Ιταλία]:	[...]*-	

- (187) Οι ανωτέρω τιμές ανταποκρίνονται με απόλυτη ακρίβεια στις εσωτερικές οδηγίες της Trident για τον Μάιο 1998⁽¹⁵³⁾ σχετικά με τις τιμές πώλησης φωσφορικού ψευδαργύρου σε ποσότητες 1 000-4 999 κιλών και άνω των 5 000 κιλών. Στις ίδιες οδηγίες αναφέρεται επίσης ότι οι τιμές είναι «ελάχιστες τιμές» και ότι «δεν πρέπει να μειωθούν χωρίς προηγούμενη συνεννόηση με [όνομα υπαλλήλου]», ο οποίος είναι ο υπάλληλος της Trident που συμμετείχε στις συσκέψεις της σύμπραξης.
- (188) Είχε προγραμματιστεί σύσκεψη της σύμπραξης για τις 22 Ιουλίου 1998 στο Άμστερνταμ. Η Waardals είχε αναλάβει τη διοργάνωση και είχε κρατήσει μια αίθουσα συσκέψεων στο ξενοδοχείο Hilton του αεροδρομίου Schiphol⁽¹⁵⁴⁾. Ωστόσο, μετά τη διενέργεια των ερευνών της Επιτροπής και της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ, η κράτηση ακυρώθηκε⁽¹⁵⁵⁾.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

2.1. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ

- (189) Οι προεκτεθείσες διευθετήσεις εφαρμόζονταν σε ολόκληρο το έδαφος του ΕΟΧ, καθότι τα μέλη της σύμπραξης πραγματοποιούσαν πωλήσεις σε όλα σχεδόν τα κράτη μέλη και στις χώρες της ΕΖΕΣ που είναι μέρη της συμφωνίας για τον ΕΟΧ⁽¹⁵⁶⁾.
- (190) Η συμφωνία για τον ΕΟΧ, η οποία περιέχει διατάξεις για τον ανταγωνισμό ανάλογες με τις διατάξεις της συνθήκης, τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1994. Συνεπώς, η παρούσα απόφαση περιλαμβάνει την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού της συμφωνίας για τον ΕΟΧ (ιδίως του άρθρου 53 παράγραφος 1) στις διευθετήσεις για τις οποίες διατυπώθηκαν αιτιάσεις⁽¹⁵⁷⁾.
- (191) Κατά το μέτρο που οι διευθετήσεις επηρέασαν σημαντικά τον ανταγωνισμό και το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, έχει εφαρμογή το άρθρο 81 της συνθήκης. Κατά το μέτρο που οι δραστηριότητες της σύμπραξης είχαν σημαντικές επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ των χωρών της ΕΖΕΣ που είναι μέρη της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, αφενός, και της Κοινότητας, αφετέρου, έχει εφαρμογή το άρθρο 53 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

- (192) Όταν μια συμφωνία ή πρακτική επηρεάζει μόνο το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, η Επιτροπή έχει αρμοδιότητα και εφαρμόζει το άρθρο 81 της συνθήκης. Από την άλλη πλευρά, όταν μια συμφωνία επηρεάζει μόνο το εμπόριο μεταξύ των κρατών της ΕΖΕΣ, η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ είναι η μόνη αρμόδια και εφαρμόζει του κανόνες ανταγωνισμού του ΕΟΧ βάσει του άρθρου 53 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ ⁽¹⁵⁸⁾.
- (193) Στην προκειμένη περίπτωση, η Επιτροπή είναι αρμόδια να εφαρμόσει τόσο το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης όσο και το άρθρο 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, βάσει του άρθρου 56 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, επειδή η σύμπραξη είχε σημαντικές επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών της Κοινότητας ⁽¹⁵⁹⁾.
- 2.2. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 81 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΕΚ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 53 ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΟΧ
- 2.2.1. ΑΡΘΡΟ 81 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΕΚ ΚΑΙ ΑΡΘΡΟ 53 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1 ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΟΧ
- (194) Το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και το άρθρο 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ αντιστοίχα απαγορεύουν ως ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά και με τη λειτουργία της συμφωνίας για τον ΕΟΧ όλες τις συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, όλες τις αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και κάθε εναρμονισμένη πρακτική, που δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών ή το εμπόριο μεταξύ των συμβαλλομένων μερών και που έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς ή του εδάφους που καλύπτει η συμφωνία για τον ΕΟΧ και ιδίως εκείνες οι οποίες συνίστανται στον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό των τιμών αγοράς ή πώλησης ή άλλων όρων συναλλαγής, στον περιορισμό ή στον έλεγχο της παραγωγής και της διάθεσης ή στην κατανομή των αγορών ή των πηγών εφοδιασμού.
- 2.2.2. ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΚΑΙ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ
- (195) Το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και το άρθρο 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ απαγορεύουν τις συμφωνίες, τις αποφάσεις ενώσεων και τις εναρμονισμένες πρακτικές.
- (196) Μια συμφωνία υφίσταται όταν τα μέρη προσχωρούν σε κοινό σχέδιο που περιορίζει ή τείνει να περιορίσει την ατομική εμπορική τους συμπεριφορά μέσω του καθορισμού μιας γραμμής αμοιβαίας δράσης ή αποχής από τη δράση στην αγορά. Η συμφωνία δεν απαιτείται να έχει αποτυπωθεί εγγράφως. Δεν είναι απαραίτητη η ύπαρξη διατυπώσεων, συμβατικών κυρώσεων ή μέτρων εφαρμογής. Η ύπαρξη συμφωνίας μπορεί να είναι ρητή ή να συνάγεται από τη συμπεριφορά των μερών.
- (197) Στην απόφαση του PVC II, το Πρωτοδικείο ⁽¹⁶⁰⁾ έχει αποφανθεί ότι «κατά πάγια νομολογία, για να υπάρχει συμφωνία κατά την έννοια του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης, αρκεί οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις να έχουν εκφράσει την κοινή βούλησή τους να συμπεριφερθούν στην αγορά κατά έναν συγκεκριμένο τρόπο» ⁽¹⁶¹⁾.
- (198) Έτσι μια συμφωνία κατά την έννοια του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ή του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ δεν απαιτεί την ίδια βεβαιότητα που θα ήταν απαραίτητη για την εκτέλεση μιας εμπορικής σύμβασης βάσει του αστικού δικαίου. Επιπλέον, στην περίπτωση μιας σύνθετης σύμπραξης μεγάλης διάρκειας, ο όρος «συμφωνία» μπορεί προσηκόντως να εφαρμοστεί όχι μόνο σε τυχόν γενικό σχέδιο ή στους ρητώς συμφωνηθέντες όρους, αλλά και στην υλοποίηση των συμφωνηθέντων βάσει των ίδιων μηχανισμών και κατά την επίδιωξη του ίδιου κοινού σκοπού.
- (199) Το άρθρο 81 της συνθήκης και το άρθρο 53 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ διαχωρίζουν τις «συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων», τις «εναρμονισμένες πρακτικές» και τις «αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων». Στόχος της έννοιας της εναρμονισμένης πρακτικής είναι να περιληφθεί στην απαγόρευση αυτού του άρθρου μια μορφή συντονισμού μεταξύ επιχειρήσεων που, χωρίς να φθάνει μέχρι τη σύναψη κατά κυριολεξία συμβάσεως, αντικαθιστά ηδελγημένα τους κινδύνους που ενέχει ο ανταγωνισμός με την έμπρακτη συνεργασία των επιχειρήσεων αυτών ⁽¹⁶²⁾.
- (200) Τα κριτήρια συντονισμού και συνεργασίας που ορίζονται στη νομολογία του Δικαστηρίου, όχι μόνο δεν προϋποθέτουν την κατάρτιση ενός πραγματικού σχεδίου, αλλά πρέπει να νοούνται υπό το πρίσμα της αντίληψης που είναι συναφισμένη με τις περί ανταγωνισμού διατάξεις της συνθήκης και της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, κατά την οποία κάθε επιχειρηματίας πρέπει να καθορίζει κατά τρόπο αυτόνομο την εμπορική πολιτική που προτίθεται να ακολουθήσει στην κοινή αγορά. Και να μεν αυτή η απαίτηση αυτονομίας δεν αποκλείει το δικαίωμα των επιχειρήσεων να προσαρμόζονται επιτηδείως στην ήδη εκδηλωθείσα ή στην προβλεπόμενη συμπεριφορά των ανταγωνιστών τους, αποκλείει όμως αυστηρώς κάθε άμεση ή έμμεση επαφή μεταξύ τους, της οποίας το αντικείμενο ή το αποτέλεσμα είναι είτε να επηρεάσει τη συμπεριφορά ενός υπάρχοντος ή δυνητικού ανταγωνιστή στην αγορά, είτε να αποκαλύψει σε έναν ανταγωνιστή τη συμπεριφορά που οι ίδιες έχουν αποφασίσει ή έχουν κατά νουν να ακολουθήσουν στην αγορά ⁽¹⁶³⁾.
- (201) Έτσι μια συμπεριφορά δύνανται να υπάγεται στο άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ ή στο άρθρο 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ ως «εναρμονισμένη πρακτική», ακόμη και αν τα μέρη δεν δηλώνουν ρητά τη συγκατάθεσή τους επί κοινού σχεδίου καθορίζοντας τη δράση τους στην αγορά, όμως δέχονται ή προσχωρούν σε μηχανισμούς συμπαιγνίας που διευκολύνουν τον συντονισμό της εμπορικής συμπεριφοράς τους ⁽¹⁶⁴⁾.

- (202) Μολονότι βάσει του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ η έννοια της εναρμονισμένης πρακτικής δεν εμπεριέχει μόνο το στοιχείο της εναρμόνισης, αλλά και το στοιχείο συμπεριφοράς στην αγορά απορρέουσας από την εναρμόνιση και έχουσας αιτιώδη σχέση με αυτή, τεκμαίρεται, πλην αποδείξεως του εναντίου που βαρύνει τα ενδιαφερόμενα μέρη, ότι οι επιχειρήσεις που μετείχαν στην εναρμόνιση και εξακολουθούν να δρουν στην αγορά λαμβάνουν υπόψη τις πληροφορίες που αντάλλαξαν με τους ανταγωνιστές τους για να καθορίσουν τη δική τους συμπεριφορά στην αγορά, κατά μείζονα δε λόγο όταν η εναρμόνιση γίνεται σε τακτά διαστήματα και επί μακρό χρονικό διάστημα ⁽¹⁶⁵⁾.
- (203) Η Επιτροπή δεν είναι υποχρεωμένη να υπαγάγει μια παράβαση αποκλειστικά στην έννοια της συμφωνίας ή στην έννοια της εναρμονισμένης πρακτικής. Οι έννοιες είναι ρευστές και δύνανται να αλληλεπικαλύπτονται. Πράγματι, ο διαχωρισμός των δύο εννοιών μπορεί να μην είναι καν εφικτός, καθότι μια παράβαση μπορεί να παρουσιάζει ταυτόχρονα τα χαρακτηριστικά και των δύο μορφών απαγορευμένης συμπεριφοράς, ενώ ορισμένες εκδηλώσεις της θεωρούμενες αυτοτελώς μπορούν να περιγραφούν ακριβέστερα μόνο από μία από τις δύο. Πράγματι, θα ήταν τεχνητή η απόπειρα να υποδιαιρείται ένα σαφώς διαρκές κοινό εγχείρημα, που χαρακτηριζόταν από έναν και τον αυτό σκοπό, αναλυόμενο σε πλείονες και χωριστές παραβάσεις. Συνεπώς, μια σύμπραξη δύναται να αποτελεί ταυτόχρονα συμφωνία και εναρμονισμένη πρακτική ⁽¹⁶⁶⁾.
- (204) Κάθε συμμετέχων στη συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική μπορεί να διαδραματίζει τον δικό του ιδιαίτερο ρόλο. Ένας ή περισσότεροι συμμετέχοντες μπορούν να ασκούν κυριαρχικό ρόλο κατέχοντας ηγετική θέση. Ωστόσο, οι εσωτερικές συγκρούσεις και ανταγωνισμοί, ακόμη και η εξαπάτηση δεν αναιρούν το γεγονός ότι η διευθέτηση αποτελεί συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική κατά την έννοια του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ ή του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, όταν υπάρχει ένας ενιαίος, κοινός και διαρκής στόχος. Μια σύνθετη σύμπραξη μπορεί προσηκόντως να θεωρηθεί ως ενιαία διαρκής παράβαση για το χρονικό πλαίσιο κατά το οποίο υφίστατο. Η συμφωνία μπορεί κάλλιστα να διαφοροποιηθεί με την πάροδο του χρόνου ή οι μηχανισμοί της να προσαρμοστούν ή να ενισχυθούν λαμβάνοντας υπόψη τις νέες εξελίξεις.
- (205) Η Heubach, μολονότι δεν αμφισβητεί τα πραγματικά περιστατικά που εκτίθενται στην κοινοποίηση αιτιάσεων, ισχυρίζεται στην έγγραφη απάντησή της ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε αρκούντως την ύπαρξη συμφωνίας κατά την έννοια του άρθρου 81 της συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 53 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ. Σύμφωνα με την Heubach, η Επιτροπή κατέδειξε ότι υπήρχε πρόθεση των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων να συμπεριφερθούν κατά ορισμένο τρόπο και ότι τούτο οδήγησε σε περιορισμό της ανεξαρτησίας τους.
- (206) Ο ισχυρισμός αυτός απορρίπτεται κατηγορηματικά. Όπως προκύπτει από τα πραγματικά περιστατικά, που δεν αμφισβητούνται ούτε από την Heubach ούτε από άλλο αποδέ-

κτη της παρούσας απόφασης, ήδη από τις 24 Μαρτίου 1994 υπήρχε η ρητή κοινή πρόθεση για τη δημιουργία σύμπραξης στην αγορά φωσφορικού ψευδαργύρου και για την εφαρμογή ανάλογης συμπεριφοράς. Τούτο οδήγησε σε συγκεκριμένη εφαρμογή, για περίοδο τεσσάρων ετών, ενός γενικού σχεδίου εξάλειψης του ανταγωνισμού στην αγορά προϊόντος, που αποτελούσε, όπως καταδεικνύεται στη συνέχεια, ενιαία διαρκή παράβαση.

2.2.3. Η ΦΥΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΥΠΟΘΕΣΗ

- (207) Κατόπιν προκαταρκτικών επαφών στις αρχές της δεκαετίας του 1990, οι πέντε παραγωγοί φωσφορικού ψευδαργύρου — Britannia, James Brown, Heubach, SNCZ και Waardals — πραγματοποίησαν σύσκεψη στις 24 Μαρτίου 1994 στο Λονδίνο και συμφώνησαν επί των βασικών αρχών που θα εφάρμοζαν για τη δημιουργία σύμπραξης στην ευρωπαϊκή αγορά φωσφορικού ψευδαργύρου. Στη συνέχεια πραγματοποιήσαν σύσκεψη στις 3 Μαΐου και στις 9 Αυγούστου 1994 στην ίδια πόλη και συμφώνησαν τις λεπτομέρειες υλοποίησης της σύμπραξης.
- (208) Το εν λόγω σχέδιο, που έγινε αποδεκτό από όλους, εφαρμόστηκε για διάστημα μεγαλύτερο των τεσσάρων ετών με τη χρήση των ιδίων μηχανισμών και κατά την επιδίωξη του ίδιου κοινού σκοπού, δηλαδή της εξάλειψης του ανταγωνισμού.
- (209) Η επεξεργασία του σχεδίου σε τακτικές συσκέψεις δεν οδήγησε σε χωριστές «συμφωνίες», αλλά αποτελεί την εφαρμογή του ίδιου γενικού και παράνομου συστήματος.
- (210) Λόγω του κοινού σχεδίου και του κοινού στόχου εξάλειψης του ανταγωνισμού στη βιομηχανία φωσφορικού ψευδαργύρου, που επεδίωκαν σταθερά οι παραγωγοί, η Επιτροπή θεωρεί ότι η εν λόγω συμπεριφορά αποτέλεσε ενιαία διαρκή παράβαση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

2.2.4. ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

- (211) Η συμφωνία στην παρούσα υπόθεση είχε ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού.
- (212) Το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και το άρθρο 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ αναφέρουν ρητά ότι περιορίζουν τον ανταγωνισμό οι συμφωνίες οι οποίες μεταξύ άλλων συνίστανται:
- στον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό των τιμών αγοράς ή άλλων όρων συναλλαγής,
 - στον περιορισμό ή στον έλεγχο της παραγωγής, της διάθεσης ή της τεχνολογικής ανάπτυξης,
 - στην κατανομή των αγορών.

- (213) Τα ανωτέρω είναι οι βασικοί στόχοι και τα βασικά χαρακτηριστικά των οριζόντιων συμφωνιών που εξετάζονται στην παρούσα υπόθεση. Δεδομένου ότι η τιμή αποτελεί το κύριο μέσο ανταγωνισμού, ιδίως όταν πρόκειται για ομοειδή προϊόντα, οι διάφορες αθέμιτες διευθετήσεις και μηχανισμοί που εφάρμοσαν οι παραγωγοί είχαν ως τελικό στόχο την αύξηση των τιμών προς όφελός τους σε υψηλότερα επίπεδα από αυτά που θα επιτυγχάνονταν χωρίς στρέβλωση των όρων της αγοράς. Η κατανομή των αγορών και ο καθορισμός των τιμών αποτελούν εκ φύσεως περιορισμό του ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.
- (214) Η παρούσα σύμπραξη πρέπει να θεωρηθεί ως σύνολο και λαμβάνοντας υπόψη όλες τις περιστάσεις, αλλά οι βασικές πτυχές του πλέγματος συμφωνιών και διευθετήσεων που μπορούν να χαρακτηριστούν ως περιορισμοί του ανταγωνισμού είναι:
- η κατανομή ποσοτώσεων μεριδίων αγοράς,
 - ο καθορισμός των τιμών,
 - η κατανομή πελατών.
- (215) Οι ανωτέρω βασικές πτυχές εφαρμόστηκαν από τα μέλη της σύμπραξης κυρίως μέσω των εξής:
- εκπόνηση και εφαρμογή συστήματος υποβολής εκθέσεων και παρακολούθησης για να εξασφαλιστεί η εφαρμογή των περιοριστικών συμφωνιών, ιδίως μέσω της αμοιβαίας ανταλλαγής στοιχείων για τις πωλήσεις των επί μέρους παραγωγών,
 - προσαρμογή της ατομικής συμπεριφοράς και τιμολόγησης προκειμένου να εξασφαλιστεί η τήρηση των συμφωνηθεισών ποσοτώσεων,
 - συμμετοχή σε τακτικές συσκέψεις και πραγματοποίηση άλλων επαφών προκειμένου να συμφωνηθούν οι ανωτέρω περιορισμοί και να εφαρμοστούν ή/και να τροποποιηθούν, ανάλογα με τις ανάγκες.
- (216) Το επιχείρημα που προέβαλε η Heubach, ότι δηλαδή οι στόχοι της σύμπραξης δεν επιτυγχάνονταν συστηματικά κατά τον τρόπο που θα επιθυμούσαν τα μέλη της, και ότι δεν είχε προβλεφθεί συγκεκριμένος μηχανισμός επιβολής τους, εκτός από την αμοιβαία πίεση που ασκείτο στα μέλη της σύμπραξης, πρέπει να θεωρηθεί άσχετο. Ακόμη και αν τα μέλη της σύμπραξης δεν τηρούσαν πάντα τη συμφωνία τους, τούτο δεν σημαίνει ότι δεν υπήρχε η συμφωνία. Όπως έχει επιβεβαιώσει το Δικαστήριο στη νομολογία του, η συμμετοχή επιχειρήσεων σε συσκέψεις με αντικείμενο αντίθετο προς τον ανταγωνισμό έχει ως αποτέλεσμα εκ των πραγμάτων τη δημιουργία ή την ενίσχυση σύμπραξης και το γεγονός ότι μια επιχείρηση δεν συμμορφώνεται προς τα αποτελέσματα των συναντήσεων ουδόλως μειώνει την ευθύνη της για τη συμμετοχή της στη σύμπραξη, άπαξ αυτή δεν αποστασιοποιήθηκε δημοσίως από όσα συμφωνήθηκαν σε αυτές⁽¹⁶⁷⁾.
- (217) Σε κάθε περίπτωση, στην παρούσα υπόθεση τα μέλη της σύμπραξης πράγματι εκτέλεσαν, παρακολουθούσαν και τηρούσαν τη συμφωνία τους.
- 2.2.5. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΜΕΤΑΞΥ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΟΧ
- (218) Η διαρκής συμφωνία μεταξύ των παραγωγών είχε σημαντικές επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ των συμβαλλομένων μερών του ΕΟΧ.
- (219) Η Δυτική Ευρώπη είναι κατά παράδοση η σημαντικότερη αγορά φωσφορικού ψευδαργύρου. Οι πωλήσεις στην Ευρώπη καλύπτουν περισσότερο από το 60 % της παγκόσμιας παραγωγής. Εξαιρουμένης της James Brown, η οποία πωλεί το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής της σε τρία κράτη μέλη, οι τέσσερις άλλοι ευρωπαίοι παραγωγοί φωσφορικού ψευδαργύρου πραγματοποιούν πωλήσεις σε όλες σχεδόν τις χώρες του ΕΟΧ. Η Heubach, η SNCZ και η Tridént πραγματοποιούν από εξαγωγές περισσότερο από το 60 % του συνολικού τους κύκλου εργασιών στον φωσφορικό ψευδάργυρο⁽¹⁶⁸⁾. Δεδομένου η Waardals είναι σημαντικός παραγωγός φωσφορικού ψευδαργύρου με μερίδιο αγοράς μεγαλύτερο από το 20 % της δυτικοευρωπαϊκής αγοράς και με σημαντικές πωλήσεις σε πολλά κράτη μέλη της Κοινότητας⁽¹⁶⁹⁾, υπάρχει επίσης σημαντικό εμπόριο στον τομέα του φωσφορικού ψευδαργύρου μεταξύ των συμβαλλομένων μερών του ΕΟΧ.
- (220) Όπως και μεταξύ των ιδίων των μελών της σύμπραξης, η κατανομή ποσοτώσεων πώλησης πρέπει να είχε ως αποτέλεσμα, ή ήταν πιθανό να έχει ως αποτέλεσμα, την αυτόματη εκτροπή των εμπορικών ροών από την πορεία που θα ακολουθούσαν διαφορετικά.
- (221) Συνεπώς, κατά την υπό εξέταση περίοδο, η διαρκής συμφωνία σύμπραξης μεταξύ των παραγωγών φωσφορικού ψευδαργύρου είχε σημαντικές επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και μεταξύ των συμβαλλομένων μερών της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.
- 2.2.6. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΣΤΗΝ ΑΥΣΤΡΙΑ, ΣΤΗ ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ, ΣΤΗΝ ΙΣΛΑΝΔΙΑ, ΣΤΟ ΛΙΧΤΕΝΣΤΑΙΝ, ΣΤΗ ΝΟΡΒΗΓΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΣΟΥΗΔΙΑ
- (222) Κατά την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου έως 31ης Δεκεμβρίου 1994, οι διατάξεις της συμφωνίας ΕΟΧ είχαν εφαρμογή στα τέσσερα κράτη μέλη της ΕΖΕΣ που είχαν προσχωρήσει στον ΕΟΧ: έτσι, η σύμπραξη αποτέλεσε παράβαση του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, καθώς και του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, και η Επιτροπή είναι αρμόδια να εφαρμόσει αμφότερες τις διατάξεις. Η λειτουργία της σύμπραξης στα τέσσερα αυτά κράτη της ΕΖΕΣ κατά τη διάρκεια της ανωτέρω μονοετούς περιόδου εμπίπτει στο άρθρο 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας ΕΟΧ.
- (223) Μετά την προσχώρηση της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας στην Κοινότητα την 1η Ιανουαρίου 1995, το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ κατέστη εφαρμοστέο στη σύμπραξη, κατά το μέτρο που αυτή επηρέαζε τις εν λόγω αγορές. Η λειτουργία της σύμπραξης στη Νορβηγία συνέχισε να αποτελεί παράβαση του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.
- (224) Στην πράξη, από τα ανωτέρω προκύπτει ότι κατά το μέτρο που η σύμπραξη λειτουργούσε στην Αυστρία, στη Φινλανδία και στη Σουηδία, αποτελούσε παράβαση των κανόνων αντα-

γωνισμού της συμφωνίας ΕΟΧ για τους πρώτους μήνες λειτουργίας της σύμπραξης (δηλαδή από τον Μάρτιο 1994 έως την 31η Δεκεμβρίου 1994) και παράβαση των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού από την 1η Ιανουαρίου 1995.

2.2.7. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ

- (225) Μολονότι υπάρχουν ενδείξεις ότι πραγματοποιήθηκαν αντίθετες προς τον ανταγωνισμό επαφές μεταξύ των παραγωγών φωσφορικού ψευδαργύρου πριν από την αρχική πολυμερή σύσκεψη της 24ης Μαρτίου 1994, η Επιτροπή περιόρισε στην παρούσα υπόθεση την εκτίμησή της βάσει των κανόνων ανταγωνισμού και την επιβολή τυχόν προστίμων στην περίοδο από τις 24 Μαρτίου 1994, ημερομηνία της πρώτης πολυμερούς σύσκεψης της σύμπραξης, μέχρι τις 13 Μαΐου 1998, ημερομηνία διενέργειας της έρευνας της Επιτροπής και της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ.
- (226) Η συμμετοχή στην παράβαση της Britannia (μέχρι τις 15 Μαρτίου 1997, όταν αντικαταστάθηκε από την Trident), της Heubach, της James Brown, της SNCZ και της Waardals από τις 24 Μαρτίου 1994 και εξής αποδεικνύεται από το γεγονός ότι στην πρώτη πολυμερή σύσκεψη της σύμπραξης συμμετείχαν ανώτερα διευθυντικά στελέχη τους, συμπεριλαμβανομένων Προέδρων, Γενικών Διευθυντών, Διευθυνόντων Συμβούλων και Διευθυντών, ανάλογα με την περίπτωση (βλέπε αιτιολογική σκέψη 71).
- (227) Στις 24 Μαρτίου 1994, αποφασίστηκε να καθοριστεί η «καθεστηκία κατάσταση» σχετικά με τις ποσότητες φωσφορικού ψευδαργύρου που προμηθεύονταν στην Ευρώπη. Αποφασίστηκε επίσης ότι θα καθορίζονταν με αμοιβαία συμφωνία τα μερίδια αγοράς με βάση τα στοιχεία για τις πωλήσεις κατά την περίοδο 1991-1993. Αποφασίστηκε επίσης η σύσταση ενός συστήματος παρακολούθησης που θα επέτρεπε να ελέγχεται η τήρηση της συμφωνίας. Επιπλέον, αποφασίστηκε ότι οι τιμές δεν θα έπρεπε να διαφέρουν πολύ από τη μια χώρα στην άλλη, ώστε να μην πραγματοποιούνται διασυνοριακές συναλλαγές για τα προϊόντα αυτά. Τέλος, συμφωνήθηκε να πραγματοποιηθεί άλλη μια σύσκεψη στο μέλλον.
- (228) Η Επιτροπή συμπεραίνει από τα ανωτέρω ότι οι αποδέκτες της παρούσας απόφασης συνήψαν συμφωνία αντίθετη προς τον ανταγωνισμό στις 24 Μαρτίου 1994.
- (229) Η σύμπραξη συνεχίστηκε τουλάχιστον μέχρι τις ταυτόχρονες έρευνες της Επιτροπής και της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ στις 13 Μαΐου 1998. Και οι πέντε παραγωγοί ήταν παρόντες στην τελευταία γνωστή σύσκεψη της σύμπραξης τον Απρίλιο του 1998. Το γεγονός ότι η επόμενη σύσκεψη της σύμπραξης επρόκειτο να πραγματοποιηθεί στο Άμστερνταμ στις 22 Ιουλίου 1998 δείχνει ότι η παράβαση συνεχίστηκε σε κάθε περίπτωση μέχρι την ημερομηνία διενέργειας των ερευνών.
- (230) Η Waardals ισχυρίζεται ότι αποσύρθηκε από τη σύμπραξη τον Απρίλιο του 1995 «καί παρέμεινε εκτός της λέσχης για 5 με 6 μήνες»⁽¹⁷⁰⁾. Η εταιρεία υποστηρίζει ότι τούτο πρέπει να ληφθεί υπόψη από την Επιτροπή, μολονότι «ομολογούμενως προτού περάσει πολύς καιρός η Waardals συμπέρανε ότι έπρεπε να συνεργαστεί και άρχισε και πάλι να παρέχει στοιχεία για τον όγκο των πωλήσεων»⁽¹⁷¹⁾. Ωστόσο, η Waardals υποστηρίζει επίσης ότι «μετά την αποχώρησή της από τη Λέσχη τον Απρίλιο του 1995, η Waardals έλαβε πράγματι παραγγελία από την Τεκνος, αυτόνομα και εκτός της συμφωνίας κατανομής που εφάρμοζαν οι υπόλοιποι, και παρέδωσε ένα εμπορευματοκιβώτιο στην Τεκνος την 16η εβδομάδα»⁽¹⁷²⁾.
- (231) Κατά την άποψη της Επιτροπής, τα επιχειρήματα που προβάλλει η Waardals σχετικά με την προσωρινή αποχώρησή της δεν αρκούν για να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι η Waardals δεν παρέβη το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και το άρθρο 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου.
- (232) Κατ' αρχάς, η Waardals συμμετείχε σε σύσκεψη με την Heubach στις 12 Ιουνίου 1995, την ίδια ημερομηνία με σύσκεψη της σύμπραξης, η ύπαρξη της οποίας δεν αμφισβητείται από τους υπόλοιπους αποδέκτες της παρούσας απόφασης. Μολονότι είναι αληθές ότι η εν λόγω ημερομηνία περιλαμβάνεται στην περίοδο κατά την οποία η Waardals ισχυρίστηκε ότι είχε αποχωρήσει από τη σύμπραξη, η παρουσία εκπροσώπου της Waardals κατά την ίδια ημερομηνία στο Λονδίνο και η συνάντησή του με εκπρόσωπο της Heubach δείχνουν ότι η Waardals δεν αποχώρησε πράγματι από τη σύμπραξη.
- (233) Δεύτερον, σε κάθε περίπτωση, η «αποχώρηση» της Waardals, εάν πράγματι συνέβη, είχε πολύ μικρή διάρκεια. Η μοναδική σύσκεψη της σύμπραξης στην οποία, κατά τους ισχυρισμούς της, δεν συμμετείχε η Waardals ήταν η σύσκεψη της 12ης Ιουνίου 1995, καθότι η Waardals συμμετείχε στην προηγούμενη (27 Μαρτίου 1995) και στην επόμενη (15 Σεπτεμβρίου 1995) σύσκεψη της σύμπραξης. Επιπλέον, όπως προαναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, η μη συμμετοχή της δεν ήταν πραγματική. Επίσης, η εταιρεία δεν απέδειξε ότι κατόπιν τούτου η εμπορική συμπεριφορά της έγινε απόλυτα αυτόνομη. Η γνώση για την ύπαρξη της σύμπραξης, πρέπει να επηρέασε, κατά την εν λόγω περίοδο, τις εμπορικές αποφάσεις της Waardals.
- (234) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η Waardals συμμετείχε στην παράβαση από τις 24 Μαρτίου 1994 μέχρι τις 13 Μαΐου 1998.

2.2.8. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ

- (235) Προκειμένου να καθοριστούν οι αποδέκτες της παρούσας απόφασης, είναι απαραίτητο να αποφασιστεί σε ποια νομικά πρόσωπα πρέπει να καταλογιστεί η ευθύνη για την παράβαση.

2.2.8.1. Εφαρμοστές αρχές

- (236) Προκειμένου να καθοριστεί εάν μια μητρική εταιρεία πρέπει να θεωρηθεί υπεύθυνη για την παράνομη συμπεριφορά μιας θυγατρικής της, πρέπει να αποδειχθεί ότι η θυγατρική «δεν καθορίζει κατά τρόπο αυτόνομο τη συμπεριφορά της στην αγορά, αλλά εφαρμόζει, κυρίως, τις οδηγίες της μητρικής εταιρείας»⁽¹⁷³⁾.
- (237) Όταν διαπιστώνεται ότι μια παράβαση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ή του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ έχει διαπραχθεί επί ορισμένο διάστημα, είναι απαραίτητο να οριστεί το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ήταν υπεύθυνο για τη λειτουργία της επιχείρησης την περίοδο κατά την οποία διεπράχθη η παράβαση, ούτε ώστε να λογοδοτήσει γι'αυτήν.
- (238) Όταν μια επιχείρηση διέπραξε παράβαση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ ή του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ και όταν η εν λόγω επιχείρηση αργότερα πώλησε τα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για την υλοποίηση της παράβασης και αποχώρησε από την οικεία αγορά, η εν λόγω επιχείρηση θεωρείται υπεύθυνη για την παράβαση, εφόσον εξακολουθεί να υφίσταται⁽¹⁷⁴⁾.
- (239) Εφόσον η επιχείρηση που απέκτησε τα περιουσιακά στοιχεία συνέχισε την παράβαση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ ή του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, η ευθύνη για την παράβαση πρέπει να καταμεριστεί μεταξύ του πωλητή και του αγοραστή των περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν για την παράβαση⁽¹⁷⁵⁾.

2.2.8.2. Αποδέκτες

- (240) Καθ'όλη τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς για την απόδειξη της παράβασης, η Heubach, η James Brown, η SNCZ και η Waardals συμμετείχαν άμεσα στη σύμπραξη. Κατά συνέπεια, είναι αποδέκτες της παρούσας απόφασης.
- (241) Από τις 15 Μαρτίου 1997 και εξής, η Trident συμμετείχε ενεργά στη σύμπραξη. Συνεπώς, η τελευταία είναι αποδέκτρια της παρούσας απόφασης.
- (242) Πριν από τις 15 Μαρτίου 1997, η Britannia, προκάτοχος της Trident, συμμετείχε ενεργά στις δραστηριότητες της σύμπραξης. Μολονότι η Britannia πώλησε τις δραστηριότητές της στον τομέα του φωσφορικού ψευδαργύρου στις 15 Μαρτίου 1997, εξακολουθεί να υπάρχει. Κατά την περίοδο από τον Μάρτιο του 1994 μέχρι τις 15 Μαρτίου 1997 οι δραστηριότητες της Britannia στον τομέα του φωσφορικού ψευδαργύρου δεν ασκούνταν υπό χωριστή νομική προσωπικότητα. Συνεπώς, η εταιρεία δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι δεν γνώριζε τις αντίθετες προς τον ανταγωνισμό δραστηριότητες της επιχείρησης φωσφορικού ψευδαργύρου. Κατά συνέπεια, η Britannia θεωρείται υπεύθυνη για την παράβαση από τον Μάρτιο του 1994 μέχρι τις 15 Μαρτίου 1997, όταν οι δραστηριότητες φωσφορικού ψευδαργύρου εκποιήθηκαν και αγοράστηκαν από την Trident.
- (243) Απαντώντας στην κοινοποίηση αιτιάσεων, η Britannia ισχυρίστηκε ότι διέκοψε κάθε οικονομική και εμπορική δραστη-

ριότητα μετά τη μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης στην Trident. Η Britannia δηλώνει ότι εξακολούθησε να υπάρχει ως νομικό πρόσωπο, αλλά ισχυρίζεται ότι αποτελεί απλώς εικονική εταιρεία και όχι λειτουργούσα οικονομική μονάδα. Η Britannia υποστηρίζει ότι σύμφωνα με την αρχή της «διαδοχής» που πρέπει να εφαρμοστεί σε μια τέτοια περίπτωση, βάσει της κοινοτικής νομολογίας, η Trident, ως οικονομικός και λειτουργικός της διάδοχος, πρέπει να θεωρηθεί υπεύθυνη για όλη τη διάρκεια της παράβασης.

- (244) Επιπλέον, η Britannia ισχυρίζεται ότι κάθε αντίθετο συμπέρασμα της Επιτροπής θα αποτελούσε άδικη και άνιση μεταχείριση: εάν η Britannia συγχωνευόταν με τη νεοσύστατη Trident, αντί να της μεταβίβασι τα περιουσιακά στοιχεία της, η νομική προσωπικότητα της Britannia θα έπαυε να υφίσταται, με αποτέλεσμα να μετακυλιστεί ακέραια η ευθύνη στην Trident. Επιπλέον, εάν η εξαγορά της διαχείρισης είχε διαρθρωθεί ως πώληση μετοχών, ούτως ώστε η διοίκηση της επιχείρησης φωσφορικού ψευδαργύρου να αγοράσει τις μετοχές της Britannia, τότε η Trident θα βαρυνόταν με την ευθύνη για ολόκληρη τη διάρκεια της παράβασης.
- (245) Η Trident διαφωνεί με τα επιχειρήματα της Britannia. Σύμφωνα με την Trident, λαμβάνοντας υπόψη ότι η προκάτοχος της Britannia εξακολουθεί να υφίσταται κατά νόμον και σύμφωνα με την ισχύουσα νομολογία του Δικαστηρίου, η ευθύνη για την παράβαση πρέπει να καταμεριστεί μεταξύ της Britannia και της Trident βάσει της διάρκειας της αντίστοιχης συμμετοχής τους στην παράβαση.
- (246) Οστόσο, η Trident υποστηρίζει ότι ακόμη και αν η Επιτροπή θεωρήσει ότι το βασικό ποσό του τυχόν προστίμου θα έπρεπε να καθοριστεί χωριστά για την Trident και την Britannia, «θα ήταν άδικο αν τούτο σήμαινε ότι το άθροισμα των δύο προστίμων θα ήταν υψηλότερο από το τυχόν πρόστιμο που θα επιβαλλόταν σε έναν μόνο ιδιοκτήτη για όλη τη διάρκεια των συνδυασμένων προβαλλόμενων παραβάσεων της Trident και της Britannia»⁽¹⁷⁶⁾.
- (247) Η Επιτροπή απορρίπτει τα επιχειρήματα της Britannia. Είναι σαφές από τη νομολογία του Δικαστηρίου ότι η δοκιμή της «οικονομικής συνέχειας» εφαρμόζεται αποκλειστικά σε περίπτωση που ο φορέας που διέπραξε την παράβαση έχει παύσει να υφίσταται κατά νόμον. Όταν ο εν λόγω φορέας εξακολουθεί να υπάρχει, πρέπει να θεωρηθεί υπεύθυνος για την παράβαση, ανεξαρτήτως της φύσης των τρεχουσών δραστηριοτήτων του στην αγορά.
- (248) Την περίοδο κατά την οποία συμμετείχε ενεργά στην παράβαση, η Britannia και οι μέτοχοί της επωφελήθηκαν από την παράνομη συμπεριφορά της. Μολονότι η Britannia διέ-

κοψε τις εμπορικές της δραστηριότητες μετά τις 15 Μαρτίου 1997, εξακολουθεί να διαθέτει περιουσιακά στοιχεία. Κατά συνέπεια, φέρει ευθύνη για την παράβαση που διαπράχθηκε κατά τη σχετική χρονική περίοδο. Το γεγονός ότι η μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν στην παράβαση θα μπορούσε να είχε εφαρμοστεί διαφορετικά, οδηγώντας σε διαφορετικά συμπεράσματα ως προς τον καταλογισμό ευθύνης, δεν επηρεάζει το ανωτέρω συμπέρασμα.

(249) Το επιχείρημα της Trident κατά το οποίο το άθροισμα των δύο προστίμων που θα επιβληθούν ενδεχομένως δεν θα έπρεπε να είναι υψηλότερο από το τυχόν ενιαίο πρόστιμο που θα επιβαλλόταν σε έναν μόνο ιδιοκτήτη για το σύνολο της παράβασης πρέπει επίσης να απορριφθεί. Κατά τον καθορισμό οποιουδήποτε προστίμου, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη το χρονικό διάστημα κατά το οποίο διαπράχθηκε η παράβαση από κάθε επιχείρηση. Επιπλέον, όταν δύο διαφορετικές επιχειρήσεις διαπράττουν μια παράβαση, ακόμη και σε περίπτωση που η μία επιχείρηση έχει διαδεχθεί την άλλη, πρέπει να τους καταλογιστεί χωριστά η ευθύνη για τη διαπράχθεισα παράβαση, και το πρόστιμο που θα τους επιβληθεί πρέπει να υπολογιστεί σύμφωνα με την πάγια πρακτική της Επιτροπής. Το «μοίρασμα» του προστίμου μεταξύ των δύο θα τους παρείχε ένα αδικαιολόγητο πλεονέκτημα.

(250) Όταν ολοκληρώθηκε η εξαγορά της διαχείρισης της επιχείρησης φωσφορικού ψευδαργύρου και ιδρύθηκε η Trident στις 15 Μαρτίου 1997, δημιουργήθηκε ένα νέο νομικό πρόσωπο και καθορίστηκε η επιχειρηματική στρατηγική του. Στο πλαίσιο αυτό η διοίκηση της Trident θα μπορούσε να αποφασίσει να θέσει τέρμα στη συμμετοχή της επιχείρησης στη σύμπραξη. Δεν το έπραξε. Αντ' αυτού, αποφασίστηκε, τουλάχιστον σιωπηρά, να συνεχιστεί η παράνομη συμπεριφορά. Τούτο δικαιολογεί απόλυτα την επιβολή προστίμου τόσο στην Britannia όσο και στην Trident.

(251) Κατόπιν των ανωτέρω, η παρούσα απόφαση απευθύνεται στις ακόλουθες επιχειρήσεις:

- Britannia Alloys & Chemicals Limited,
- Dr. Hans Heubach GmbH & Co. KG,
- James M. Brown Limited,
- Société Nouvelle des Couleurs Zinciques SA,
- Trident Alloys Limited,
- Waardals Kjemiske Fabriker A/S.

2.3. ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

2.3.1. ΑΡΘΡΟ 3 ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΑΡΙΘ. 17 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

(252) Αν η Επιτροπή διαπιστώσει παράβαση του άρθρου 81 της συνθήκης ΕΚ ή του άρθρου 53 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, δύναται να υποχρεώσει τις συμμετέχουσες επιχειρή-

σεις ή ενώσεις επιχειρήσεων να παύσουν την διαπιστωθείσα παράβαση σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού αριθ. 17 του Συμβουλίου (¹⁷⁷).

(253) Στην παρούσα υπόθεση οι συμμετέχοντες στη σύμπραξη έκαναν ό,τι ήταν δυνατό για να αποκρύψουν την παράνομη συμπεριφορά τους. Όλα σχεδόν τα έγγραφα — ίχνη των δραστηριοτήτων της σύμπραξης καταστράφηκαν: δεν διατηρήθηκαν πρακτικά, αρχεία, κατάλογοι συμμετεχόντων ή προσκλήσεις.

(254) Οι συμμετέχοντες στη σύμπραξη συνέχισαν να υποβάλλουν στατιστικά στοιχεία στην εμπορική ένωση επί μήνες μετά τη διενέργεια των ερευνών της Επιτροπής. Τέσσερα από τα πέντε μέλη της σύμπραξης (Heubach, SNCZ, Trident και James Brown) ίδρυσαν μια νέα ένωση στο πλαίσιο της οποίας συζητούσαν τις προοπτικές της αγοράς και τις στατιστικές.

(255) Υπό τις περιστάσεις αυτές, η Επιτροπή υπογράμμισε στην κοινοποίηση αιτιάσεων ότι δεν μπορούσε με βεβαιότητα να αποφανθεί για τον τερματισμό της παράβασης από όλους τους συμμετέχοντες στη σύμπραξη.

(256) Στις απαντήσεις τους προς την κοινοποίηση αιτιάσεων, η Heubach, η SNCZ και η Trident ισχυρίζονται ότι έπαυσαν τη συμμετοχή τους στη σύμπραξη μόλις διενεργήθηκαν έρευνες. Η Heubach και η SNCZ δηλώνουν επίσης ότι η σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε μετά την έρευνα είχε απόλυτα θεμιτούς στόχους και ήταν καθόλα νόμιμη.

(257) Ανεξαρτήτως των ανωτέρω ισχυρισμών και προς αποφυγή κάθε αμφιβολίας, η Επιτροπή οφείλει να ζητήσει από τις επιχειρήσεις στις οποίες απευθύνεται η παρούσα υπόθεση να παύσουν την παράβαση, εάν δεν το έχουν ήδη πράξει, και στο εξής να απέχουν από κάθε συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική που μπορεί να έχει το ίδιο η παρόμοιο αντικείμενο ή αποτέλεσμα.

2.3.2. ΑΡΘΡΟ 15 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2 ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΑΡΙΘ. 17

2.3.2.1. Γενικές παρατηρήσεις

(258) Βάσει του άρθρου 15 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17 του Συμβουλίου (¹⁷⁸), η Επιτροπή δύναται να επιβάλλει με απόφαση στις επιχειρήσεις πρόστιμο ύψους 1 000 EUR έως 1 000 000 EUR, ή και μεγαλύτερο ποσό μέχρι ποσοστού 10 % του κύκλου εργασιών που πραγματοποιήθηκε κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο από καθεμία εκ των επιχειρήσεων οι οποίες έχουν συνεργήσει στην παράβαση, όταν εκ προθέσεως ή εξ αμελείας διαπράττουν παράβαση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ ή του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

(259) Κατά τον καθορισμό του ύψους κάθε προστίμου, η Επιτροπή πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλες τις σχετικές περιστάσεις και ιδίως τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παράβασης, δηλαδή τα δύο κριτήρια που αναφέρονται ρητά στο άρθρο 15 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17.

(260) Ο ρόλος που διαδραμάτισε κάθε επιχείρηση η οποία συμμετείχε στην παράβαση θα εκτιμηθεί σε ατομική βάση. Ειδικότερα, η Επιτροπή θα καθορίσει το πρόστιμο που θα επιβληθεί ανάλογα με τις τυχόν επιβαρυντικές ή ελαφρυντικές περιστάσεις και θα εφαρμόσει ανάλογα την ανακοίνωση σχετικά με τη μη επιβολή ή τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων («ανακοίνωση περί επεικειας») (179).

2.3.2.2. Βασικό ποσό των προστίμων

(261) Το βασικό ποσό καθορίζεται με βάση τη σοβαρότητα και διάρκεια της παράβασης.

Σοβαρότητα

(262) Η Επιτροπή θα εκτιμήσει τη σοβαρότητα της παράβασης λαμβάνοντας υπόψη τη φύση της, τον πραγματικό της αντίκτυπο στην αγορά και το μέγεθος της σχετικής γεωγραφικής αγοράς.

Φύση της παράβασης

(263) Από τα προαναφερθέντα προκύπτει ότι η παρούσα παράβαση συνίστατο κυρίως σε κατανομή των αγορών και καθορισμό των τιμών, στοιχεία που εκ φύσεως αποτελούν πολύ σοβαρές παραβάσεις του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης και του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

(264) Η σύμπραξη αποτέλεσε σκόπιμη παράβαση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ. Τελώντας πλήρως εν γνώσει ότι οι πράξεις τους περιορίζουν τον ανταγωνισμό, οι παραγωγοί συνενώθηκαν για να συγκροτήσουν ένα μυστικό και οργανωμένο σύστημα που αποσκοπούσε στον περιορισμό του ανταγωνισμού στην αγορά φωσφορικού ψευδαργύρου. Σε κάθε περίπτωση, για να θεωρηθεί ότι μια παράβαση έγινε εκ προθέσεως δεν απαιτείται καν να γνώριζε η επιχείρηση ότι παρέβαινε το του άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και το άρθρο 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ (180). Αρκεί το ότι ήταν αδύνατο να μην γνώριζε ότι η επίμαχη συμπεριφορά είχε ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού. Τούτο αναμφίβολα ισχύει όσον αφορά τη σύμπραξη στον τομέα του φωσφορικού ψευδαργύρου.

(265) Όλες οι μεγάλες επιχειρήσεις του ΕΟΧ συμμετείχαν στις διευθετήσεις της σύμπραξης, οι οποίες σχεδιάστηκαν και τελούσαν υπό την καθοδήγηση και τη στήριξη ανώτερων στελεχών από κάθε συμμετέχουσα εταιρεία, λειτουργούσαν δε εξ ολοκλήρου προς όφελος των συμμετεχόντων παραγωγών και εις βάρος των πελατών τους.

(266) Στις απαντήσεις τους προς την κοινοποίηση αιτιάσεων, οι αποδέκτες της παρούσας απόφασης προέβαλαν διάφορα επιχειρήματα υποστηρίζοντας ότι, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση της, η Επιτροπή πρέπει να χαρακτηρίσει τη συμφωνία περιορισμού του ανταγωνισμού ως σοβαρή και όχι ως πολύ σοβαρή παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού.

(267) Η Britannia, η Heubach και η Trident υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή πρέπει να λάβει υπόψη το γεγονός ότι οι ποσοτώσεις μεριδίων αγοράς δεν κατανεμήθηκαν στον ΕΟΧ ανά χώρα. Η κατανομή του όγκου των πωλήσεων βασιζόταν σε ποσοτώσεις για ολόκληρη τη Δυτική Ευρώπη, χωρίς να γίνει υποδιαίρεσή τους για τις διάφορες ευρωπαϊκές χώρες.

(268) Η Heubach ισχυρίζεται ότι μόλις από το 1996 και εξής οι συμμετέχοντες στη σύμπραξη άρχισαν να συζητούν και να καθορίζουν τις τιμές του προϊόντος. Εις επίρρωση αυτού του ισχυρισμού, η Heubach παραθέτει την αιτιολογική σκέψη 99 της κοινοποίησης αιτιάσεων της Επιτροπής που αναφέρει τα εξής: «Χειρόγραφες σημειώσεις από μεταγενέστερες συσκέψεις δείχνουν ότι οι εθνικές “συνιστώμενες” τιμές χρησιμοποιούνταν ευρέως». Επειδή το πρώτο ταυτόχρονο έγγραφο που επικαλείται η Επιτροπή ως μαρτυρία του καθορισμού συγκεκριμένων τιμών ανά χώρα συνίσταται σε χειρόγραφες σημειώσεις από σύσκεψη της 21ης Μαΐου 1996, η Heubach προτρέπει στο συμπέρασμα ότι ο καθορισμός των τιμών ξεκίνησε μόλις κατά την ανωτέρω ημερομηνία.

(269) Η Britannia δηλώνει από την πλευρά της ότι η σύμπραξη αποσκοπούσε εν γένει στον καθορισμό μιας τιμής αναφοράς για την Ευρώπη, με βάση την τιμή σε γερμανικά μάρκα, που στη συνέχεια μετατρεπόταν στο εκάστοτε τοπικό νόμισμα: «γενικός στόχος ήταν να δημιουργηθεί μια ενιαία ευρωπαϊκή τιμή αναφοράς και όχι χωριστές εθνικές τιμές» (181). Ως προς την Trident, ισχυρίζεται ότι «οι ακριβείς τιμές για τον φωσφορικό ψευδάργυρο δεν καθορίζονταν αυστηρά», μολονότι «συμφωνεί ότι συζητούνταν οι τιμές και ότι οι συνιστώμενες τιμές που συζητούνταν στις συσκέψεις αντικατοπτρίζονταν στον εσωτερικό της τιμοκατάλογο» (182).

(270) Η Britannia, η Heubach και η Trident, υποστηρίζουν επίσης ότι η κατανομή των πελατών δεν αποτελούσε πάγιο χαρακτηριστικό της συμφωνίας σύμπραξης, και ότι η πρακτική αυτή αφορούσε έναν μόνο πελάτη, την Teknos. Η Heubach υποστηρίζει ότι η κατανομή των προμηθειών προς τον εν λόγω πελάτη οφειλόταν στο γεγονός ότι ήταν παραδοσιακός πελάτης της Waardals, η οποία δεν δεχόταν να λαμβάνει προμήθειες ο εν λόγω πελάτης από άλλα μέλη της σύμπραξης. Ωστόσο, η Trident υποστηρίζει ότι «η κατανομή της Teknos στις συσκέψεις οφειλόταν εν μέρει στο γεγονός ότι η Teknos απαιτούσε ιδιαίτερα χαμηλές τιμές» (183).

(271) Τέλος, η Britannia, η Heubach, η SNCZ και η Trident ισχυρίζονται ότι δεν χρησιμοποιήθηκε κανένας μηχανισμός «επιβολής» και ότι τούτο θα έπρεπε να ληφθεί υπόψη, κατά το μέτρο που διευκόλυνε ορισμένους συμμετέχοντες στη σύμπραξη να εξαπατούν τους άλλους.

(272) Η Επιτροπή απορρίπτει τον ισχυρισμό ότι τα ανωτέρω στοιχεία θα έπρεπε να οδηγήσουν στο συμπέρασμα ότι η παράβαση ήταν απλώς σοβαρή.

- (273) Είναι σαφές ότι οι συμπράξεις καθορισμού των τιμών και κατανομής των αγορών λόγω της φύσης τους θέτουν σε κίνδυνο την εύρυθμη λειτουργία της ενιαίας αγοράς και, συνεπώς, αποτελούν μία από τις σοβαρότερες παραβάσεις του δικαίου του ανταγωνισμού. Από την άποψη της σοβαρότητας, δεν είναι δυνατό να γίνει κανένας διαχωρισμός ανάλογα με το εάν οι τιμές και οι ποσοτώσεις καθορίζονται σε διεθνή/ευρωπαϊκή βάση ή σε εθνική βάση.
- (274) Ο ισχυρισμός της Heubach ότι ο καθορισμός των τιμών παρουσιάστηκε μόλις από το 1996 και εξής πρέπει να απορριφθεί. Πρώτον, η επίκληση της πρότασης της Επιτροπής που αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 268 είναι σαφώς παραπλανητική. Στην παράγραφο αυτή η Επιτροπή αναφέρει ότι συγκεκριμένα παραδείγματα της πρακτικής καθορισμού των τιμών υπάρχουν σε ταυτόχρονες χειρόγραφες σημειώσεις από μεταγενέστερες συσκέψεις της σύμπραξης. Τούτο ουδόλως έρχεται σε αντίφαση με τη διαπίστωση της Επιτροπής ότι οι συζητήσεις για τις τιμές αποτελούσαν χαρακτηριστικό στοιχείο της συμφωνίας σύμπραξης ήδη από το 1994. Δεύτερον, καίτοι είναι αληθές ότι ο αρχικός λόγος ύπαρξης της σύμπραξης ήταν να διασφαλιστούν οι αυξήσεις των τιμών μέσω της συμμόρφωσης με τα καταναμηθέντα μερίδια αγοράς, η Waardals δηλώνει ότι ήδη από την πρώτη σύσκεψη της σύμπραξης στις 24 Μαρτίου 1994 «αποφασίστηκε ότι οι τιμές δεν θα έπρεπε να διαφέρουν πολύ από τη μια χώρα στην άλλη, ούτως ώστε να μην υπάρχουν διασυννοριακές συναλλαγές για τα προϊόντα αυτά»⁽¹⁸⁴⁾ Η Trident από την πλευρά της αναφέρει στη δήλωσή της ότι «τα επίπεδα των τιμών συζητούνταν επίσης σε κάθε σύσκεψη. Σε κάθε σύσκεψη καθοριζόταν μια τιμή ανά τόνο σε στερλίνες για την αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου και μια τιμή σε γερμανικά μάρκα για τη γερμανική αγορά. Στις αρχικές συσκέψεις, καθοριζόνταν οι τιμές στο εθνικό νόμισμα κάθε χώρας (...)»⁽¹⁸⁵⁾.
- (275) Το γεγονός ότι οι τιμές που συμφωνούνταν στις συσκέψεις της σύμπραξης αποτελούσαν ενδεχομένως αντικείμενο διαπραγματεύσεων με τους πελάτες, κατά καιρούς, δεν μπορεί κατ' ουδέν τρόπο να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι η παράβαση ήταν λιγότερο σοβαρή. Η υλοποίηση μιας συμφωνίας σύμπραξης, η οποία συνίσταται σε σχέδιο τεχνητής αύξησης των τιμών σε επίπεδα υψηλότερα από αυτά που θα επιτυγχάνονταν υπό τις κανονικές συνθήκες ανταγωνισμού, είναι φυσικό να συναντά την αντίσταση των πελατών.
- (276) Η απουσία μηχανισμού επιβολής δεν μετριάζει τη σοβαρότητα της παράβασης. Ακόμη και αν η συμφωνία σύμπραξης ήταν μια «συμφωνία κυρίων», οι συμμετέχοντες στη σύμπραξη σαφώς καλούνταν να τηρήσουν αυστηρά τα μερίδια αγοράς τους, ενώ επιπλέον δημιουργήθηκε ένα μάλλον περίπλοκο σύστημα, μέσω διαδοχικών εμπορικών οργανώσεων, για να καταστεί δυνατός ο αμοιβαίος έλεγχος της συμπεριφοράς κάθε συμμετέχοντος στην αγορά. Το γεγονός ότι η επιβολή των ποσοτώσεων πώλησης επιτυγχάνονταν μόνο μέσω της άσκησης πιέσεων στα μέλη κατά τις συσκέψεις της σύμπραξης δεν επιτρέπει να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι η παράβαση ήταν λιγότερο σοβαρή.
- (277) Τέλος, το γεγονός ότι σποραδικά γινόταν κατανομή πελατών ή ότι η κατανομή αυτή αφορούσε έναν μόνο πελάτη, δεν αίρει το συμπέρασμα ότι η εν λόγω συμφωνία σύμπραξης ήταν πολύ σοβαρή. Επιπλέον, υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η κατανομή της πελατείας δεν αφορούσε μόνο την Teknos. Για παράδειγμα, όπως προαναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 122, σημειώσεις της Waardals δείχνουν ότι στη σύσκεψη είχε συζητηθεί η κατανομή πελατών και η δυνατότητα πραγματοποίησης πωλήσεων στην Jotun. Επίσης, όπως προαναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 180, χειρόγραφες σημειώσεις από τη σύσκεψη της σύμπραξης στις 19 Ιανουαρίου 1998 αποκαλύπτουν ότι μικροί πελάτες, καθώς και η International Paint, είχαν καταναμηθεί στην James Brown.
- (278) Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θεωρεί ότι η παρούσα παράβαση αποτέλεσε λόγω της φύσης της πολύ σοβαρή παράβαση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.
- Ο πραγματικός αντίκτυπος της παράβασης στην αγορά φωσφορικού ψευδαργύρου του ΕΟΧ*
- (279) Ο πραγματικός αντίκτυπος που έχει στην αγορά μια αντίθετη προς τον ανταγωνισμό διευθέτηση δεν μπορεί πάντα να εκτιμηθεί κατά τρόπο αξιόπιστο. Στην περίπτωση μιας αθέμιτης σύμπραξης που συνίσταται, μεταξύ άλλων, σε κοινή στρατηγική εφαρμογής υψηλότερων τιμών, το γεγονός ότι διάφοροι εξωτερικοί παράγοντες μπορεί να έχουν επηρεάσει ταυτόχρονα την εξέλιξη της τιμής τους προϊόντος καθιστά εξαιρετικά δύσκολη την εξαγωγή συμπερασμάτων όσον αφορά τη σχετική σημασία όλων των πιθανών αιτιακών παραγόντων.
- (280) Σε κάθε περίπτωση, ο πραγματικός αντίκτυπος ενός πλέγματος συμφωνιών στην αγορά εξαρτάται, πρώτον, από το κατά πόσον οι διευθετήσεις εφαρμόστηκαν και, δεύτερον, από το κατά πόσον η εφαρμογή των διευθετήσεων είχε συνέπειες στην αγορά.
- (281) Κατά το μέτρο που εφαρμόστηκε το πλέγμα συμφωνιών, η Επιτροπή μπορεί βάσιμα να θεωρήσει ότι προκλήθηκε πραγματικός αντίκτυπος στην αγορά. Δεν απαιτείται να προσδιοριστεί λεπτομερώς η έκταση του πραγματικού αντικτύπου, όταν τούτο δεν είναι εφικτό σχετικά με τα εξεταζόμενα πραγματικά περιστατικά.
- (282) Στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, το θέμα της εφαρμογής των συμφωνιών διαχωρίζεται από το θέμα του πραγματικού τους αντικτύπου στην αγορά. Πάντως, αναπόφευκτα υπάρχει

κάποια αλληλεπικάλυψη μεταξύ των αποδεικτικών στοιχείων που χρησιμοποιούνται για να εξαχθούν συμπεράσματα επί των δύο αυτών σημείων.

Εφαρμογή του παράνομου συστήματος

- (283) Οι συμφωνίες σύμπραξης που εξετάζονται ανωτέρω εφαρμόστηκαν προσεκτικά.
- (284) Από τις 9 Αυγούστου 1994 και εξής (ημερομηνία κατά την οποία κατανεμήθηκαν τα μερίδια αγοράς) και σε κάθε επόμενη σύσκεψη της σύμπραξης, αποκαλύπτονταν οι πραγματικές πωλήσεις κάθε εταιρείας και συγκρίνονταν με τις ποσοτώσεις που είχαν συμφωνηθεί αρχικά. Με την ευκαιρία της πρώτης σύσκεψης κάθε έτους γινόταν επικαιροποίηση του ετήσιου μεριδίου αγοράς στη Δυτική Ευρώπη που είχε κατανεμηθεί σε κάθε συμμετέχοντα στη σύμπραξη.
- (285) Τα επίπεδα των τιμών συζητούνταν σε κάθε σύσκεψη της σύμπραξης, ορίζοντας την τιμή ανά τόνο στο τοπικό νόμισμα κάθε σχετικής χώρας. Αρχικά οριζόταν μια τιμή για κάθε χώρα, αλλά αργότερα η τιμή σε γερμανικά μάρκα που είχε οριστεί για τη Γερμανία μετατρεπόταν απλώς στα αντίστοιχα νομίσματα. Η Trident επιβεβαίωσε ότι ο εσωτερικός της τιμοκατάλογος αντικατόπτριζε την τιμή που είχε συμφωνηθεί στην τελευταία σύσκεψη της σύμπραξης.
- (286) Η κατανομή εφαρμόστηκε στην περίπτωση ενός τουλάχιστον πελάτη: οι αγορές της φινλανδικής εταιρείας Teknos κατανεμόταν πράγματι μεταξύ των συμμετεχόντων στη σύμπραξη (βλέπε αιτιολογική σκέψη 277).
- (287) Τα μέρη επινόησαν και εφάρμοσαν ένα λεπτομερές σύστημα υποβολής εκθέσεων και παρακολούθησης για να εξασφαλίσουν την τήρηση των ποσοτώσεων. Ο βαθμός συμμόρφωσης κάθε επί μέρους εταιρείας παρακολουθείτο συστηματικά.
- Επιπτώσεις της παράβασης στην αγορά φωσφορικού ψευδαργύρου
- (288) Λαμβάνοντας υπόψη τα προαναφερόμενα και τις προσπάθειες που κατέβαλαν όλοι οι συμμετέχοντες για την οργάνωση της σύμπραξης, δεν μπορεί να αμφισβητηθεί η αποτελεσματικότητα της πρακτικής εφαρμογής.
- (289) Εφόσον εφαρμόστηκε προσεκτικά, η Επιτροπή θεωρεί ότι η παράβαση, η οποία διαπράχθηκε από επιχειρήσεις που κάλυπταν περισσότερο από το 90 % της αγοράς του ΕΟΧ κατά την περίοδο που καλύπτει η παρούσα απόφαση, είχε πραγματικό αντίκτυπο στην αγορά αυτή. Δεδομένου ότι οι διευθετήσεις αποσκοπούσαν ειδικά στον περιορισμό των πωλούμενων ποσοτήτων, στην αύξηση των τιμών σε υψηλότερα επίπεδα από ό,τι θα επιτυγχάνονταν διαφορετικά, και στον περιορισμό των πωλήσεων προς ορισμένους πελάτες, πρέπει να άλλαξαν την κανονική συμπεριφορά στην αγορά και, συνεπώς, να είχαν πραγματικό αντίκτυπο στην αγορά.
- (290) Ωστόσο, η Britannia και η Trident ισχυρίζονται ότι η παράβαση είχε πολύ περιορισμένο αντίκτυπο στην αγορά, επειδή οι συμμετέχοντες στη σύμπραξη δεν τηρούσαν τη συμφωνία κατανομής των αγορών.
- (291) Η μη τήρηση των συμφωνούμενων τιμών προβάλλεται επίσης από την Britannia, την Heubach, την SNCZ, την Trident και την Waardals. Οι εν λόγω εταιρείες ισχυρίζονται ότι δεν υπήρχε κανένας αντίκτυπος στην αγορά, διότι δεν τηρούνταν οι καθοριζόμενες τιμές και εξακολουθούσε να υπάρχει ανταγωνισμός. Η Waardals δηλώνει ειδικότερα ότι ο πόλεμος τιμών μεταξύ της ίδιας και της Britannia (αργότερα Trident) στην πραγματικότητα δεν σταμάτησε ποτέ.
- (292) Η Britannia, η Heubach και η Trident υποστηρίζουν ότι ο καθορισμός των τιμών φωσφορικού ψευδαργύρου εξηράτο σε μεγάλο βαθμό από τις διακυμάνσεις της τιμής του μετάλλου ψευδαργύρου, που χρησιμοποιείται ως πρώτη ύλη για την παραγωγή φωσφορικού ψευδαργύρου. Δεδομένου ότι η πρώτη ύλη αντιστοιχεί στο 50 % της τιμής πώλησης, οι μεγάλες διακυμάνσεις της τιμής του ψευδαργύρου θα καθιστούσαν αδύνατη την τεχνητή αύξηση του περιθωρίου κέρδους από τις πωλήσεις.
- (293) Η Britannia, η Heubach, η James Brown, η SNCZ και η Trident υποστηρίζουν ότι οι πελάτες τους, που είναι κυρίως πολυεθνικές εταιρείες, έχουν μεγάλη αγοραστική ισχύ. Τούτο, όπως ισχυρίζονται, έδωσε ένα ανώτατο όριο στις τιμές που καθιστούσε σχεδόν αδύνατη την αύξησή τους.
- (294) Η Trident υποστηρίζει επιπλέον ότι οι διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών παρεμπόδιζαν ενδεχομένως τον έλεγχο των τιμών.
- (295) Η Heubach ισχυρίζεται ότι η παράβαση δεν είχε αντίκτυπο στους τελικούς καταναλωτές, καθότι ο φωσφορικός ψευδαργύρος αποτελεί μικρής σημασίας συστατικό των χρωμάτων.
- (296) Τέλος, η SNCZ υποστηρίζει ότι η δυνατότητα υποκατάστασης του φωσφορικού ψευδαργύρου από άλλα προϊόντα αποδεικνύει ότι η παράβαση δεν είχε πραγματικό αντίκτυπο.
- (297) Όλα αυτά τα επιχειρήματα πρέπει να απορριφθούν. Το γεγονός ότι τα αποτελέσματα που επεδίωκε η σύμπραξη δεν επιτυγχάνονταν εξ ολοκλήρου ουδόλως αποδεικνύει ότι η εφαρμογή των συμφωνιών της σύμπραξης δεν είχε επιπτώσεις στην αγορά. Ειδικότερα, η δυνατότητα υποκατάστασης του φωσφορικού ψευδαργύρου από άλλα προϊόντα δεν αποδείχθηκε. Η SNCZ αναφέρει απλώς ότι ένας πελάτης αντικατέστησε τον φωσφορικό ψευδαργύρο με φωσφορικό ασβέστιο, αλλά δεν στηρίζει αυτό τον ισχυρισμό με συγκεκριμένα στοιχεία. Η SNCZ μάλιστα αναγνωρίζει ταυτόχρονα ότι, παρόλο που η χρησιμοποίηση ασβεστίου αυξάνεται, το προϊόν αυτό εξακολουθεί να «χρησιμοποιείται σε μικρές σχετικά ποσότητες»⁽¹⁸⁶⁾.

(298) Τέλος, θα ήταν αδιανόητο να συμφωνούν τα μέρη επανειλημμένα να συναντώνται σε διάφορα μέρη του κόσμου για να καταναείμουν ποσοστώσεις πώλησης, να καθορίσουν τις τιμές και να καταναείμουν τους πελάτες επί τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, τους κινδύνους που διέτρεχαν, εάν θεωρούσαν ότι η σύμπραξη είτε δεν θα είχε κανέναν αντίκτυπο στην αγορά φωσφορικού ψευδαργύρου είτε ότι θα είχε περιορισμένο αντίκτυπο.

Το μέγεθος της σχετικής γεωγραφικής αγοράς

(299) Η σύμπραξη κάλυπτε ολόκληρο τον ΕΟΧ, ο οποίος σε όλη του σχεδόν την έκταση βρισκόταν υπό την επίδραση της αθέμιτης σύμπραξης. Συνεπώς, όσον αφορά την εκτίμηση της σοβαρότητας, η Επιτροπή θεωρεί ότι ολόκληρος ο ΕΟΧ επηρεάστηκε από τη σύμπραξη.

Συμπέρασμα της Επιτροπής ως προς τη σοβαρότητα της παράβασης

(300) Λαμβάνοντας υπόψη τη φύση της εξεταζόμενης συμπεριφοράς, τον πραγματικό της αντίκτυπο στην αγορά φωσφορικού ψευδαργύρου και το γεγονός ότι κάλυπτε το σύνολο της κοινής αγοράς και το σύνολο του ΕΟΧ, μετά την ίδρυσή του, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι επιχειρήσεις στις οποίες απευθύνεται η παρούσα απόφαση διέπραξαν παράβαση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, η οποία ήταν πολύ σοβαρή.

(301) Η Britannia, η Heubach, η SNCZ, η Trident και η Waardals ισχυρίζονται στις απαντήσεις τους ότι η αγορά προϊόντος έχει πολύ μικρό μέγεθος, με ετήσια αξία ανερχόμενη σε 15 με 16 εκατ. EUR περίπου. Ειδικότερα, η Britannia υποστηρίζει στο πλαίσιο αυτό ότι η παράβαση θα έπρεπε να θεωρηθεί σοβαρή και όχι πολύ σοβαρή.

(302) Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι πρέπει να διαχωριστεί σαφώς το θέμα του μεγέθους της αγοράς προϊόντος από το θέμα του πραγματικού αντικτύπου της παράβασης στην αγορά προϊόντος. Σύμφωνα με την πρακτική της Επιτροπής, το μέγεθος της αγοράς προϊόντος δεν εξετάζεται ως συναφής παράγοντας για την εκτίμηση της σοβαρότητας.

(303) Πάντως, χωρίς να θίγεται η πολύ σοβαρή φύση της παράβασης, η Επιτροπή θα λάβει υπόψη στην παρούσα υπόθεση το περιορισμένο μέγεθος της αγοράς προϊόντος.

Διαφοροποίηση της μεταχείρισης

(304) Μολονότι η παράβαση είναι πολύ σοβαρή, η Επιτροπή έχει τη δυνατότητα να διαφοροποιήσει τη μεταχείριση των επιχειρήσεων, προκειμένου να λάβει υπόψη την πραγματική οικονομική δυνατότητα των αυτουγών της παράβασης να προξενήσουν σημαντική ζημία στον ανταγωνισμό, καθώς και να ορίσει το πρόστιμο σε τέτοιο επίπεδο ώστε να έχει την ενδεδειγμένη αποτρεπτική χρησιμότητα.

(305) Στο πλαίσιο της παρούσας υπόθεσης, στην οποία εμπλέκονται αρκετές επιχειρήσεις, κατά τον καθορισμό του βασικού ποσού των προστίμων είναι απαραίτητο να ληφθεί υπόψη το ειδικό βάρος κάθε επιχείρησης και, κατ' επέκταση, ο πραγματικός αντίκτυπος της παράνομης συμπεριφοράς της στον ανταγωνισμό.

(306) Προς τούτο, οι επιχειρήσεις μπορούν να χωριστούν σε δύο κατηγορίες, ανάλογα με τη σχετική σημασία τους στην οικεία αγορά.

(307) Στην παρούσα υπόθεση η Επιτροπή θεωρεί ότι ο κύκλος εργασιών του προϊόντος σε ολόκληρο τον ΕΟΧ αποτελεί την ενδεδειγμένη βάση σύγκρισης της σχετικής σημασίας μιας επιχείρησης στην οικεία αγορά. Η σύγκριση γίνεται με βάση τον κύκλο εργασιών του προϊόντος στον ΕΟΧ κατά το τελευταίο έτος της παράβασης.

(308) Ο πίνακας της αιτιολογικής σκέψης 50 και τα πληροφοριακά στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή οδηγούν σαφώς στο συμπέρασμα ότι η Britannia (πριν από τις 15 Μαρτίου 1997), η Trident (από τον Μάρτιο του 1997 και εξής), η Heubach, η SNCZ και η Waardals ήταν οι μεγαλύτεροι παραγωγοί φωσφορικού ψευδαργύρου στον ΕΟΧ, με αρκετά παραπλήσια μερίδια αγοράς που υπερέβαιναν ή προσέγγιζαν το [...] % περίπου. Ως εκ τούτου, κατατάσσονται στην πρώτη κατηγορία, Η James Brown, η οποία κατείχε σημαντικά μικρότερο μερίδιο αγοράς στον ΕΟΧ, κατατάσσεται στη δεύτερη κατηγορία.

(309) Βάσει των ανωτέρω, το ενδεδειγμένο αρχικό ποσό των προστίμων, όπως προκύπτει από το κριτήριο της σχετικής σημασίας στην οικεία αγορά, έχει ως εξής για κάθε κατηγορία:

— Britannia, Heubach, SNCZ, Trident και Waardals: 3 εκατ. EUR,

— James M. Brown: 750 000 EUR.

Διάρκεια της παράβασης

(310) Όπως προαναφέρεται στις παραγράφους (225) έως (229), η Επιτροπή θεωρεί ότι η Heubach, η James Brown, η SNCZ και η Waardals παρέβησαν το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης και το άρθρο 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ από τις 24 Μαρτίου 1994 μέχρι τις 13 Μαΐου 1998. Διέπραξαν παράβαση μέσης διάρκειας, τεσσάρων ετών και ενός μηνός. Συνεπώς, το αρχικό ποσό των προστίμων που καθορίζεται με βάση τη σοβαρότητα της παράβασης προσαυξάνεται κατά 40 % για κάθε εταιρεία.

(311) Η Britannia παρέβη το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης και το άρθρο 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ από τις 24 Μαρτίου 1994 μέχρι τις 15 Μαρτίου 1997. Διέπραξε παράβαση μέσης διάρκειας, δύο ετών και ένδεκα μηνών. Συνεπώς, το αρχικό ποσό του προστίμου που καθορίζεται με βάση τη σοβαρότητα της παράβασης προσαυξάνεται κατά 25 %.

(312) Η Trident παρέβη το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης και το άρθρο 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ από τις 15 Μαρτίου 1997 μέχρι τις 13 Μαΐου 1998. Διέπραξε παράβαση μέσης διάρκειας, ενός έτους και ενός μήνα. Συνεπώς, το αρχικό ποσό του προστίμου που καθορίζεται με βάση τη σοβαρότητα της παράβασης προσυξάνεται κατά 10 %.

Συμπέρασμα ως προς τα βασικά ποσά

(313) Κατά συνέπεια, η Επιτροπή ορίζει τα βασικά ποσά των προστίμων ως εξής:

— Britannia: 3,75 εκατ. EUR,

— Heubach: 4,2 εκατ. EUR,

— James Brown: 1,05 εκατ. EUR,

— SNCZ: 4,2 εκατ. EUR,

— Trident: 3,3 εκατ. EUR,

— Waardals: 4,2 εκατ. EUR.

2.3.2.3. Επιβαρυντικές περιστάσεις

Επιχείρηση που έχει πρωτοστατήσει στην παράβαση ή έχει προτρέψει άλλες επιχειρήσεις να τη διαπράξουν

(314) Η Επιτροπή έχει στη διάθεσή της στοιχεία που δείχνουν ότι ορισμένοι αποδέκτες της παρούσας απόφασης ανέλαβαν πρωτοβουλίες για την έναρξη της σύμπραξης.

(315) Όπως προαναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 79, φαίνεται ότι ήδη από το 1980, η PasmencoEurope-ISC Alloys, προκάτοχος της Britannia, πρότεινε να εφαρμοστούν διευθετήσεις σχετικά με τις τιμές που θα περιόριζαν τον ανταγωνισμό στην αγορά φωσφορικού ψευδαργύρου. Φαίνεται επίσης, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 84, ότι η PasmencoEurope-ISC Alloys είχε αναλάβει την πρωτοβουλία διοργάνωσης της πρώτης σύσκεψης του Οκτωβρίου 1993, στόχος της οποίας ήταν να σταματήσει ο πόλεμος τιμών και να επέλθει κάποια τάξη στην αγορά.

(316) Από την άλλη πλευρά, σε γραπτή έκθεση σχετικά με σύσκεψη που έγινε στο τέλος του 1991, ένας υπάλληλος της Waardals ομολογεί ότι είχε πει στον πρόεδρο της SNZ «ότι η αυτοπροαίρετη μείωση των παραγόμενων ποσοτήτων αποτελούσε, κατά τη γνώμη [του], το μοναδικό τρόπο σταθεροποίησης της αγοράς — και κατ' επέκταση βελτίωσης των τιμών»⁽¹⁸⁷⁾.

(317) Στο ίδιο έγγραφο αναφέρεται ότι ο Πρόεδρος της SNCZ δήλωσε ότι «θα αναλάμβανε την πρωτοβουλία για την πραγματοποίηση σύσκεψης με τους άλλους παραγωγούς»⁽¹⁸⁸⁾.

(318) Η Waardals, από την πλευρά της, ισχυρίζεται ότι ήλθε σε επαφή μαζί της ο διευθύνων σύμβουλος της Heubach στις αρχές του 1994, και ότι ο τελευταίος προσκάλεσε εκπρόσωπους της Waardals στο Λονδίνο για άτυπη σύσκεψη (τη σύσκεψη της σύμπραξης στις 24 Μαρτίου 1994) για να συζητήσουν σχετικά με τον φωσφορικό ψευδαργύρο. Η Waardals ανέφερε ότι «η πρόσκληση έγινε επίσης εκ μέρους της Britannia»⁽¹⁸⁹⁾.

(319) Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, η Επιτροπή θεωρεί ότι η σύμπραξη αποτέλεσε κοινή πρωτοβουλία των περισσότερων ανταγωνιστών στον τομέα του φωσφορικού ψευδαργύρου, και, κατά συνέπεια, δεν μπορεί να προσδιοριστεί συγκεκριμένο ηγετικό μέλος.

2.3.2.4. Ελαφρυντικές περιστάσεις

Επιχείρηση που έχει διαδραματίσει αποκλειστικά παθητικό ρόλο στη διάπραξη της παράβασης ή μιμήθηκε απλώς τη συμπεριφορά άλλων επιχειρήσεων

(320) Η James Brown υποστηρίζει ότι βρέθηκε «στη θέση ενός πολύ μικρού παραγωγού που τον προσέγγισαν και του άσκησαν πίεση για να προσχωρήσει στην εμπορική ένωση» και ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να λάβει υπόψη «τις φανερές επιπτώσεις εάν δεν το είχε πράξει»⁽¹⁹⁰⁾. Ωστόσο, η James Brown δεν προσκόμισε στην Επιτροπή κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει ότι υποβλήθηκε σε πίεση και εξαναγκασμό από τους υπόλοιπους συμμετέχοντες στη σύμπραξη.

(321) Ομοίως, η Επιτροπή δεν έχει κανένα λόγο να θεωρήσει ότι η James Brown διαδραμάτισε παθητικό ρόλο στην παράβαση ή ότι μιμήθηκε απλώς τη συμπεριφορά άλλων επιχειρήσεων. Η James Brown έλαβε μέρος στη μεγάλη πλειονότητα των συσκέψεων της σύμπραξης που είναι γνωστές και συμμετείχε άμεσα και ενεργά στην παράβαση.

(322) Για παράδειγμα, στις 9 Ιανουαρίου 1995, η James Brown διοργάνωσε σύσκεψη στο Μάντσεστερ με την Britannia και την Waardals, σε μια προσπάθεια μεσολάβησης για τη βελτίωση των σχέσεων μεταξύ των δύο εταιρειών, οι οποίες συχνά συγκρούονταν μεταξύ τους στις συσκέψεις της σύμπραξης. Όπως προαναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 118, ο εκπρόσωπος της James Brown επιχείρησε να πείσει την Waardals να σταματήσει τις προσπάθειές της να προσελκύσει πελάτες από το Ηνωμένο Βασίλειο με χαμηλές τιμές, με αντάλλαγμα τον περιορισμό των δραστηριοτήτων της Britannia στην Σκανδιναβία. Η James Brown δεν αμφισβήτησε τα ανωτέρω.

(323) Κατά συνέπεια, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η James Brown δεν μπορεί να επωφεληθεί από μείωση του προστίμου επικαλούμενη ότι είχε αποκλειστικά παθητικό ρόλο στη σύμπραξη μιμούμενη απλώς άλλες επιχειρήσεις.

Μη εφαρμογή των παράνομων συμφωνιών στην πράξη

- (324) Όπως προαναφέρεται στις αιτιολογικές σκέψεις (290) έως (298), η Britannia, η Heubach, η SNCZ, η Trident και η Waardals ισχυρίζονται ότι δεν εφάρμοσαν πλήρως τις συμφωνίες σύμπραξης, ιδιαίτερα όσον αφορά τις ελάχιστες καθοριζόμενες τιμές, οι οποίες, κατά τα λεγόμενά τους, τηρούνταν σπάνια.
- (325) Η SNCZ ισχυρίζεται ότι διατήρησε κάποιο «περιθώριο ελιγμών» καθόλη τη διάρκεια της σύμπραξης και δηλώνει ότι επίτηδες παρουσίαζε μειωμένες, κατά 15 % περίπου, τις πωλήσεις της στα στοιχεία που υπέβαλε στις εμπορικές ενώσεις ⁽¹⁹¹⁾.
- (326) Η Trident δηλώνει από την πλευρά της ότι από την έναρξη των δραστηριοτήτων της στις 15 Μαρτίου 1997 (μετά την ολοκλήρωση της εξαγοράς της διαχείρισης), ανέπτυξε μια νέα στρατηγική αύξησης των πωλήσεων και δεν περιοριζόταν πλέον από τις συμφωνίες της σύμπραξης.
- (327) Όπως διευκρινίζεται ανωτέρω, ακόμη και αν υποθεθεί ότι τα μέρη της σύμπραξης δεν εφάρμοζαν πάντα τις ελάχιστες τιμές που είχαν συμφωνήσει, τούτο δεν μπορεί να θεωρηθεί από την Επιτροπή ως ελαφρυντική περίπτωση. Είναι εγγενές στοιχείο σε μια σύμπραξη να μην υπάρχει απόλυτη εμπιστοσύνη μεταξύ των μελών της και, υποθέτοντας χάριν της συζήτησης ότι ορισμένες εταιρείες πωλούσαν το προϊόν σε τιμή χαμηλότερη από τη συνιστώμενη, τούτο δείχνει απλώς την τάση τους να μεγιστοποιήσουν μεμονωμένα το όφελος από την παράνομη συμφωνία.
- (328) Το γεγονός ότι η SNCZ υπέβαλλε «ψευδή» στοιχεία στην εμπορική ένωση που συνέλεγε στοιχεία για τις πωλήσεις ή το γεγονός ότι η Trident δεν αισθανόταν πλέον δεσμευμένη από τη συμφωνία μετά τον Μάρτιο του 1997 δεν μπορούν να θεωρηθούν ελαφρυντικοί παράγοντες. Όπως υπογράμμισε το Πρωτοδικείο στην απόφασή του στην υπόθεση Cascades, «μια επιχείρηση που, παρά τη διαβούλευση με τους ανταγωνιστές της, ακολουθεί μια λίγο ως πολύ ανεξάρτητη πολιτική στην αγορά ενδέχεται απλώς να επιχειρεί να χρησιμοποιήσει τη σύμπραξη προς όφελός της» ⁽¹⁹²⁾.
- (331) Η Britannia και η Trident υποστηρίζουν ότι εφάρμοσαν προγράμματα συμμόρφωσης με το δίκαιο ανταγωνισμού, γεγονός που θα έπρεπε να ληφθεί υπόψη ως ελαφρυντική περίπτωση.
- (332) Η Επιτροπή θεωρεί θετικό το γεγονός ότι οι ανωτέρω εταιρείες αποφάσισαν να ακολουθήσουν πολιτικές συμμόρφωσης με το δίκαιο ανταγωνισμού. Εν τούτοις, το γεγονός αυτό, ως προληπτικό μέσο, δεν απαλλάσσει την Επιτροπή από το καθήκον της να επιβάλει κυρώσεις για την παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού που διέπραξαν στο παρελθόν η Britannia και η Trident.
- (333) Η Heubach υποστηρίζει ότι ο φωσφορικός ψευδάργυρος μπορεί να βλάψει την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον όταν δεν χρησιμοποιείται σωστά, και ότι για το λόγο αυτό οι παραγωγοί φωσφορικού ψευδαργύρου πρέπει να συμμορφώνονται με πολυάριθμους νόμους. Προσθέτει δε ότι το γεγονός αυτό οδηγεί σε πολύ συχνές, νόμιμες επαφές μεταξύ των ανταγωνιστών στην αγορά, με αποτέλεσμα «να είναι πολύ εύκολο να γίνει το βήμα προς τις παράνομες επαφές» ⁽¹⁹³⁾.
- (334) Η Επιτροπή πρέπει να απορρίψει κατηγορηματικά αυτό το επιχείρημα. Το γεγονός ότι η βιομηχανία οφείλει να συμμορφώνεται με τη νομοθεσία σχετικά με το χειρισμό ενός προϊόντος δεν είναι δυνατό να απαλλάξει τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην αγορά από την υποχρέωσή τους να τηρούν αυστηρά τους ισχύοντες κανόνες ανταγωνισμού.
- (335) Τέλος, η Trident ισχυρίζεται ότι συμμετείχε στην παράβαση μόλις από τον Μάρτιο του 1997 μέχρι τον Μάιο του 1998, και εξ αυτού η συμμετοχή της είχε ασήμαντο αντίκτυπο στη σύμπραξη και στην αγορά.
- (336) Η Επιτροπή πρέπει να απορρίψει το ανωτέρω επιχείρημα. Πρώτον, κατά την εν λόγω περίοδο, η Trident είχε ενεργό ανάμειξη στη σύμπραξη και συμμετείχε στις συσκέψεις ως πλήρες μέλος. Δεύτερον, η διάρκεια της παράβασης λαμβάνεται δεόντως υπόψη από την Επιτροπή για τον υπολογισμό των προστίμων και, σε κάθε περίπτωση, δεν μπορεί να νοηθεί ως ελαφρυντική περίπτωση.

Άλλες ελαφρυντικές περιστάσεις

- (329) Η Trident υποστηρίζει ότι δεν αποκόμισε σημαντικό όφελος από τη συμμετοχή της στη σύμπραξη και ότι τούτο θα έπρεπε να αποτελέσει ελαφρυντική περίπτωση.
- (330) Ωστόσο, η Επιτροπή θεωρεί εν γένει ότι ούτε η μη απόκομιση οφέλους από μια σύμπραξη ούτε η επιβάρυνση με οικονομική ζημία λόγω της συμμετοχής σε μια σύμπραξη αποτελούν ελαφρυντικές περιστάσεις για τον καθορισμό του προστίμου. Κατά συνέπεια, το επιχείρημα της Trident πρέπει να απορριφθεί.
- (337) Η Heubach, η SNCZ και η Trident υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή πρέπει να λάβει υπόψη κατά τον καθορισμό των επιβλητέων προστίμων, τις δυσμενείς οικονομικές συνθήκες στις οποίες συνέβη η παράβαση.
- (338) Η Heubach υποστηρίζει ότι η αγορά φωσφορικού ψευδαργύρου είναι μια ώριμη αγορά σε κρίσιμη κατάσταση και ότι οι παραγωγοί επί του παρόντος βρίσκονται αντιμέτωποι με φθηνές εισαγωγές από την Ασία, τις ΧΚΑΕ ⁽¹⁹⁴⁾ και την Αυστραλία. Η Heubach, η Trident και η SNCZ δηλώνουν

2.3.2.5. Ιδιαίτερες οικονομικές συνθήκες

επίσης ότι οι έντονες διακυμάνσεις της τιμής του μετάλλου ψευδαργύρου, σε συνδυασμό με την αγοραστική ισχύ των πολυεθνικών εταιρειών που είναι οι πελάτες τους καθιστά την κατάσταση ακόμη πιο κρίσιμη, κατά μείζονα δε λόγο τη στιγμή που το φωσφορικό ασβέστιο ανταγωνίζεται ολοένα και περισσότερο τον φωσφορικό ψευδαργυρο ως υποκατάστατο προϊόν. Η Heubach και η Trident συμπεραίνουν ότι [...] και η Heubach υποστηρίζει ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να λάβει τούτο υπόψη, όπως έπραξε και στην απόφαση 98/247/ΕΚΑΧ («Προσαύξηση της τιμής του κράματος») (195).

- (339) Η Επιτροπή δέχεται ότι λόγω της ωριμότητας της αγοράς, της έντονης εξάρτησής της από την τιμή του ψευδαργύρου και της μεγάλης αγοραστικής ισχύος των πελατών, οι οικονομικές συνθήκες στις οποίες συνέβη η παράβαση ήταν δυσμενείς.
- (340) Πάντως, η Επιτροπή θεωρεί ότι ορισμένα από αυτά τα στοιχεία δεν πρέπει να υπερτιμώνται. Πρώτον, σύμφωνα με τη δήλωση της Waardal, οι εισαγωγές από τρίτες χώρες είναι ακόμη περιορισμένες, κυρίως λόγω του κόστους μεταφοράς, ενώ η ποιότητα του προϊόντος είναι πολύ κατώτερη (196). Δεύτερον, οι διακυμάνσεις της τιμής του ψευδαργύρου κατά την περίοδο της παράβασης δεν αποτελούν απαραίτητα συναφές επιχείρημα, καθότι η έντονη αύξηση της τιμής του ψευδαργύρου συνέβη μόνο το 1997, ενώ η σύμπραξη δρούσε από το 1994 και εξής.
- (341) Συνεπώς, το επιχείρημα σχετικά με το δυσμενές οικονομικό πλαίσιο πρέπει να απορριφθεί.

2.3.2.6. **Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των εν λόγω επιχειρήσεων**

- (342) Όλοι οι αποδέκτες της παρούσας απόφασης υποστηρίζουν ότι είναι πολύ μικρές εταιρείες και ότι τούτο θα έπρεπε να ληφθεί υπόψη από την Επιτροπή κατά τον καθορισμό των προστίμων.
- (343) Η Επιτροπή απορρίπτει το ανωτέρω επιχείρημα. Το γεγονός ότι οι αποδέκτες της παρούσας απόφασης είναι μικρές ή μεσαίες επιχειρήσεις δεν τις απαλλάσσει από την υποχρέωση να τηρούν αυστηρά τους κανόνες ανταγωνισμού. Η δημιουργία μιας σύμπραξης δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να θεωρηθεί ως θεμιτός τρόπος αντιμετώπισης των δυσχερειών συναλλαγής με πελάτες που διαθέτουν μεγάλη αγοραστική ισχύ.

Συμπέρασμα ως προς τα ποσά των προστίμων πριν από την ενδεχόμενη εφαρμογή της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με τη μη επιβολή ή τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων («ανακοίνωση περί επιείκειας»)

- (344) Συνεπώς, η Επιτροπή ορίζει τα ποσά των προστίμων πριν από την ενδεχόμενη εφαρμογή της ανακοίνωσης περί επιείκειας ως εξής:
- Britannia: 3,75 εκατ. EUR,
 - Heubach: 4,2 εκατ. EUR,

- James Brown: 1,05 εκατ. EUR,
- SNCZ: 4,2 εκατ. EUR,
- Trident: 3,3 εκατ. EUR
- Waardals: 4,2 εκατ. EUR.

- (345) Ωστόσο, επειδή τα τελικά ποσά που υπολογίζονται με την ανωτέρω μέθοδο δεν είναι δυνατό σε καμία περίπτωση να υπερβαίνουν το 10 % του παγκόσμιου κύκλου εργασιών των αποδεκτών (όπως προβλέπεται στο άρθρο 15 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17), τα πρόστιμα ορίζονται ως ακολούθως, ώστε να μην υπερβαίνουν το επιτρεπόμενο όριο:

- Britannia: 3,75 εκατ. EUR (197),
- Heubach: 4,2 εκατ. EUR,
- James Brown: 1,05 εκατ. EUR,
- SNCZ: 1,7 εκατ. EUR,
- Trident: 3,3 εκατ. EUR,
- Waardals: 700 000 EUR.

2.3.2.7. **Εφαρμογή της ανακοίνωσης περί επιείκειας**

- (346) Ορισμένοι αποδέκτες της παρούσας υπόθεσης συνεργάστηκαν με την Επιτροπή, σε διάφορα στάδια της έρευνας επί της παράβασης, ώστε να τύχουν της ευνοϊκής μεταχείρισης που προβλέπεται στην ανακοίνωση περί επιείκειας. Προκειμένου να ικανοποιηθούν οι θεμιτές προσδοκίες των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων ως προς τη μη επιβολή ή τη μείωση των προστίμων βάσει της συνεργασίας τους, η Επιτροπή εξετάζει στο τμήμα που ακολουθεί το κατά πόσον τα μέρη πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην ανακοίνωση.

Δυνατότητα υποβολής αίτησης βάσει της ανακοίνωσης περί επιείκειας

- (347) Η Britannia και η James Brown υποστηρίζουν ότι δεν είχαν ενημερωθεί για τη διαδικασία πριν από τη λήψη της κοινοποίησης αιτιάσεων. Στο πλαίσιο αυτό, ισχυρίζονται ότι δεν είχαν τη δυνατότητα να υποβάλουν αίτηση βάσει της ανακοίνωσης περί επιείκειας.
- (348) Το ανωτέρω επιχείρημα πρέπει να απορριφθεί. Το γεγονός ότι ορισμένοι αποδέκτες της παρούσας υπόθεσης υπέστησαν επιτόπιους ελέγχους ή έλαβαν αιτήματα παροχής πληροφοριών από την Επιτροπή δεν τους παρέσχε κανένα πλεονέκτημα, ούτε έπληξε τα δικαιώματα αμύνης της Britannia ή της James Brown. Οι επιτόπιοι έλεγχοι και τα αιτήματα

παροχής πληροφοριών αποτελούν μέσα έρευνας τα οποία, αφαιρούμενα, δεν προορίζονται να αποτελέσουν μέσο άσκησης των δικαιωμάτων αμύνης μιας επιχείρησης.

- (349) Η Britannia ισχυρίζεται επίσης ότι δεν ήταν σε θέση να γνωρίζει την παράβαση, διότι όλα τα άτομα που ήταν αναμειγμένα στην παράβαση την εποχή που η Britannia συμμετείχε στη σύμπραξη είχαν μετατεθεί στην Trident κατόπιν της εξαγοράς της διαχείρισης.
- (350) Το ανωτέρω επιχείρημα πρέπει επίσης να απορριφθεί. Όπως ορθά επισημαίνει η Britannia στην απάντησή της στην κοινοποίηση αιτιάσεων, στόχος της ανακοίνωσης περί επείκειας είναι να ενθαρρυνθούν οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε δραστηριότητες συμπράξεων να προσέλθουν και να συνεργαστούν εθελοντικά. Το επιχείρημα ότι η επιχείρηση δεν γνώριζε πλέον τίποτε για την παράβαση δεν μπορεί να την απαλλάξει από τις ευθύνες της. Ενώσω είχε ενεργό δράση στη σύμπραξη, η Britannia είχε την ευκαιρία να υποβάλει αίτηση βάσει της ανακοίνωσης περί επείκειας.

Μη επιβολή προστίμου ή πολύ σημαντική μείωση του ύψους του («Μέρος Β»)

- (351) Κατά τη διάρκεια των ερευνών που έγιναν στις 13 και 14 Μαΐου 1998 σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17, η Επιτροπή και η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ συγκέντρωσαν επαρκή πληροφοριακά στοιχεία για να αποδειχθεί η ύπαρξη της σύμπραξης στον τομέα του φωσφορικού ψευδαργύρου.
- (352) Συνεπώς, κανένας από τους αποδέκτες της παρούσας υπόθεσης δεν πληροί την προϋπόθεση β) του μέρους Β της ανακοίνωσης περί επείκειας, το οποίο επομένως δεν έχει εφαρμογή.

Σημαντική μείωση προστίμου («Μέρος Γ»)

- (353) Όπως προαναφέρεται, η Επιτροπή είχε συγκεντρώσει στοιχεία καθοριστικά για την απόδειξη της ύπαρξης της σύμπραξης προτού οποιαδήποτε επιχείρηση υποβάλει αίτηση βάσει της ανακοίνωσης περί επείκειας. Συνεπώς, κανένας από τους αποδέκτες της παρούσας απόφασης δεν μπορούσε να πληροί την προϋπόθεση β) του μέρους Β της ανακοίνωσης περί επείκειας. Κατά συνέπεια, το μέρος Γ της ανακοίνωσης περί επείκειας δεν έχει εφαρμογή.

Αξιόλογη μείωση προστίμου («Μέρος Δ»)

Waardals

- (354) Η Waardals προσέγγισε την Επιτροπή στις 17 Ιουλίου 1998, ανακοινώνοντας την πρόθεσή της να συνεργαστεί

πλήρως με την Επιτροπή βάσει της ανακοίνωσης περί επείκειας. Σε σύσκεψη της 2ας Σεπτεμβρίου 1998, η Waardals παρέσχε στην Επιτροπή λεπτομερή προφορική περιγραφή των δραστηριοτήτων της σύμπραξης. Η Επιτροπή απέστειλε στην Waardals τα προσωρινά πρακτικά της σύσκεψης, των οποίων το περιεχόμενο επιβεβαιώθηκε εν τέλει με έγγραφη δήλωση της Waardals στις 3 Δεκεμβρίου 1999.

- (355) Η περιγραφή της σύμπραξης από την Waardals, που περιλάμβανε, μεταξύ άλλων, κατάλογο των συσκευών της σύμπραξης από το 1994 μέχρι το 1998, επέτρεψε στην Επιτροπή να διαμορφώσει σαφέστερη εικόνα για το παρελθόν και τους μηχανισμούς της σύμπραξης, καθώς και να ερμηνεύσει ακριβέστερα τα έγγραφα που είχε στη διάθεσή της. Οι διευκρινίσεις της Waardals έδωσαν τη δυνατότητα στην Επιτροπή να αποστείλει πολύ λεπτομερή αιτήματα παροχής πληροφοριών στους υπόλοιπους συμμετέχοντες στη σύμπραξη.

- (356) Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η Waardals πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο μέρος Δ σημείο 2, πρώτη περίπτωση της ανακοίνωσης περί επείκειας και χορηγεί στην Waardals μείωση κατά 50 % του προστίμου που θα της επιβαλλόταν εάν δεν είχε συνεργαστεί με την Επιτροπή.

Trident

- (357) Η Trident γνωστοποίησε στην Επιτροπή, με επιστολή της 12ης Απριλίου 1999, την πρόθεσή της να συνεργαστεί πλήρως στο πλαίσιο της έρευνας βάσει της ανακοίνωσης περί επείκειας, μόνο αφού έλαβε το πρώτο αίτημα παροχής πληροφοριών της Επιτροπής με ημερομηνία 5 Μαρτίου 1999. Στη συνέχεια η Trident υπέβαλε στην Επιτροπή έγγραφη δήλωση με λεπτομερή περιγραφή της σύμπραξης, καθώς και διάφορα έγγραφα σχετικά με την υπόθεση.

- (358) Η Επιτροπή δέχεται ότι η δήλωση και τα έγγραφα που υπέβαλε η Trident της επέτρεψαν να διασταυρώσει τις πληροφορίες που είχε στη διάθεσή της και να διαμορφώσει σαφέστερη εικόνα για ορισμένες πτυχές των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης. Ωστόσο, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η Trident προσέγγισε την Επιτροπή μόνο αφού έλαβε αίτημα παροχής πληροφοριών βάσει του άρθρου 11 του κανονισμού αριθ. 17, που της εστάλη στις 5 Μαρτίου 1999. Η απροθυμία της να προσέλθει στην Επιτροπή αυθόρμητα και πριν από τη λήψη πρόσθετων μέτρων έρευνας θα ληφθεί υπόψη. Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι ένα τουλάχιστον από τα έγγραφα που υποβλήθηκαν βάσει της ανακοίνωσης περί επείκειας στην πραγματικότητα περιείχε πληροφορίες που είχαν ζητηθεί από την Trident μέσω του αιτήματος παροχής πληροφοριών της 5ης Μαρτίου 1999, δυνάμει του κανονισμού αριθ. 17 ⁽¹⁹⁸⁾.

(359) Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η Trident πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο μέρος Δ σημείο 2, πρώτη περίπτωση της ανακοίνωσης περί επείκειας και χορηγεί στην Trident μείωση κατά 40 % του προστίμου που θα της επιβαλλόταν εάν δεν είχε συνεργαστεί με την Επιτροπή.

Britannia, Heubach, SNCZ

(360) Η Britannia, η Heubach και η SNCZ δήλωσαν στις έγγραφες απαντήσεις τους προς την κοινοποίηση αιτιάσεων ότι δεν αμφισβητούν κατ' ουσίαν τα πραγματικά περιστατικά, όπως αυτά εκτίθενται στην κοινοποίηση.

(361) Η Britannia υποστηρίζει ότι «η Trident συνεργάστηκε με την Επιτροπή σχετικά με τις δραστηριότητες που ασκούσε η [Britannia] και στη συνέχεια η Trident στο σύνολό τους, και [ότι η Britannia] θα έπρεπε να επωφεληθεί από αυτή τη συνεργασία και να της χορηγηθεί η ίδια τουλάχιστον μείωση του τυχόν προστίμου που θα χορηγηθεί στην Trident»⁽¹⁹⁹⁾. Η Trident από την πλευρά της προβάλλει το ίδιο επιχειρήμα και αναφέρει ότι η τυχόν μείωση του προστίμου χάρη στη συνεργασία της θα έπρεπε να χορηγηθεί και στην Britannia, διότι η συνεργασία της Trident αφορούσε και την περίοδο κατά την οποία η Britannia ασκούσε δραστηριότητες στην αγορά φωσφορικού ψευδαργύρου⁽²⁰⁰⁾.

(362) Η Επιτροπή πρέπει να απορρίψει το ανωτέρω επιχειρήμα. Το γεγονός ότι η Trident υπέβαλε στην Επιτροπή πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με την ανάμειξη της Britannia στη σύμπραξη δεν παρέχει το δικαίωμα στην Britannia να επωφεληθεί από την ίδια μείωση προστίμου με την Trident. Όπως προαναφέρεται, η Britannia είχε τη δυνατότητα ανά πάσα στιγμή να υποβάλει αίτηση βάσει της ανακοίνωσης περί επείκειας και δεν το έπραξε.

(363) Συνεπώς, σύμφωνα με το μέρος Δ σημείο 2 δεύτερη περίπτωση της ανακοίνωσης περί επείκειας, το πρόστιμο της Britannia, της Heubach και της SNCZ μειώνεται κατά 10 %.

James Brown

(364) Οι επιστολές της James Brown είναι αρκετά ασαφείς ως προς το εάν η εν λόγω εταιρεία αμφισβητεί ή όχι τα πραγματικά περιστατικά που εκτίθενται στην κοινοποίηση αιτιάσεων. Ωστόσο, κατόπιν προσεκτικής ανάγνωσης των επιστολών αυτών, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι οι απαντήσεις της James Brown αφήνουν να εννοηθεί ότι η εν λόγω εταιρεία στην πραγματικότητα δεν αμφισβητεί τα πραγματικά περιστατικά που εκτίθενται στην κοινοποίηση αιτιάσεων.

(365) Συνεπώς, σύμφωνα με το μέρος Δ σημείο 2 δεύτερη περίπτωση της ανακοίνωσης περί επείκειας, το πρόστιμο της James Brown μειώνεται κατά 10 %.

Συμπέρασμα ως προς την εφαρμογή της ανακοίνωσης περί επείκειας

(366) Εν κατακλείδι, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση της συνεργασίας τους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην ανακοίνωση περί επείκειας, η Επιτροπή χορηγεί στους αποδέκτες της παρούσας υπόθεσης τις ακόλουθες μειώσεις των προστίμων εκάστου:

— Waardals: μείωση 50 %,

— Trident: μείωση 40 %,

— Britannia: μείωση 10 %,

— Heubach: μείωση 10 %,

— James Brown: μείωση 10 %,

— SNCZ: μείωση 10 %.

2.3.2.8. Ικανότητα πληρωμής

(367) [...] *⁽²⁰¹⁾.

(368) [...] *.

(369) [...] *.

2.3.2.9. Τα τελικά ποσά των προστίμων που επιβάλλονται στην παρούσα διαδικασία:

(370) Συμπερασματικά, τα πρόστιμα που πρέπει να επιβληθούν, σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 2 στοιχείο α) του κανονισμού αριθ. 17, έχουν ως εξής:

— Britannia Alloys & Chemicals Limited:
3,37 εκατ. EUR,

— Dr. Hans Heubach GmbH & Co. KG:
3,78 εκατ. EUR,

— James M. Brown Limited: 940 000 EUR,

— Société Nouvelle des Couleurs Zinciques SA: 1,53 εκατ. EUR,

— Trident Alloys Limited: 1,98 εκατ. EUR,

— Waardals Kjemiske Fabrikker A/S: 350 000 EUR.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η Britannia Alloys & Chemicals Limited, η Dr Hans Heubach GmbH & Co. KG, η James M. Brown Ltd, η Société Nouvelle

des Couleurs Zinciques SA, η Trident Alloys Ltd. και η Waardals Kjemiske Fabrikker A/S παρέβησαν τις διατάξεις του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης και του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ δια της συμμετοχής τους σε διαρκή συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική στον τομέα του φωσφορικού ψευδαργύρου.

Η διάρκεια της παράβασης είχε ως εξής:

- α) στην περίπτωση της Dr Hans Heubach GmbH & Co. KG, της James M. Brown Limited, της Société Nouvelle des Couleurs Zinciques S.A και της Waardals Kjemiske Fabrikker A/S: από τις 24 Μαρτίου 1994 μέχρι τις 13 Μαΐου 1998·
- β) στην περίπτωση της Britannia Alloys & Chemicals Limited: από τις 24 Μαρτίου 1994 μέχρι τις 15 Μαρτίου 1997·
- γ) στην περίπτωση της Trident Alloys Limited: από τις 15 Μαρτίου 1997 μέχρι τις 13 Μαΐου 1998.

Άρθρο 2

Οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 παύουν πάραυτα τις παραβάσεις που αναφέρονται στο εν λόγω άρθρο, εφόσον δεν το έχουν ήδη πράξει.

Απέχουν από την επανάληψη κάθε πράξης ή συμπεριφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 1, και από την λήψη κάθε μέτρου με ισοδύναμο αντικείμενο ή αποτέλεσμα.

Άρθρο 3

Τα ακόλουθα πρόστιμα επιβάλλονται για την παράβαση που αναφέρεται στο άρθρο 1:

- α) Britannia Alloys and Chemicals Limited: 3,37 εκατ. EUR·
- β) Dr. Hans Heubach GmbH & Co. KG: 3,78 εκατ. EUR·
- γ) James M. Brown Limited: 940 000 EUR·
- δ) Société Nouvelle des Couleurs Zinciques SA: 1,53 εκατ. EUR·
- ε) Trident Alloys Limited: 1,98 εκατ. EUR·
- στ) Waardals Kjemiske Fabrikker A/S: 350 000 EUR.

Άρθρο 4

Τα πρόστιμα που επιβάλλονται στο άρθρο 3 καταβάλλονται εντός τριών μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης της παρούσας απόφασης στον ακόλουθο τραπεζικό λογαριασμό:

Αριθ. λογαριασμού 642-0029000-95
European Commission
Banco Bilbao Vizcaya Argentaria (BBVA)
SWIFT Code: BBVABEBB —
IBAN Code: BE 76 6420 0290 0095
Avenue des Arts, 43
B-1040 Brussels.

Μετά τη λήξη αυτής της περιόδου, οφείλεται αυτοδικαίως τόκος με το επιτόκιο που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στις κύριες πράξεις της αναχρηματοδότησης την πρώτη ημέρα του μήνα κατά τον οποίο εκδόθηκε η παρούσα απόφαση, προσαυξημένο κατά 3,5 εκατοστιαίες μονάδες, και συγκεκριμένα 6,77 %.

Άρθρο 5

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στις:

- α) Britannia Alloys & Chemicals Limited
Botany Road,
Northfleet,
Gravesend,
Kent DA 11 9BG
Ηνωμένο Βασίλειο·
- β) Dr. Hans Heubach GmbH & Co. KG
Heubachstraße 7,
Δ-38685 Langelshiem
Γερμανία·
- γ) James M. Brown Limited
Napier Street,
Fenton, Stoke-on-Trent,
Staffordshire ST4 4NX
Ηνωμένο Βασίλειο·
- δ) Société Nouvelle des Couleurs Zinciques SA
F-59111 Bouchain
Γαλλία·
- ε) Trident Alloys Limited
Alloys House,
Willenhall Lane,
Bloxwich,
Wallsall
West Midlands WS3 2XW
Ηνωμένο Βασίλειο·
- στ) Waardals Kjemiske Fabrikker A/S
Strandgaten 223
N-5004 Bergen
Νορβηγία.

Η παρούσα απόφαση είναι τίτλος εκτελεστός δυνάμει του άρθρου 256 της συνθήκης.

Βρυξέλλες, 11 Δεκεμβρίου 2001.

Για την Επιτροπή
Mario MONTI
Μέλος της Επιτροπής

Υποσημειώσεις

- (*) Ορισμένα μέρη του παρόντος κειμένου έχουν απαλειφθεί για να εξασφαλιστεί ότι δεν θα αποκαλυφθούν εμπιστευτικές πληροφορίες· τα μέρη αυτά περιέχονται στις αγκύλες και σημειώνονται με αστερίσκο.
- (¹) EE L 13 της 21.2.1962, σ. 204/62.
- (²) EE L 148 της 15.6.1999, σ. 5.
- (³) EE L 354 της 30.12.1998, σ. 18.
- (⁴) EE C 144 της 20.6.2003.
- (⁵) Γενική έκθεση της Dun & Bradstreet για την εταιρεία..
- (⁶) Βλ. επιστολή της Trident με ημερομηνία 3.8.1999 [5769].
- (⁷) Η τιμή του εν λόγω προϊόντος ανακοινώνεται καθημερινά στο Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου.
- (⁸) Μέχρι τις 31.3.2000 (οι συναλλαγματικές ισοτιμίες υπολογίστηκαν βάσει των μέσων συναλλαγματικών ισοτιμιών από τον Απρίλιο του 1999 μέχρι τον Μάρτιο του 2000).
- (⁹) Για παράδειγμα, είναι γνωστό ότι το 1992 η Colores Hispanias (Ισπανία) και η ICS (Ιταλία) είχαν πωλήσει μερικές εκατοντάδες τόνους στις αντίστοιχες εγχώριες αγορές τους. Έλεγχος 13.5.1998 (SNCZ), έγγρ. CRO22A [1801-1802].
- (¹⁰) Το CEFIC, που συστάθηκε το 1972, παρουσιάζει ως εξής την αποστολή του: «να παράσχει το πλαίσιο για την οργανωμένη συζήτηση υπερεθνικών θεμάτων που επηρεάζουν τις εταιρείες χημικών οι οποίες δραστηριοποιούνται στην Ευρώπη και να εκφράζει τη θέση της χημικής βιομηχανίας επί των εν λόγω θεμάτων». Σύσκεψη της ZIPHO της 12.12.1995, Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. JR1 [1062]. Οι τομεακές ομάδες του CEFIC είναι εξειδικευμένες σε συγκεκριμένα προϊόντα. Η αποστολή της ZOPA, όπως παρουσιάζεται από το CEFIC είναι να «εκπροσωπεί, να προωθεί και να προασπίζεται τις βιομηχανίες οξειδίου του ψευδαργύρου και σκόνης ψευδαργύρου σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, και να εξασφαλίζει τη δυνατότητα της βιομηχανίας να εκφράζει τη γνώμη της και να παρέχει τη συμβολή της στους αρμόδιους φορείς επί όλων των κανονιστικών θεμάτων που σχετίζονται με την υγεία, την ασφάλεια, το περιβάλλον και εμπορικά θέματα σχετικά με το οξείδιο του ψευδαργύρου και τη σκόνη ψευδαργύρου».
- (¹¹) Αντίστοιχα στις 12.12.1995, στις 13.2.1996 και στις 11.3.1996
- (¹²) Σχέδιο καταστατικού της EMZP, συνημμένο στην επιστολή της VdMI με ημερομηνία 6.7.1998 προς την Trident: Έγγρ. 13, παράρτημα IB της απάντησης της Trident με ημερομηνία 15.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999 [2981-2992].
- (¹³) Π.χ., μεταξύ άλλων, χρωμικός ψευδάργυρος, πολυφοσφορικά άλατα, βορικά άλατα, πυριτικά άλατα.
- (¹⁴) Βλέπε δήλωση της Trident της 23.4.1999 [4977].
- (¹⁵) Δηλαδή, ο χημικός τύπος τους τροποποιείται για να βελτιωθούν ορισμένες ιδιότητες του προϊόντος.
- (¹⁶) Βλ. για παράδειγμα: δήλωση της Trident με ημερομηνία 23.4.1999 [4976]· απάντηση της Waardals με ημερομηνία 22.10.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 8.10.1999 [5892]· έγγραφο σχετικά με τιμές που ελήφθησαν από την SNCZ, μεταξύ άλλων, έγγραφο που ελήφθη κατά τη διάρκεια επιτόπιου ελέγχου που έγινε στις 13.5.1998 («Έγγρ. ελέγχου, 13.5.1998») CRO13 A [1706] και CRO19A [1745-1746]· απάντηση της Heubach με ημερομηνία 29.10.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 8.10.1999 [5928].
- (¹⁷) Εκτιμήσεις με βάση τα στοιχεία που υπέβαλαν η Heubach, η James Brown, η SNCZ, η Trident Alloys και η Waardals.
- (¹⁸) Όλα τα ποσοτικά στοιχεία στη συνέχεια εκφράζονται σε μετρικούς τόνους.
- (¹⁹) Όπως αναφέρεται αναλυτικότερα στη συνέχεια, το 1998 θεωρείται ως το τελευταίο έτος της παράβασης που αποτελεί αντικείμενο της παρούσας απόφασης, εξαιρουμένης της περίπτωσης της Britannia, η οποία έπαυσε την παράβαση τον Μάρτιο του 1997. Όσον αφορά την Britannia, το 1996 είναι το τελευταίο πλήρες έτος για το οποίο υπάρχουν στοιχεία.
- (²⁰) Απαντήσεις στα αιτήματα παροχής πληροφοριών της 12ης Οκτωβρίου 2001: [7994], [8019-8020], [8029-8030], [8128], [8211], [8229-8232].
- (²¹) Μέχρι τις 30.6.1996 (οι συναλλαγματικές ισοτιμίες υπολογίστηκαν με βάση τις μέσες συναλλαγματικές ισοτιμίες από τον Ιούλιο 1995 μέχρι τον Ιούνιο 1996).
- (²²) Συμπεριλαμβανομένων των αντιδιαβρωτικών και διακοσμικών χρωμάτων.
- (²³) European Chemical News, τεύχος 5-11 Απριλίου 99, σ. 22. (Πηγή στατιστικών στοιχείων: Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Βιομηχανίας Μελανών Εκτύπωσης και Χρωμάτων Ζωγραφικής -European Council of Printing Ink and Artist's Colour Industry).
- (²⁴) EE C 207 της 18.7.1996, σ. 4.
- (²⁵) Δήλωση της Trident με ημερομηνία 23.4.1999 [4984].
- (²⁶) Δήλωση της Trident με ημερομηνία 23.4.1999 [4983]. Προφορική δήλωση της Waardals στις 2.9.1998 (βλέπε πρακτικά σύσκεψης, παράγραφοι 63 και 67 [5993]).
- (²⁷) Απάντηση της Trident με ημερομηνία 15.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999 [2870-2872]· απάντηση της Heubach με ημερομηνία 13.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999 [2765-2767]· απάντηση της James Brown με ημερομηνία 26.3.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999 [2703]· απάντηση της SNCZ με ημερομηνία 19.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999 [5036-5037]· δήλωση της Waardals με ημερομηνία 30.10.1998 [2620].
- (²⁸) Προφορική δήλωση της Waardals με ημερομηνία 2.9.1998: βλέπε πρακτικά σύσκεψης, παράγραφος 67 [5993]
- (²⁹) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals): Το 1996 η μεγαλύτερη απόκλιση ήταν 0,5 % (έγγρ. BB2f [45])· το 1997 οι πωλήσεις της James Brown ήταν χαμηλότερες κατά 1,3 % από την ποσοστώςή της (έγγρ. BB2e [44]).
- (³⁰) Προφορική δήλωση της Waardals με ημερομηνία 2.9.1998: βλ. πρακτικά της σύσκεψης, παράγραφοι 39-42 [5989].
- (³¹) Δήλωση της Trident με ημερομηνία 23.4.1999 [4978].
- (³²) Δήλωση της Trident με ημερομηνία 23.4.1999 [4979].
- (³³) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB49 [762-763] (μετάφραση από τη νορβηγική).
- (³⁴) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. W7 [1395-1397] και BB49 [738-740] (μετάφραση από τη νορβηγική).
- (³⁵) Δήλωση της Trident με ημερομηνία 23.4.1999 [4979].
- (³⁶) Προφορική δήλωση της Waardals με ημερομηνία 2.9.1998: βλ. πρακτικά της σύσκεψης, παράγραφος 44 [5990].
- (³⁷) Η Επιτροπή έχει συγκεντρώσει αποδεικτικά στοιχεία, όπως αναφέρεται στη συνέχεια, τα οποία δείχνουν ότι στο πλαίσιο των συσκέψεων ανταλλάσσονταν επίσης λεπτομερή στοιχεία για τις πωλήσεις.
- (³⁸) Δήλωση της Trident με ημερομηνία 23.4.1999 [4985].
- (³⁹) Δήλωση της Trident με ημερομηνία 23.4.1999 [4982]. Προφορική δήλωση της Waardals με ημερομηνία 2.9.1998: βλέπε πρακτικά σύσκεψης, παράγραφος 55 [5991].
- (⁴⁰) Δήλωση της Trident με ημερομηνία 23.4.1999 [4984].
- (⁴¹) Προφορική δήλωση της Waardals με ημερομηνία 2.9.1998: βλέπε πρακτικά σύσκεψης, παράγραφοι 73-74 [5994-5995].
- (⁴²) Προφορική δήλωση της Waardals με ημερομηνία 2.9.1998: βλέπε πρακτικά συσκέψεων, παράγραφοι 74 [5995].
- (⁴³) Δήλωση της Trident με ημερομηνία 23.4.1999 [4983].
- (⁴⁴) Απάντηση της Waardals στην κοινοποίηση αιτιάσεων [7878]
- (⁴⁵) Προφορική δήλωση της Waardals με ημερομηνία 2.9.1998: βλέπε πρακτικά σύσκεψης, παράγραφος 69 [5994], και απάντηση της Waardals στην κοινοποίηση αιτιάσεων [7878].
- (⁴⁶) Δήλωση της Trident με ημερομηνία 23.4.1999 [4983].
- (⁴⁷) Βλέπε ανωτέρω υποσημείωση 26.
- (⁴⁸) Προφορική δήλωση της Waardals με ημερομηνία 2.9.1998: βλέπε πρακτικά σύσκεψης, παράγραφος 50-51 [5991].
- (⁴⁹) Βλέπε για παράδειγμα Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB2a [38-39], BB13 [592], BB2f [45] και BB32 [677].
- (⁵⁰) Προφορική δήλωση της Waardals με ημερομηνία 2.9.1998: βλέπε πρακτικά σύσκεψης, παράγραφος 51 [5991].
- (⁵¹) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB 49 [751-752] R.W. είναι τα αρχικά του διευθυντή προμηθειών της International Paint (μετάφραση από τη νορβηγική).

- (⁵²) Απάντηση της Trident με ημερομηνία 15.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999, παράρτημα 6, Μέρος I-B, Νο 152 [4131-4132].
- (⁵³) Απάντηση της SNCZ με ημερομηνία 19.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999, παράρτημα στην ερώτηση 8 [5304].
- (⁵⁴) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB 50 [842].
- (⁵⁵) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB 50 [857]. Επίσης απάντηση της SNCZ με ημερομηνία 19.4.1999, παράρτημα στην ερώτηση 8 [5293].
- (⁵⁶) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB 50 [785].
- (⁵⁷) Βλέπε ανωτέρω υποσημείωση 27.
- (⁵⁸) Δήλωση της Trident με ημερομηνία 23.4.1999 [4981].
- (⁵⁹) Δήλωση της Trident με ημερομηνία 23.4.1999 [4982].
- (⁶⁰) Βλ. ανωτέρω υποσημείωση 26.
- (⁶¹) Απάντηση της Waardals στην κοινοποίηση αιτιάσεων [7880].
- (⁶²) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB31 [670].
- (⁶³) Απάντηση της Trident με ημερομηνία 15.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999 [2870-2872], απάντηση της Heubach με ημερομηνία 13.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999 [2775-2777] και επιστολή της Waardals με ημερομηνία 30.10.1998 [2620].
- (⁶⁴) Απάντηση της James Brown με ημερομηνία 26.3.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999 [2703].
- (⁶⁵) Έλεγχος 13.5.1998 (SNCZ), έγγρ. CRO6B [1833].
- (⁶⁶) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB50 [874].
- (⁶⁷) Idem.
- (⁶⁸) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB31 [670]: ημερολόγιο υπαλλήλου της Waardals με ημερομηνία 27.3.1995.
- (⁶⁹) Idem: «1-5 δεν διατυπώθηκαν» (μετάφραση από τη νορβηγική).
- (⁷⁰) Προφορική δήλωση της Waardals με ημερομηνία 2.9.1998: βλέπε πρακτικά σύσκεψης, παράγραφος 63 [5993].
- (⁷¹) [...]*.
- (⁷²) Μετάφραση από τη νορβηγική.
- (⁷³) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB50 [786]: φαξ της 24.4.1995.
- (⁷⁴) Απάντηση της SNCZ με ημερομηνία 19.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999, παραρτήματα στην ερώτηση 8, μηνιαίες δηλώσεις [5282].
- (⁷⁵) Απάντηση της SNCZ με ημερομηνία 19.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999, παραρτήματα στην ερώτηση 8, μηνιαίες δηλώσεις [5279].
- (⁷⁶) Απάντηση της SNCZ με ημερομηνία 19.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999, παραρτήματα στην ερώτηση 8, μηνιαίες δηλώσεις [5258-5276].
- (⁷⁷) Απάντηση της Trident με ημερομηνία 15.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999 [2870].
- (⁷⁸) Προφορική δήλωση της Waardals με ημερομηνία 2.9.1998: βλ. πρακτικά σύσκεψης, παράγραφος 66 [5993]. Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB31 [671] (μετάφραση από τη νορβηγική), έγγρ. RA3 [918] and έγγρ. RA4 [929].
- (⁷⁹) Απάντηση της Waardals στην κοινοποίηση αιτιάσεων [7881].
- (⁸⁰) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB7 [518].
- (⁸¹) Απάντηση της Waardals στην κοινοποίηση αιτιάσεων, [7881].
- (⁸²) Βλέπε ανωτέρω υποσημείωση 27. Εκπρόσωπος της Waardals βρισκόταν στο ξενοδοχείο Novotel του αεροδρομίου Heathrow του Λονδίνου. Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. RA3 [915] (Έξοδα ταξιδιού όπου αναφέρονται τα εξής: «Ξενοδοχείο Novotel Heathrow»). Στο ημερολόγιο του αναφέρονται τα εξής για την 15.9.1995 «Σύσκεψη Novotel». Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB31 [672].
- (⁸³) Έντυπα με τα έξοδα ταξιδιού υπαλλήλων της Waardals δείχνουν ότι οι υπάλληλοι αυτοί βρισκόταν στο ξενοδοχείο Mercure στις 21-22.1. Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. RA3 [919-920]. Το έντυπο σχετικά με τα έξοδα ταξιδιού ενός εκπροσώπου της Heubach δείχνει ότι ο τελευταίος βρισκόταν στο Παρίσι στις 22 Ιανουαρίου, Έλεγχος 13.5.1998 (Heubach), έγγρ. EF18 [2538].
- (⁸⁴) Στο ημερολόγιο του εκπροσώπου της Waardals αναφέρονται τα εξής για την 20.5.1996 «Αναχώρηση για το ξενοδοχείο του αεροδρομίου Heathrow» και για την 21.5.1996: «Σύσκεψη Λονδίνο». Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB30 [661]. Σε έγγραφο για τις 10.9.96, στο ημερολόγιο του εκπροσώπου της Heubach αναφέρεται «Λονδίνο!». Έλεγχος 13.5.1998 (Heubach), έγγρ. EF6 [2239]. Επίσης το έντυπο εξόδων ταξιδιού επιβεβαιώνει ότι το εν λόγω πρόσωπο βρισκόταν στο Λονδίνο. Έλεγχος 13.5.1998 (Heubach), έγγρ. EF18 [2544].
- (⁸⁵) Στο ημερολόγιο εκπροσώπου της Waardals αναφέρονται τα εξής για τις 9.9.1996 «Αναχώρηση για Λονδίνο, Novotel» και για τις 10.9.1996: «Σύσκεψη στο Λονδίνο». Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB30 [662]. Τα έντυπα εξόδων μεταφοράς των δύο εκπροσώπων της Waardals δείχνουν ότι βρισκόταν στο ξενοδοχείο Novotel, του Ηνωμένου Βασιλείου στις 9-10.9.1996 · έγγρ. RA4 [927-928]. Στο ημερολόγιο του εκπροσώπου της Heubach αναφέρονται τα εξής για τις 10.9.1996: «Λονδίνο!». Επίσης, ένα έντυπο εξόδων ταξιδιού δείχνει ότι βρισκόταν στο Λονδίνο στις 10.9.1996. Έλεγχος 13.5.1998 (Heubach), έγγρ. EF6 [2239] και έγγρ. EF18 [2550].
- (⁸⁶) Βλέπε ανωτέρω υποσημείωση 27.
- (⁸⁷) Βλέπε δήλωση της Trident με ημερομηνία 23.4.1999 [4981-4987] και προφορική δήλωση της Waardals με ημερομηνία 2.9.1998: βλέπε πρακτικά σύσκεψης, παράγραφοι 73-76 [5994-5995].
- (⁸⁸) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB32 [676-677].
- (⁸⁹) Απάντηση της SNCZ με ημερομηνία 19.4.1999, παραρτήματα στην ερώτηση 8 [5270-5276]: απάντηση της Trident με ημερομηνία 15.4.1999, παράρτημα 6, φάκελος 3, μέρος 3, έγγρ. 5 και 6 [4464-4476].
- (⁹⁰) Οι λέξεις σε αγκύλες έχουν μεταφραστεί από τη νορβηγική.
- (⁹¹) Δήλωση της Trident με ημερομηνία 23.4.1999 [4986]. Επιστολές του CEFIC με ημερομηνίες: 27.2.1996, Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB7 [567]. 2.7.1996, Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB7 [547]. 5.12.1996, Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB7 [535]. φαξ της 9.7.1996 από την Heubach προς το CEFIC: απάντηση της SNCZ με ημερομηνία 19.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999, παραρτήματα στην ερώτηση 2 [5393]: απάντηση της Trident με ημερομηνία 15.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999, παράρτημα 6, φάκελος 2, έγγρ. αριθ. 166 [4172].
- (⁹²) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. DBW6 [985] και DBW7 [986].
- (⁹³) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB43 [702].
- (⁹⁴) Βλέπε ανωτέρω υποσημείωση 26. Έξοδα ταξιδιού: ο εκπρόσωπος της Heubach βρισκόταν στο Λονδίνο στις 4.2.1997: Έλεγχος 13.5.1998 (Heubach), έγγρ. EF17 [2526].
- (⁹⁵) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB2f [45].
- (⁹⁶) Απάντηση της SNCZ με ημερομηνία 19.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999, παραρτήματα στην Ερώτηση 8 [5258-5269]: απάντηση της Trident με ημερομηνία 15.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999, παράρτημα 6, φάκελος 3, μέρος 3, έγγρ. 12 [4511-4523].
- (⁹⁷) Οι λέξεις σε αγκύλες έχουν μεταφραστεί από τη νορβηγική.
- (⁹⁸) Έλεγχος 13.5.1998 (Trident), έγγρ. FWP11 [1520].
- (⁹⁹) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB2f [45].
- (¹⁰⁰) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB2c [42].
- (¹⁰¹) Οι λέξεις σε αγκύλες έχουν μεταφραστεί από τη νορβηγική.
- (¹⁰²) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB7 [532].
- (¹⁰³) Προφορική δήλωση της Waardals με ημερομηνία 2.9.1998: βλέπε πρακτικά σύσκεψης, παράγραφος 78 [5995].
- (¹⁰⁴) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. JR1 [1033].
- (¹⁰⁵) Απάντηση της Trident με ημερομηνία 15.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999, παράρτημα 6, φάκελος 2, έγγρ. αριθ. 172 [4182].
- (¹⁰⁶) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB9 [585].
- (¹⁰⁷) Βλέπε το τυποποιημένο έντυπο που χρησιμοποιούσε η VdMI για τη συλλογή των στοιχείων για τις πωλήσεις.
- (¹⁰⁸) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB9 [588].
- (¹⁰⁹) Έλεγχος 13.5.1998 (SNCZ), έγγρ. FPFA2 [1838] και έγγρ. FPFC5 [2068].

- (110) Βλέπε ανωτέρω υποσημείωση 27.
- (111) Σε αίτηση επιστροφής εξόδων αναφέρονται τα εξής: «5 representasjon: Alloys; 5 representasjon: [όνομα υπαλλήλου της Heubach]. Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB2h [49], έγγρ. DBW1 [942-943]; έγγρ. DBW2 [954], έγγρ. DBW4 [971]. Τα έντυπα εξόδων ταξιδιού των δύο εκπροσώπων της Heubach για τον Απρίλιο 1997 αναφέρουν "Παρίσι" στις 22.4.1997 (αναχώρηση 5.30 π.χ., επιστροφή αυθημερόν). Έλεγχος 13.5.1998 (Heubach), έγγρ. EF17 [2532] και έγγρ. EF18 [2554].»
- (112) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB2h [50]. Τα ίδια πληροφοριακά στοιχεία υπάρχουν και στο έγγρ. BB2a [38].
- (113) Απάντηση της SNCZ με ημερομηνία 19.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999, παραρτήματα στην ερώτηση 9 [5943]. Απάντηση της Heubach με ημερομηνία 13.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999, παράρτημα 11 [2858]. Απάντηση της Trident με ημερομηνία 15.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999, παράρτημα 7 μέρος Β, έγγρ. 2 [4619].
- (114) Έλεγχος 13.5.1998 (SNCZ), έγγρ. CRO 1A [1629].
- (115) Η Waardals ανέφερε ότι το όνομα του ξενοδοχείου ήταν «Scandinavia», ενώ η Trident ότι ήταν «Scandic».
- (116) Βλέπε ανωτέρω υποσημείωση 27. Έντυπα εξόδων ταξιδιού: ένας εκπρόσωπος της Waardals βρισκόταν στην Κοπεγχάγη στις 16-20.7.1997: Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. DBW1 [946]. Ο εκπρόσωπος της Trident βρισκόταν στη Δανία στις 16-17 Ιουλίου 1997: Έλεγχος 13.5.1998 (Trident), έγγρ. FWP3 [1480-1484]. Ο εκπρόσωπος της Heubach βρισκόταν στην Κοπεγχάγη στις 17.7.1997: Έλεγχος 13.5.1998 (Heubach), έγγρ. EF18 [2565]. Ένας εκπρόσωπος της SNCZ βρισκόταν στην Κοπεγχάγη στις 17.7.1997: Έλεγχος 13.5.1998 (SNCZ), έγγρ. FPFC7 [2070-2073]. Προφανώς (ημερολόγιο: Έλεγχος 13.5.1998 (Trident), έγγρ. FWP5 [1489]) έγινε σύσκεψη του CEFIC στις 17.7.1997 στην Κοπεγχάγη, στο ξενοδοχείο Dan Kastруп.
- (117) Μετάφραση, το πρωτότυπο στη νορβηγική. Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals) έγγρ. BB29 [654].
- (118) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB2a [38-39]. Ένας υπάλληλος της Waardals δήλωσε στο πλαίσιο της έρευνας ότι είχε γράψει αυτές τις σημειώσεις γύρω στο τέλος Ιουλίου 1997, αφού έλαβε τις «στατιστικές».
- (119) Απάντηση της Heubach με ημερομηνία 13.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999, παράρτημα 11 [2858-2859]. Απάντηση της Trident με ημερομηνία 15.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999, παράρτημα 7, μέρος Β, έγγρ. 2 [4619-4620]. Απάντηση της SNCZ με ημερομηνία 19.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999, παραρτήματα στην ερώτηση 9 [5492-5493].
- (120) Οι λέξεις σε αγκύλες έχουν μεταφραστεί από τη νορβηγική.
- (121) Έλεγχος 13.5.1998 (Trident), έγγρ. FWP11 [1514].
- (122) Βλ. ανωτέρω υποσημείωση 27. Έντυπο εξόδων ταξιδιού: ένας εκπρόσωπος της Waardals βρισκόταν στο ξενοδοχείο Reichshof του Αμβούργου στις 15-19.10.1997: Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. DBW1 [947-α].
- (123) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB51 [875].
- (124) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB10 [589].
- (125) Έλεγχος 13.5.1998 (Trident), έγγρ. FWP8 [1500-1501]: απάντηση της Heubach με ημερομηνία 13.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999, παράρτημα 11 [2860]. Απάντηση της SNCZ με ημερομηνία 19.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999, παραρτήματα στην ερώτηση 9 [5491].
- (126) Οι λέξεις σε αγκύλες έχουν μεταφραστεί από τη νορβηγική.
- (127) Έλεγχος 13.5.1998 (Trident), έγγρ. FWP12 [1526]
- (128) Βλέπε ανωτέρω υποσημείωση 27. Ταξιδιωτικά έγγραφα: εκπρόσωπος της Waardals βρισκόταν στο Λονδίνο στις 18.1.1998 και στις 19.1.1998: Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. MH2 [889]. Επίσης έγγρ. JR25 [1289] και JR26 [1290]. Ένας ακόμη εκπρόσωπος της Waardals βρισκόταν στο Λονδίνο στις 18.1.1998: Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. DBW4 [974]. Εκπρόσωπος της Trident βρισκόταν στο Λονδίνο στις 19.1.1998: Έλεγχος 13.5.1998 (Trident), έγγρ. FWP12 [1521]. Εκπρόσωπος της Heubach βρισκόταν εκεί την ίδια ημέρα σε μονοήμερη αποστολή που ξεκίνησε στις 7.00 και τελείωσε στις 22.30: Έλεγχος 13.5.1998 (Heubach), έγγρ. EF18 [2577].
- (129) Μετάφραση, το πρωτότυπο στη νορβηγική. Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB29 [655].
- (130) Μετάφραση, το πρωτότυπο στη νορβηγική. Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB12 [591], έγγρ. JR27 [1291].
- (131) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB51 [875].
- (132) Έλεγχος 13.5.1998 (SNCZ), έγγρ. CRO1B [1817].
- (133) Έλεγχος 13.5.1998 (Heubach), έγγρ. EF4 [2223].
- (134) Έλεγχος 13.5.1998 (Heubach), έγγρ. EF5 [2227].
- (135) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB2e [44].
- (136) Απάντηση της Heubach με ημερομηνία 13.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999, παράρτημα 11 [2861]. Απάντηση της Trident με ημερομηνία 15.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999, παράρτημα 7, μέρος Β, έγγρ. 2 [4622]. Απάντηση της SNCZ με ημερομηνία 19.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999, παραρτήματα στην ερώτηση 9 [5490].
- (137) Οι λέξεις σε αγκύλες έχουν μεταφραστεί από τη νορβηγική.
- (138) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB2d [43]. Ένας υπάλληλος της Waardals δήλωσε στο πλαίσιο της έρευνας ότι είχε συντάξει το εν λόγω έγγραφο στις αρχές Ιανουαρίου 1998.
- (139) Οι λέξεις σε αγκύλες έχουν μεταφραστεί από τη νορβηγική.
- (140) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 112 έως 115.
- (141) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB13 [592].
- (142) Οι λέξεις σε αγκύλες έχουν μεταφραστεί από τη νορβηγική.
- (143) Έλεγχος 13.5.1998 (Trident) έγγρ. FWP11 [1507].
- (144) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB2e [44].
- (145) Οι λέξεις σε αγκύλες έχουν μεταφραστεί από τη νορβηγική.
- (146) Βλέπε ανωτέρω υποσημείωση 27. Έντυπα εξόδων ταξιδιού: ένας εκπρόσωπος της Waardals μετέβη στη Δανία, στη Γαλλία και στις Κάτω Χώρες στο διάστημα από 17.4.1998 έως 21.4.1998, τιμολόγιο του ξενοδοχείου Novotel με ημερομηνία 20.4.1998, ένα αεροπορικό εισιτήριο και ένα τιμολόγιο ξενοδοχείου αποδεικνύουν ότι έφθασε στο αεροδρόμιο CDG του Παρισιού στις 19.4.1998 και αναχώρησε στις 20.4.1998. Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. MH3 [890-894]. Ένας εκπρόσωπος της Heubach είχε στις 20.4.1998 μονοήμερη αποστολή που ξεκίνησε στις 5.30 π.μ. και τελείωσε στις 22.30: Έλεγχος 13.5.1998 (Heubach), έγγρ. EF18 [2580]. Ένας εκπρόσωπος της Trident μετέβη στη Γαλλία και στην Ολλανδία μεταξύ της 19ης και της 22.4.1998: Έλεγχος 13.5.1998 (Trident), έγγρ. FWP2 [1474-1479]
- (147) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB51 [875].
- (148) Έλεγχος 13.5.1998 (Heubach), έγγρ. EF4 [2225].
- (149) Έλεγχος 13.5.1998 (Heubach), έγγρ. IK2 [2163].
- (150) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. BB2b [410].
- (151) Απάντηση της Trident με ημερομηνία 15.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999, παράρτημα 7, μέρος Β, έγγρ. 7 [4643]. Απάντηση της SNCZ με ημερομηνία 19.4.1999 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 5.3.1999, παραρτήματα στην ερώτηση 9 [5489].
- (152) Οι λέξεις σε αγκύλες έχουν μεταφραστεί από τη νορβηγική.
- (153) Έλεγχος 13.5.1998 (Trident), έγγρ. FWP11 [1504].
- (154) Έλεγχος 13.5.1998 (Waardals), έγγρ. JR42 [1325] και έγγρ. BB 46 [718] (ταυτόσημα). Το εν λόγω έγγραφο είναι η κράτηση μιας αιθουσας συσκέψεων στο Hilton του αεροδρομίου Schiphol στις 22.7.1998, για 10 άτομα. Η κράτηση έγινε εξ ονόματος της Waardals.
- (155) Προφορική δήλωση της Waardals με ημερομηνία 2.9.1998: βλ. πρακτικά σύσκεψης, παράγραφος 80 [5995].
- (156) Βλέπε έντυπα που αποστέλλονταν στο CEFIC για τη συλλογή στοιχείων για τις πωλήσεις.
- (157) Βλέπε τελική πράξη της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, ΕΕ L 1 της 3.1.1994, σ. 3.
- (158) Σύμφωνα με το άρθρο 56 παράγραφος 1 στοιχείο β) της συμφωνίας ΕΟΧ, και χωρίς να θίγεται η αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όταν επηρεάζεται το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών της ΕΚ, η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ είναι επίσης αρμόδια σε περίπτωση που ο κύκλος εργασιών των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων στο έδαφος των κρατών της ΕΖΕΣ ισούται με το 33 % ή περισσότερο του κύκλου εργασιών τους στο έδαφος του ΕΟΧ.
- (159) Βλέπε κατωτέρω, στο σημείο με επικεφαλίδα «Επιπτώσεις στο εμπόριο στα κράτη μέλη και μεταξύ των συμβαλλομένων μερών του ΕΟΧ».

- (¹⁶⁰) Η νομολογία του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 81 της συνθήκης έχει επίσης εφαρμογή στο άρθρο 53 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.
- (¹⁶¹) Συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-305/94 κλπ. Limburgse Vinyl Maatschappij NV και λοιποί κατά Επιτροπής, 20.4. 1999 [1999] Συλλογή II-9831, παράγραφος 715.
- (¹⁶²) Υπόθεση 48/69, Imperial Chemical Industries κατά Επιτροπής [1972] Συλλογή 619.
- (¹⁶³) Συνεκδικασθείσες υποθέσεις 40-48/73, κλπ. Suiker Unie και λοιποί κατά Επιτροπής [1975] Συλλογή 1663.
- (¹⁶⁴) Βλέπε απόφαση στην υπόθεση C-49/92 P Επιτροπή κατά Anic Partecipazioni SpA [1999] Συλλογή I-4125.
- (¹⁶⁵) Απόφαση στην υπόθεση C-199/92 P Hüls AC κατά Επιτροπής, [1999] Συλλογή I-4287, παράγραφοι 158-166.
- (¹⁶⁶) Βλέπε απόφαση στην υπόθεση T-7/89 Hercules κατά Επιτροπής, [1991] Συλλογή II-1711, παράγραφος 264.
- (¹⁶⁷) Υπόθεση T-141/89 Tréfileurope κατά Επιτροπής, [1995] Συλλογή II-791, παράγραφος 85. Βλ. επίσης, μεταξύ άλλων, υπόθεση T-334/94 Sarrigi κατά Επιτροπής, Συλλογή II-1439, παράγραφος 118. Απόφαση που επικυρώθηκε από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην υπόθεση C-291/98 P Sarrigi κατά Επιτροπής της 16.11.2000, [2000] Συλλογή I-9991, παράγραφος 50.
- (¹⁶⁸) Η πλειονότητα αυτών των εξαγωγών κατευθύνεται σε χώρες του ΕΟΧ.
- (¹⁶⁹) Βλ. για παράδειγμα την απάντηση της Waardals με ημερομηνία 22.10.99 στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 8.10.99 [5892-5897].
- (¹⁷⁰) Απάντηση της Waardals στην κοινοποίηση αιτιάσεων [7881].
- (¹⁷¹) Απάντηση της Waardals στην κοινοποίηση αιτιάσεων [7881].
- (¹⁷²) Απάντηση της Waardals στην κοινοποίηση αιτιάσεων [7881].
- (¹⁷³) Υπόθεση 48/69 Imperial Chemical Industries, [1972] Συλλογή 619, παράγραφοι 132-133.
- (¹⁷⁴) Υπόθεση T-80/89 BASF και λοιποί κατά Επιτροπής (πολυπροπυλένιο), [1995] Συλλογή II 729. Η απόφαση επικυρώθηκε από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην υπόθεση C-49/92 P Επιτροπή. Anic Partecipazioni SpA, Συλλογή I-4125. Βλ. επίσης υπόθεση T-327/94 SCA Holding κατά Επιτροπής of 14.5.1998 [1998] Συλλογή II-1373. Η απόφαση επικυρώθηκε από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην υπόθεση C-297/98 P SCA Holding κατά Επιτροπής της 16.11.2000 (δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη).
- (¹⁷⁵) Απόφαση της Επιτροπής στην υπόθεση PVC της 21ης Δεκεμβρίου 1988, υπόθεση αριθ. IV.31.865, ΕΕ L 74 της 17.3.1989, σ. 1 παράγραφος 43.
- (¹⁷⁶) Απάντηση της Trident στην κοινοποίηση αιτιάσεων [6814].
- (¹⁷⁷) ΕΕ L 13 της 1.2.1962, σ. 204. Βάσει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2894/94 του Συμβουλίου σχετικά με ορισμένες λεπτομέρειες εφαρμογής της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, «εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, οι κοινοτικοί κανόνες που δίνουν ισχύ στις αρχές που διακηρύσσονται στα άρθρα 85 και 86 [νυν άρθρα 81 και 82] της συνθήκης ΕΚ» (ΕΕ L 305 της 30.11.1994, σ. 6).
- (¹⁷⁸) Idem.
- (¹⁷⁹) ΕΕ C 207 της 18.7.1996, σ. 4.
- (¹⁸⁰) Βλέπε συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-305/94 κλπ. LVM κατά Επιτροπής, [1999] Συλλογή II-931, παράγραφοι 1111-1112· υπόθεση T-143/89, Ferriere Nord κατά Επιτροπής, [1995] Συλλογή II-917, παράγραφος 41· υπόθεση 19/77, Miller, [1978] Συλλογή 131, παράγραφοι 17-18· υπόθεση 246/86, Belasco [1989] Συλλογή 2117, παράγραφος 41.
- (¹⁸¹) Απάντηση της Britannia στην κοινοποίηση αιτιάσεων [7033].
- (¹⁸²) Απάντηση της Trident στην κοινοποίηση αιτιάσεων [6083].
- (¹⁸³) Απάντηση της Trident στην κοινοποίηση αιτιάσεων [6084].
- (¹⁸⁴) Προφορική δήλωση της Waardals με ημερομηνία 2.9.1998: βλ. πρακτικά σύσκεψης, παράγραφος 51 [5991].
- (¹⁸⁵) Δήλωση της Trident με ημερομηνία 23.4.1999, σ. 19 [4984].
- (¹⁸⁶) Απάντηση της SNCZ στην κοινοποίηση αιτιάσεων [7630]. Μετάφραση από τη γαλλική.
- (¹⁸⁷) Έλεγχος 13.5.98, Waardals, έγγρ. BB49 [762-763]
- (¹⁸⁸) Idem.
- (¹⁸⁹) Προφορική δήλωση της Waardals με ημερομηνία 2.9.1998: βλέπε πρακτικά σύσκεψης, παράγραφος 44 [5990].
- (¹⁹⁰) Επιστολή της James Brown με ημερομηνία 22 Νοεμβρίου 2000 [6794].
- (¹⁹¹) Απάντηση της SNCZ στην κοινοποίηση αιτιάσεων [7627]. Μετάφραση από τη γαλλική.
- (¹⁹²) Υπόθεση T-308-94 Cascades SA κατά Επιτροπής [1998] Συλλογή II-925, παράγραφος 230.
- (¹⁹³) Απάντηση της Heubach στην κοινοποίηση αιτιάσεων [7686]. Μετάφραση από τη γερμανική.
- (¹⁹⁴) Χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης.
- (¹⁹⁵) ΕΕ L 100 της 1.4.1998, σ. 55.
- (¹⁹⁶) Προφορική δήλωση της Waardals με ημερομηνία 2.9.1998: βλέπε πρακτικά σύσκεψης, παράγραφος 33 [5988]
- (¹⁹⁷) Προκειμένου να υπολογιστεί το ανώτατο όριο για το πρόστιμο της Britannia, η Επιτροπή έλαβε υπόψη τον παγκόσμιο κύκλο εργασιών της κατά το οικονομικό έτος που έληξε στις 30 Ιουνίου 1996, που αντιστοιχεί στο τελευταίο πλήρες έτος κανονικής επιχειρηματικής δραστηριότητας.
- (¹⁹⁸) [5011]
- (¹⁹⁹) Απάντηση της Britannia στην κοινοποίηση αιτιάσεων [7045-7047].
- (²⁰⁰) Απάντηση της Trident στην κοινοποίηση αιτιάσεων [6816].
- (²⁰¹) [...]*

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 16ης Οκτωβρίου 2002

για το καθεστώς κρατικών ενισχύσεων C 50/2001 (πρώην NN 46/2000) — Εταιρείες χρηματοδότησης — που εφάρμοσε το Λουξεμβούργο

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2002) 3741]

(Το κείμενο στη γαλλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2003/438/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Αφού κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με τα εν λόγω άρθρα ⁽¹⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- (1) Το 1997, το Συμβούλιο Ecofin εξέδωσε κώδικα δεοντολογίας για την άμεση φορολογία των επιχειρήσεων προκειμένου να τεθεί τέλος στις παράνομες πρακτικές στον εν λόγω τομέα ⁽²⁾. Μετά από τη δέσμευση που ανέλαβε στο πλαίσιο του εν λόγω κώδικα, η Επιτροπή εξέδωσε το 1998 ανακοίνωση σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στα μέτρα που σχετίζονται με την άμεση φορολογία των επιχειρήσεων ⁽³⁾ (εφεξής «η ανακοίνωση»), επιβεβαιώνοντας εκ νέου την αποφασιστικότητά της να εφαρμόσει τους εν λόγω κανόνες με αυστηρότητα και τηρώντας την αρχή της ίσης μεταχείρισης. Η παρούσα διαδικασία εντάσσεται στο εν λόγω πλαίσιο.
- (2) Με την επιστολή της 12ης Φεβρουαρίου 1999 (D/50716), η Επιτροπή ζήτησε από το Λουξεμβούργο πληροφορίες σχετικές με το καθεστώς του Λουξεμβούργου όσον αφορά τις εταιρείες χρηματοδότησης. Με την επιστολή της 26ης Μαρτίου 1999 (A/32604), οι αρχές του Λουξεμβούργου ενημέρωσαν την Επιτροπή ότι το εν λόγω μέτρο είχε καταργηθεί την 20ή Φεβρουαρίου 1996.

- (3) Με την επιστολή της 25ης Απριλίου 2000 (D/51738), η Επιτροπή ζήτησε συμπληρωματικές πληροφορίες στο βαθμό που, έστω και καταργηθέν, το εν λόγω καθεστώς θα μπορούσε να έχει παράσχει αποτελέσματα ή/και να συνεχίζει να παράγει αποτελέσματα. Οι εν λόγω συμπληρωματικές πληροφορίες παρασχέθηκαν στην Επιτροπή με την επιστολή της 10ης Μαΐου 2000 (A/34012) των αρχών του Λουξεμβούργου.
- (4) Με την επιστολή SG(2001) D/289761 της 11ης Ιουλίου 2001, η Επιτροπή κοινοποίησε στο Λουξεμβούργο την απόφασή της να κινήσει την επίσημη διαδικασία εξέτασης που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης όσον αφορά το φορολογικό καθεστώς που εφαρμόζεται στις εταιρείες χρηματοδότησης. Με την επιστολή της 14ης Σεπτεμβρίου 2001 (A/37236), το Λουξεμβούργο υπέβαλε παρατηρήσεις όσον αφορά τη διαδικασία που κινήθηκε.
- (5) Η απόφαση της Επιτροπής να κινήσει τη διαδικασία δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* ⁽⁴⁾. Η Επιτροπή κάλεσε τους ενδιαφερομένους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους για το εν λόγω μέτρο. Τα ενδιαφερόμενα μέρη δεν υπέβαλαν παρατηρήσεις στην Επιτροπή για το εν λόγω θέμα.
- (6) Με επιστολή της 21ης Μαρτίου 2002 (D/51274), η Επιτροπή ζήτησε συμπληρωματικές πληροφορίες από το Λουξεμβούργο οι οποίες διαβιβάσθηκαν με την επιστολή της 11ης Απριλίου 2002 (A/32745).

II. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

- (7) Το καθεστώς των εταιρειών χρηματοδότησης διέπεται από την εγκύκλιο LIR αριθ. 120 της 14ης Ιουλίου 1989 (εφεξής «εγκύκλιος 120» ή «εγκύκλιος»). Η εγκύκλιος αυτή καταργήθηκε από την εγκύκλιο LIR αριθ. 1120 της 20ής Φεβρουαρίου 1996. Το καθεστώς της εταιρείας χρηματοδότησης εγκρίθηκε συνολικά για 9 εταιρείες εκ των οποίων οι 7 είναι εν ενεργεία.
- (8) Μια εταιρεία χρηματοδότησης διεθνούς ομίλου είναι κεφαλαιουχική εταιρεία, εγκατεστημένη, πλήρως υποκειμένη στο

⁽¹⁾ ΕΕ C 306 της 31.10.2001, σ. 2.⁽²⁾ ΕΕ C 2 της 6.1.1998, σ. 1.⁽³⁾ ΕΕ C 384 της 10.12.1998, σ. 3.⁽⁴⁾ Βλέπε υποσημείωση στη σελίδα 1.

φόρο, αποτελούσα τμήμα ενός διεθνούς ομίλου και αποκλειστικός στόχος της οποίας είναι η χορήγηση δανείων στις εταιρείες του ομίλου τα οποία αναχρηματοδοτούνται με τη χρησιμοποίηση χρηματοοικονομικών μέσων όπως οι κρατικές εκδόσεις χρεογράφων, οι ιδιωτικές δανειοληψίες ή τα τραπεζικά δάνεια. Το κύριο μέρος των δανείων πρέπει να χορηγείται από την εταιρεία χρηματοδότησης σε εταιρείες του ομίλου εγκατεστημένες στο εξωτερικό. Ως αλλοδαπός διεθνής όμιλος ορίζεται, δυνάμει της εγκυκλίου, ομάδα εταιρειών που συνδέονται οικονομικά και είναι εγκατεστημένες σε τουλάχιστον δύο χώρες πλην του Λουξεμβούργου. Η μητρική εταιρεία της εταιρείας χρηματοδότησης πρέπει να είναι μέλος του ομίλου και να διαθέτει ίδια κεφάλαια τουλάχιστον 7,5 δισ. φράγκα Λουξεμβούργου (περίπου 187,5 εκατ. ευρώ) ή αντίστοιχης αξίας.

- (9) Το καθεστώς της εταιρείας χρηματοδότησης χορηγείται κατά κανόνα για απεριόριστη διάρκεια.
- (10) Η εγκύκλιος διευκρινίζει ότι όσον αφορά το φόρο εισοδήματος, τα δάνεια που χορηγούνται από την εταιρεία χρηματοδότησης στις εταιρείες του ομίλου πρέπει να παρέχουν το κατάλληλο εμπορικό όφελος σύμφωνα με τη συνήθη συμπεριφορά ενός συνετού διαχειριστή στις σχέσεις του με ανεξάρτητους τρίτους σε παρόμοιες περιστάσεις. Για το σκοπό αυτό το φορολογητέο εμπορικό κέρδος των λουξεμβουργιανών εταιρειών χρηματοδότησης ορίζεται ως ελάχιστο ποσό των εσόδων που ισούται με το 0,25 % του ποσού των δανείων που χορηγήθηκαν και μπορεί να μειωθεί στο 0,125 % εάν ο διατρεχόμενος οικονομικός κίνδυνος καλύπτεται από εγγύηση προβλεπόμενη εκ του νόμου. Κάθε φορά που η εταιρεία χρηματοδότησης καταγράφει πραγματικά περιθώρια που επιτρέπουν να σημειωθεί εμπορικό κέρδος μεγαλύτερο από το ελάχιστο κέρδος, το εν λόγω εμπορικό κέρδος παρακρατείται κατά τη φορολόγηση της εταιρείας χρηματοδότησης.
- (11) Για τον υπολογισμό του δημοτικού εμπορικού φόρου, ο οποίος αφορά φορολόγηση είτε του κεφαλαίου εκμετάλλευσης είτε του προϊόντος, δεν λαμβάνονται υπόψη ούτε οι συναφθείσες δανειοληψίες για τη χρηματοδότηση των δανείων των μελών του ομίλου, ούτε οι καταβληθέντες τόκοι για τις δανειοληψίες αυτές.
- (12) Οι εξωτερικοί οικονομικοί πόροι που διαθέτει προσωρινά η εταιρεία χρηματοδότησης μπορούν κατ' εξαίρεση μόνο να τοποθετηθούν σε τοκοφόρους λογαριασμούς και για μέγιστη διάρκεια οκτώ ημερών: οι τόκοι που προκύπτουν προστίθενται στο εμπορικό κέρδος.
- (13) Η εταιρεία χρηματοδότησης μπορεί να αφαιρέσει από τα φορολογητέα κέρδη της τις παρακρατήσεις στην πηγή που πραγματοποιήθηκαν σε άλλες χώρες επί των τόκων που της καταβλήθηκαν. Οι φόροι που βαρύνουν τους τόκους που καταβλήθηκαν στο εξωτερικό από εταιρείες του ομίλου δεν μπορούν να υπαχθούν στο λουξεμβουργιανό φόρο εισοδήματος ή/και να είναι εκπεστέοι από το εμπορικό κέρδος.

III. ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΟΔΗΓΗΣΑΝ ΣΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

- (14) Η Επιτροπή, κατά την αξιολόγηση των πληροφοριών που παρασχέθηκαν από τις λουξεμβουργιανές αρχές, διερεύνησε εάν ο τρόπος υπολογισμού των συντελεστών περιθωρίου, η μη λήψη υπόψη των μέσων αναχρηματοδότησης κατά τον υπολογισμό του δημοτικού φόρου και η άσκηση ενδεχόμενης διακριτικής ευχέρειας εκ μέρους της διοίκησης μπορούσαν να παρέχουν πλεονέκτημα στις εταιρείες χρηματοδότησης. Εξέτασε επίσης εάν ένα τέτοιο πλεονέκτημα θα μπορούσε να παρέχεται από κρατικούς πόρους, εάν θα μπορούσε να πλήξει τον ανταγωνισμό και τις ανταλλαγές μεταξύ των κρατών μελών και εάν θα μπορούσε να έχει επιλεκτικό χαρακτήρα. Τέλος, κατά την τις εκτίμηση της Επιτροπής, δεν φαινόταν να μπορεί να εφαρμοστεί καμία από τις εξαιρέσεις από τη γενική αρχή της απαγόρευσης των κρατικών ενισχύσεων. Οι αμφιβολίες αυτές οδήγησαν την Επιτροπή να κινήσει την επίσημη εξεταστική διαδικασία.

IV. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ

- (15) Οι παρατηρήσεις των αρχών του Λουξεμβούργου μπορούν να συνοψιστούν ως ακολούθως.
- (16) Δεδομένου ότι το καθεστώς των εταιρειών χρηματοδότησης είχε καταργηθεί, δεν παρήγε πλέον αποτελέσματα παρά μόνο έναντι των επιχειρήσεων για τις οποίες οι διατάξεις της εγκυκλίου 120 εφαρμόζονταν μέχρι τα τέλη του έτους 2001. Οι λουξεμβουργιανές αρχές αναφέρθηκαν επίσης στο θέμα των τιμών μεταβίβασης⁽⁵⁾ και υπερασπίστηκαν τη λύση που υιοθετήθηκε στο Μεγάλο Δουκάτο. Τέλος, κατά την εκτίμηση των εν λόγω αρχών το μέτρο δεν συνιστούσε ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 της συνθήκης.

Οι τιμές μεταβίβασης

- (17) Οι σχέσεις που υφίστανται μεταξύ δύο επιχειρήσεων του ίδιου ομίλου επιτρέπουν (τουλάχιστον στη θεωρία) στις εν λόγω επιχειρήσεις να καθορίσουν όρους παροχής αγαθών ή υπηρεσιών μεταξύ τους που διαφέρουν από εκείνους που θα εφαρμόζονταν εάν τα δύο μέρη ενεργούσαν ως ανεξάρτητες επιχειρήσεις στην ελεύθερη αγορά. Υπό τις συνθήκες αυτές οι επιχειρήσεις ενδέχεται να υποκύψουν στον πειρασμό να καταναείμουν τα οφέλη εντός του ομίλου κατά τρόπο ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι συνολικές φορολογικές επιβαρύνσεις που αναλογούν στο σύνολο του ομίλου. Στην περίπτωση των πολυεθνικών ομίλων, η κατανομή αυτή εκδηλώνεται συχνά με τη διεύρυνση της φορολογητέας βάσης σε μια χώρα και τον περιορισμό της σε μια άλλη. Το γεγονός αυτό εξηγεί τη φροντίδα των κυβερνήσεων ούτως ώστε οι τιμές μεταβίβασης εντός ενός ομίλου να προσεγγίζουν στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό τις τιμές της αγοράς.

⁽⁵⁾ Οι τιμές μεταβίβασης είναι εκείνες με τις οποίες μια επιχείρηση τιμολογεί τα αγαθά ή τις υπηρεσίες στις συνδεδεμένες με αυτήν εταιρείες.

- (18) Στο πλαίσιο του ΟΟΣΑ στον οποίον συμμετέχουν τα κράτη μέλη, υιοθετήθηκε η αρχή του πλήρους ανταγωνισμού προκειμένου να εξαλειφθεί η επίπτωση των ειδικών όρων στο επίπεδο των κερδών. Η αρχή αυτή, που διατυπώνεται στο άρθρο 9 του υποδείγματος φορολογικής σύμβασης του ΟΟΣΑ έχει διπλό στόχο: να καθορίσει ορθά το φόρο στην κάθε χώρα και να συμβάλει στην αποφυγή, στο μέτρο του δυνατού, της διπλής φορολογίας. Έτσι, καθιστά δυνατή την ίση μεταχείριση, στο μέτρο του δυνατού, των πολυεθνικών και των ανεξαρτήτων επιχειρήσεων. Μεταξύ των μεθόδων που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό των τιμών μεταβίβασης περιλαμβάνονται η μέθοδος των συγκρίσιμων τιμών στην ελεύθερη αγορά ή, εναλλακτικά, η μέθοδος του κόστους «συν περιθώριο κέρδους» (καλούμενη επίσης «cost plus»).
- (19) Οι αρχές του Λουξεμβούργου, αναφερόμενες στην προσπάθεια αποφυγής της φοροδιαφυγής και στην αρχή του πλήρους ανταγωνισμού, διαπιστώνουν ότι η νομοθεσία για τις τιμές μεταβίβασης βασίστηκε στο άρθρο 164 του νόμου της 4ης Δεκεμβρίου 1967 σχετικά με τη φορολογία του εισοδήματος. Στο πλαίσιο αυτό εκδόθηκε η εγκύκλιος 120 για να διευκολύνει τη φορολογία των διοικητικών δραστηριοτήτων που ασκούνται από εταιρείες χρηματοδότησης. Οι διοικητικές αρχές του Λουξεμβούργου επιδιώκουν κανονικά τη σύγκριση των τιμών που ορίζονται εντός ενός ομίλου με τις τιμές που ορίζονται στο πλαίσιο συγκρίσιμων συναλλαγών μεταξύ ανεξαρτήτων επιχειρήσεων. Ωστόσο, ελλείπει συγκρίσιμων στοιχείων, δεν είναι πάντα δυνατή η εφαρμογή της εν λόγω προσέγγισης.
- (20) Έτσι οι διοικητικές αρχές του Λουξεμβούργου επέλεξαν στη συγκεκριμένη περίπτωση την μέθοδο του κόστους «συν περιθώριο κέρδους» προκειμένου να καθορίσουν τις τιμές μεταβίβασης για τις παροχές υπηρεσιών εντός του ομίλου που πραγματοποιούνται από τις εταιρείες χρηματοδότησης διεθνών ομίλων. Εφαρμόζοντας μια ομοιόμορφη μέθοδο, όπως προτείνει ο ΟΟΣΑ, καθορίστηκε το ελάχιστο όριο για τον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος, το οποίο ισούται με 0,25 % του ποσού των χορηγηθέντων δανείων (0,125 % εάν ο οικονομικός κίνδυνος που διατρέχεται καλύπτεται από εγγύηση προβλεπόμενη εκ του νόμου). Ωστόσο, εάν το εμπορικό κέρδος μιας εταιρείας χρηματοδότησης υπερβεί το ελάχιστο αποτέλεσμα που προκύπτει από την εφαρμογή της εγκυκλίου 120, το επιπλέον εμπορικό κέρδος λαμβάνεται υπόψη κατά τη φορολόγηση της εταιρείας.
- Η εγκύκλιος 120 δεν συνεπαγόταν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 της συνθήκης*
- Το μέτρο πρέπει να εξασφαλίζει πλεονέκτημα**
- (21) Στόχος του μέτρου δεν ήταν να ελαφρύνει τη φορολογική επιβάρυνση που επιβάλλεται κανονικά στις εταιρείες χρηματοδότησης αλλά ο μοναδικός του στόχος ήταν, μέσω της εφαρμογής της μεθόδου του κόστους «συν περιθώριο κέρδους», να προσδιορίσει στον ακριβέστερο δυνατό βαθμό μια
- τιμή αγοράς για τις παρεχόμενες υπηρεσίες εντός του ομίλου. Το Λουξεμβούργο διαπιστώνει ότι η Επιτροπή, στο σημείο 13 της ανακοίνωσης, υπογραμμίζει ότι τα μέτρα καθαρά φοροτεχνικής φύσεως, όπως για παράδειγμα οι διατάξεις που αποσκοπούν στην αποφυγή της διπλής φορολόγησης ή της φοροδιαφυγής, δεν συνιστούν κρατικές ενισχύσεις. Δεδομένου ότι η εγκύκλιος 120 ήταν ένα γενικό μέτρο που αποσκοπούσε στην αποφυγή της φοροδιαφυγής και στο σωστό και δίκαιο εμπορικό κέρδος για τις εταιρείες χρηματοδότησης, δεν αποτελούσε κρατική ενίσχυση.
- (22) Η απαίτηση να ανήκουν οι εταιρείες χρηματοδότησης σε μεγάλο διεθνή όμιλο με ίδια κεφάλαια τουλάχιστον 7,5 δισ. φράγκα Λουξεμβούργου (LUF) (περίπου 187,5 εκατ. ευρώ) επέτρεπε να διασφαλιστεί, στις περισσότερες περιπτώσεις, ότι το ποσό των πληρωμών δεν θα ήταν ιδιαίτερα χαμηλό, διότι διαφορετικά θα απαιτείτο υψηλότερος συντελεστής προκειμένου να διατηρηθεί η συμβατότητα με τους όρους της αγοράς.
- (23) Το Λουξεμβούργο σημειώνει ότι η Επιτροπή περιορίζεται στη διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο εφαρμόζεται η αρχή του πλήρους ανταγωνισμού και ορίζονται τα ποσοστά αμοιβής καθώς και στην αιτιολόγηση του μη συνυπολογισμού των μέσων αναχρηματοδότησης στον υπολογισμό του δημοτικού φόρου.
- (24) Οι αρχές του Λουξεμβούργου εκτιμούν ότι η Επιτροπή ασκεί κριτική σε δύο πτυχές όσον αφορά τα οφέλη που αποκομίζουν οι εταιρείες χρηματοδότησης: αφενός, στην εφαρμογή στην πράξη της μεθόδου του κόστους «συν περιθώριο κέρδους» σε σχέση με τη χρήση των τιμών μεταβίβασης που καταβλήθηκαν πραγματικά και, αφετέρου, στη μη λήψη υπόψη των μέσων αναχρηματοδότησης κατά τον υπολογισμό του δημοτικού φόρου.
- (25) Όσον αφορά την πρώτη πτυχή, το Λουξεμβούργο υπογραμμίζει ότι μόνο στην περίπτωση που οι τιμές μεταβίβασης που εφαρμόστηκαν από την επιχείρηση ήταν υψηλότερες εκείνων που προκύπτουν από την εφαρμογή της μεθόδου του κόστους «συν περιθώριο κέρδους», η χρησιμοποίηση της εν λόγω μεθόδου θα παρείχε πλεονέκτημα στην επιχείρηση στην οποία θα εφαρμόζοταν χαμηλότερη βάση φορολόγησης. Το Λουξεμβούργο εκτιμά ότι το ελάχιστο περιθώριο που προβλεπόταν στην εγκύκλιο 120 στην πραγματικότητα ήταν υψηλότερο μάλιστα από το περιθώριο που προκύπτει από τους όρους της αγοράς και συνεπώς το καθεστώς δεν παρουσίαζε κανένα φορολογικό κίνητρο για τις εταιρείες χρηματοδότησης. Στην υποθετική περίπτωση που η Επιτροπή διαπιστώσει ότι η εφαρμογή της εγκυκλίου 120 σε τέτοιες περιπτώσεις έχει ως αποτέλεσμα την παροχή παράνομων κρατικών ενισχύσεων και εφόσον ζητήσει την ανάκτηση των ποσών, θα πρέπει να προσδιοριστούν οι εν λόγω επιχειρήσεις και να πραγματοποιηθεί επιμέρους υπολογισμός για την κάθε μία από αυτές με βάση τις πραγματικές τιμές μεταβίβασης.
- (26) Το Λουξεμβούργο παρατηρεί ότι η Επιτροπή αποδέχεται τη χρήση μεθόδων όπως η μέθοδος του κόστους «συν περιθώριο κέρδους» και ότι δεν υπάρχει πλεονέκτημα όταν η χρήση των εν λόγω εναλλακτικών μεθόδων καταλήγει σε ίση ή του-

λάχιστον συγκρίσιμη φορολόγηση με εκείνη που θα είχε επιβληθεί μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρηματιών μέσω της κλασικής μεθόδου, όπου το φορολογητέο κέρδος επιτυγχάνεται από τη διαφορά μεταξύ των αποτελεσμάτων και των βαρών της επιχείρησης. Κατά την άποψη του Λουξεμβούργου, η Επιτροπή θα μπορούσε να συμπεράνει ότι υπάρχει ενδεχομένως πλεονέκτημα, όταν το αποτέλεσμα που επιτυγχάνεται εφαρμόζοντας τη μέθοδο του κόστους «συν περιθώριο κέρδους» δεν είναι επαρκώς συγκρίσιμο με εκείνο που θα προέκυπτε μετά από την εφαρμογή της κλασικής μεθόδου. Ωστόσο, η Επιτροπή δεν εξετάζει καθόλου το θέμα του μεγέθους του εικαζόμενου πλεονεκτήματος και το Λουξεμβούργο εκτιμά από την πλευρά του ότι η μέθοδος του κόστους «συν περιθώριο κέρδους» δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να παράσχει πλεονέκτημα τόσο σημαντικό ώστε η φορολόγηση να μην είναι πλέον συγκρίσιμη με εκείνη που θα είχε επιβληθεί μεταξύ δύο ανεξάρτητων επιχειρηματιών μέσω της κλασικής μεθόδου.

- (27) Όσον αφορά τη δεύτερη πτυχή, κατά την εκτίμηση του Λουξεμβούργου η Επιτροπή φαίνεται να προβάλλει τον ισχυρισμό ότι ο μη συνυπολογισμός των μέσων αναχρηματοδότησης στη φορολογητέα βάση για τον υπολογισμό του δημοτικού φόρου θα μπορούσε να οδηγήσει στην παροχή πλεονεκτήματος στις εταιρείες χρηματοδότησης. Ωστόσο, οι λουξεμβουργιανές αρχές εκτιμούν ότι οι εξαιρέσεις αυτές είναι δικαιολογημένες. Η αιτιολόγηση είναι ο μη εκπεστέος χαρακτήρας των επιβαρύνσεων αυτών κατά τον υπολογισμό του δημοτικού φόρου μέχρι το 1990. Το προσδιορισθέν αποτέλεσμα βάσει των κανόνων φορολόγησης του εισοδήματος των εταιρειών χρησιμεύει επίσης ως βάση για τον εμπορικό δημοτικό φόρο, εκτός από ορισμένες προσθήκες και μειώσεις. Μεταξύ των προσθηκών περιλαμβάνονταν, πριν από το 1990, οι οικονομικές επιβαρύνσεις. Ο συνυπολογισμός των οικονομικών επιβαρύνσεων οδηγούσε σε παράλογες καταστάσεις στις οποίες το ποσό φορολόγησης ξεπερνούσε και το ίδιο το κέρδος. Το γεγονός αυτό αιτιολογεί τον μη συνυπολογισμό των δημοσιονομικών επιβαρύνσεων στα φορολογητέα δημοτικά έσοδα.

Το πλεονέκτημα πρέπει να παρέχεται μέσω κρατικών πόρων

- (28) Το Λουξεμβούργο αναγνωρίζει ότι εάν παρασχεθήκε κάποιο πλεονέκτημα από την εγκύκλιο 120, αυτό έγινε μέσω κρατικών πόρων.

Το μέτρο πρέπει να είναι επιλεκτικό

- (29) Όσον αφορά την εικαζόμενη επιλεκτικότητα που προκύπτει από την εφαρμογή ευνοϊκής μεταχείρισης, οι αρχές του Λουξεμβούργου επιβεβαιώνουν ότι η διοίκηση δεν διαθέτει καμία διακριτική ευχέρεια να εγκρίνει ή να απορρίψει την εφαρμογή του καθεστώτος που διέπει τις εταιρείες χρηματοδότησης. Αντίθετα, εάν μια τέτοια επιλεκτικότητα προκύπτει

από εξαίρεση νομοθετικής ή διοικητικής φύσεως από τις φορολογικές διατάξεις, οι αρχές επιβεβαιώνουν ότι οι σχετικοί με τα θέματα κρατικών ενισχύσεων κανόνες δεν εφαρμόστηκαν ποτέ σε κατάσταση συγκρίσιμη με την παρούσα περίπτωση. Η Επιτροπή δεν αναφέρει κανένα προηγούμενο.

- (30) Το Λουξεμβούργο σημειώνει ότι στο σημείο 20 της ανακοίνωσης, η Επιτροπή εξηγεί ότι ενίοτε ορισμένα φορολογικά πλεονεκτήματα περιορίζονται σε συγκεκριμένα είδη επιχειρήσεων, σε ορισμένες από τις λειτουργίες τους ή σε συγκεκριμένα είδη παραγωγής και ότι ενδέχεται να συνιστούν κρατικές ενισχύσεις. Ωστόσο, το Λουξεμβούργο διαπιστώνει ότι δεν υφίσταται κανένα παράδειγμα απόφασης του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων που να χαρακτηρίζει ως επιλεκτικό ένα μέτρο λόγω του ότι εφαρμόζονταν σε ορισμένα είδη επιχειρήσεων ή σε ορισμένες από τις λειτουργίες τους.

- (31) Σύμφωνα με το Λουξεμβούργο, δεν πληροίται το κριτήριο του ειδικού χαρακτήρα διότι η εγκύκλιος 120 εντάσσεται στην κανονική εφαρμογή του φορολογικού καθεστώτος του Λουξεμβούργου. Η εν λόγω εγκύκλιος απευθύνεται σε όλους τους διεθνείς ομίλους με τις απαιτούμενες προδιαγραφές και εντάσσεται στο πλαίσιο της καταπολέμησης των ιδιαίτερα χαμηλών τιμών μεταβίβασης. Οι μόνοι όροι που επιβάλλονται έχουν σχέση με το μέγεθος του ομίλου και τις εγκαταστάσεις του σε πολλά κράτη. Παρόμοιοι περιορισμοί είναι απαραίτητοι προκειμένου να διασφαλιστεί ο σοβαρός χαρακτήρας και ένας όγκος πράξεων η διαχείριση των οποίων γίνεται από το Λουξεμβούργο, και ο οποίος είναι επαρκής για να εμφανιστούν δυσχέρειες στον καθορισμό των τιμών μεταβίβασης μεταξύ των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων. Οι αρχές του καθορισμού του φορολογητέου ποσού μιας εταιρείας χρηματοδότησης που προτείνονται στην εγκύκλιο βασίζονται στους καθορισθέντες από τον ΟΟΣΑ κανόνες για τις τιμές μεταβίβασης οι οποίοι έχουν γενική ισχύ και εφαρμόζονται απ' όλους τους φορολογούμενους που αντιμετωπίζουν το θέμα των τιμολογήσεων εντός ενός ομίλου. Η εγκύκλιος δεν συνιστάται στην εφαρμογή ενός χαμηλότερου δείκτη φορολόγησης για τις εταιρείες χρηματοδότησης αλλά προβλέπει τη ρύθμιση του υπολογισμού της φορολογητέας βάσης λαμβάνοντας υπόψη τον ειδικό χαρακτήρα των πολυεθνικών επιχειρήσεων.

- (32) Δευτερευόντως, κατά την άποψη του Λουξεμβούργου, ακόμη και στην περίπτωση που το καθεστώς των εταιρειών χρηματοδότησης θεωρηθεί από την Επιτροπή ως παρέκκλιση από το κανονικό σύστημα, αιτιολογείται από τη φύση και την οικονομία του συστήματος. Οι λουξεμβουργιανές αρχές θέλησαν να συμβιβάσουν τις αρχές της σύνδεσης του φορολογικού ισολογισμού με τον εμπορικό ισολογισμό και της ασφάλειας του δικαίου με την αρχή του πλήρους ανταγωνισμού. Για τους λόγους που προαναφέρθηκαν, επέλεξαν τη μέθοδο του κόστους «συν περιθώριο κέρδους» προκειμένου να παράσχουν στους ενδιαφερόμενους φορολογούμενους ένα σημείο αναφοράς καθορίζοντας ελάχιστο όριο για τη δήλωση των κερδών που έχουν εισπραχθεί κατά τις εσωτερικές συναλλαγές.

Το μέτρο στρεβλώνει τον ανταγωνισμό και πλήττει τις ανταλλαγές μεταξύ κρατών μελών

- (33) Δεδομένου ότι οι κανόνες στον τομέα των τιμών μεταβίβασης αποβλέπουν στην αποφυγή των συγκαλυμμένων μεταφορών κέρδους στο εξωτερικό με παράτυπες μεθόδους τιμολόγησης, η εγκύκλιος 120 απευθυνόταν στους διεθνείς ομίλους. Στόχος της δεν ήταν να επιτρέψει τη συνολική μείωση του φορολογητέου κέρδους εντός των διεθνών ομίλων αλλά να αποτρέψει τη φοροδιαφυγή. Κατά την άποψη του Λουξεμβούργου λοιπόν δεν μπορεί η εγκύκλιος να θεωρηθεί ως πλεονέκτημα για τη βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης των επιχειρήσεων των εν λόγω ομίλων στην κοινή αγορά.

Η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης

- (34) Κατά την άποψη του Λουξεμβούργου, μεταξύ των φορολογουμένων στους οποίους εφαρμόζονταν η εγκύκλιος 120 υπάρχει δικαιολογημένη εμπιστοσύνη που αντίκειται στην επιστροφή ενδεχόμενης κρατικής ενίσχυσης βασιζόμενης στην εφαρμογή της εν λόγω εγκυκλίου. Δεν υπάρχει κανένα προηγούμενο όσον αφορά την εφαρμογή των κανόνων των κρατικών ενισχύσεων στις επιλογές των μεθόδων υπολογισμού της βάσης επιβολής του φόρου. Μια τέτοια εφαρμογή θα αποτελούσε ριζοσπαστική και απρόβλεπτη επέκταση της τρέχουσας ισχύος του άρθρου 88 της συνθήκης.
- (35) Εξάλλου, την περίοδο εκείνη η Επιτροπή έκρινε ότι οι φορολογικές κανονιστικές ρυθμίσεις που αφορούν τη φορολόγηση των κέντρων διοίκησης των διεθνών ομίλων που είναι εγκατεστημένοι στην Ευρώπη, δεν υπαγόταν στην εφαρμογή των διατάξεων της συνθήκης σε θέματα κρατικών ενισχύσεων⁽⁶⁾. Συνεπώς, το Λουξεμβούργο είχε θεμιτούς λόγους να πιστεύει στη νομιμότητα της εγκυκλίου.
- (36) Επιπλέον, μέχρι τη δημοσίευση της ανακοίνωσης, το 1998, η κοινοτική πολιτική σε θέματα κρατικών ενισχύσεων δεν ήταν σαφής. Η ανάκτηση θα μπορούσε να εφαρμοστεί στην καλύτερη περίπτωση για τα πλεονεκτήματα που αποκτήθηκαν μετά την ημερομηνία δημοσίευσης της ανακοίνωσης.

Η αρχή της μη αναδρομικότητας των φορολογικών νόμων

- (37) Κατά την εκτίμηση του Λουξεμβούργου ένα αίτημα εισπραξης των εικαζόμενων ενισχύσεων θα ισοδυναμούσε με αναδρομική τροποποίηση του φορολογικού καθεστώτος του κοινού δικαίου, γεγονός που εντίκειται στη θεμελιώδη συνταγματική αρχή της μη αναδρομικότητας των φορολογικών νόμων. Η Επιτροπή δεν δύναται λογικά να επιβάλει την εισπραξη όταν οι ενισχύσεις προκύπτουν από ένα γενικό φορολογικό καθεστώς το οποίο προσέβαλε εκ των υστέρων η Επιτροπή.

Αδυναμία ανάκτησης της εικαζόμενης ενίσχυσης

- (38) Κατά την εκτίμηση του Λουξεμβούργου αποτελεί πάγια νομολογία ότι, όταν είναι πραγματικά αδύνατη η ανάκτηση μιας παράνομης ενίσχυσης, δεν μπορεί να υποχρεωθεί ένα κράτος μέλος να την ανακτήσει. Σε αυτή όμως την κατάσταση βρίσκεται το Λουξεμβούργο στην παρούσα περίπτωση. Το ποσό της ενίσχυσης δεν μπορεί να αποτιμηθεί γιατί δεν είναι δυνατός ο προσδιορισμός των πραγματικών τιμών μεταβίβασης που θα έπρεπε να έχουν εφαρμοστεί από τις εταιρείες χρηματοδότησης, ούτε να χρησιμοποιηθεί κάποια άλλη από τις μεθόδους που περιγράφει ο ΟΟΣΑ.

V. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

- (39) Η Επιτροπή, αφού εξέτασε τις παρατηρήσεις των αρχών του Λουξεμβούργου, επιβεβαιώνει την αρχική της θέση που διατυπώθηκε στην επιστολή της 11ης Ιουλίου 2001⁽⁷⁾ προς το Λουξεμβούργο σχετικά με την κίνηση της επίσημης διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης. Η Επιτροπή εκτιμά ότι οι παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από το Λουξεμβούργο δεν μπόρεσαν να άρουν τις αμφιβολίες που είχε διατυπώσει και συνεπώς θεωρεί ότι το εξεταζόμενο φορολογικό καθεστώς συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 1 της συνθήκης. Εξάλλου, θεωρεί ότι η εν λόγω ενίσχυση είναι παράνομη και ότι πρόκειται για ενίσχυση λειτουργίας που δεν μπορεί να χαρακτηριστεί συμβατή με την κοινή αγορά. Η Επιτροπή εκτιμά ωστόσο ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση το Λουξεμβούργο και οι δικαιούχες επιχειρήσεις νομιμοποιούνται να έχουν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη η οποία εμποδίζει την ανάκτηση της ενίσχυσης.
- (40) Καταρχάς, η Επιτροπή μπορεί να αποδεχθεί τα σχόλια του Λουξεμβούργου όσον αφορά την προβληματική των τιμών μεταβίβασης σε ένα διεθνές πλαίσιο. Τίποτε δεν εμποδίζει τις φορολογικές διοικητικές αρχές να χρησιμοποιήσουν ένα σύστημα τιμής του κόστους «συν περιθώριο κέρδους» προκειμένου να καθορίσουν τη βάση υπολογισμού του φόρου για τις υπηρεσίες που παρέχουν εντός του ομίλου οι εταιρείες χρηματοδότησης. Το σύστημα αυτό εξομοιώνεται με μέτρο φορολογικής τεχνικής όπως προβλέπει το σημείο 13 δεύτερο εδάφιο της ανακοίνωσης. Ωστόσο, ορισμένες από τις λεπτομέρειες εφαρμογής της μεθόδου στη συγκεκριμένη περίπτωση, έχουν ως συνέπεια να μην μπορεί να αποκλειστεί η πιθανότητα να έχουν παρασχεθεί ενισχύσεις.
- (41) Προκειμένου ένα μέτρο να χαρακτηριστεί ως ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης, πρέπει να πληροί σωρευτικά τα τέσσερα κριτήρια που αναπτύσσονται στη συνέχεια.
- (42) Κατά πρώτο λόγο το μέτρο πρέπει να παρέχει πλεονέκτημα που ελαφρύνει τα βάρη τα οποία συνήθως βαρύνουν τον

Πλεονέκτημα

⁽⁶⁾ Γραπτή ερώτηση αριθ. 1735/90, ΕΕ C 63 της 11.3.1991, σ. 37.

⁽⁷⁾ Βλέπε υποσημείωση 1.

προϋπολογισμό των επιχειρήσεων. Η προσφυγή σε εναλλακτικές μεθόδους προσδιορισμού του φορολογητέου εισοδήματος προκειμένου να αποφευχθεί η πιθανότητα ορισμένες συναλλαγές να συγκαλύπτουν αδικαιολόγητα πλεονεκτήματα ή ελευθερίες με μοναδικό στόχο τη φοροδιαφυγή, πρέπει κανονικά να στοχεύει σε ίση φορολόγηση με εκείνη που θα επιβαλόταν στο πλαίσιο των σχέσεων μεταξύ δύο ανεξάρτητων επιχειρηματιών μέσω της κλασικής μεθόδου όπου το φορολογητέο κέρδος προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ των αποτελεσμάτων και των βαρών της επιχείρησης. Αυτό ανταποκρίνεται στην αρχή του πλήρους ανταγωνισμού. Στον τομέα των τιμών μεταβίβασης, η διεθνής αυτή αρχή περιλαμβάνεται στο άρθρο 9 του υποδείγματος φορολογικής σύμβασης του ΟΟΣΑ σχετικά με το εισόδημα και την περιουσία (και προσδιορίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις τιμές μεταβίβασης του 1995). Δεδομένου ότι σε μια ανάλυση απαιτείται να ληφθούν υπόψη τα γεγονότα και οι επιμέρους περιστάσεις, οι κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ δεν υποδεικνύουν τη χρησιμοποίηση περιοχών ασφαλείας (για παράδειγμα καθορισμένα περιθώρια).

- (43) Οι αρχές του Λουξεμβούργου δεν παρείχαν πληροφορίες για τον τρόπο με τον οποίο καθορίζονται στην πράξη οι συντελεστές περιθωρίου που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της φορολογητέας βάσης των εταιρειών χρηματοδότησης σε εφαρμογή της μεθόδου του κόστους «συν περιθώριο κέρδους». Η Επιτροπή μπορεί να δεχτεί το επιχείρημα ότι η διοίκηση δεν διέθετε καμία διακριτική ευχέρεια για να εγκρίνει ή να αρνηθεί την εφαρμογή του καθεστώτος των εταιρειών χρηματοδότησης, εντούτοις, από τις απαντήσεις του Λουξεμβούργου προκύπτει σαφώς ότι η διοίκηση διέθετε διακριτική ευχέρεια όσον αφορά τον καθορισμό των συντελεστών περιθωρίου προς εφαρμογή. Η εγκύκλιος 120 θέσπισε ελάχιστο συντελεστή 0,25 % του ποσού των χορηγηθέντων δανείων (0,125 % εάν ο διατρεχόμενος οικονομικός κίνδυνος καλυπτόταν από εγγύηση προβλεπόμενη εκ του νόμου). Ωστόσο, δεν προέβλεπε ούτε τους όρους ούτε τις κατευθυντήριες γραμμές για τον προσδιορισμό του συντελεστή στην πράξη. Αντίθετα, οι αρχές του Λουξεμβούργου δήλωσαν ρητά ότι εφαρμόστηκαν μόνο οι ελάχιστοι συντελεστές (0,25 % σε μια περίπτωση και 0,125 % σε έξι περιπτώσεις) που προβλέπονταν από την εγκύκλιο. Η Επιτροπή συνεπέρανε λοιπόν ότι οι εταιρείες χρηματοδότησης και οι όμιλοι στους οποίους ανήκουν μπορούσαν να επωφεληθούν πλεονεκτήματος λόγω του γεγονότος ότι στην πράξη το Λουξεμβούργο ενέκρινε συστηματικά τον ελάχιστο συντελεστή χωρίς να επαληθεύει εάν ο ελάχιστος αυτός συντελεστής αντικατόπτριζε την οικονομική πραγματικότητα των υποκειμένων παροχών υπηρεσιών.

- (44) Πρέπει να σημειωθεί ότι, στην περίπτωση της παροχής διασυνοριακών υπηρεσιών εντός ομίλου, δεν πρέπει να συγκρίνεται το σύστημα του κόστους «συν περιθώριο κέρδους» με τις πραγματικές τιμές μεταβίβασης, αλλά να διασφαλίζεται ότι το σύστημα οδηγεί σε φορολόγηση αντίστοιχη με εκείνη που θα προέκυπτε εφαρμόζοντας την κλασική μέθοδο. Το μέγεθος του πλεονεκτήματος που προκύπτει από το σύστημα δεν χρειάζεται να καθορισθεί κατά το στάδιο αυτό της ανάλυσης, αλλά μόνο ενόψει ενδεχόμενης ανάκτησης της ενίσχυσης. Η Επιτροπή παρατηρεί ότι στην παρούσα περίπτωση, ο ελάχιστος συντελεστής 0,25 % του ποσού των χορηγηθέντων δανείων (0,125 % εάν ο διατρεχόμενος οικο-

νομικός κίνδυνος καλυπτόταν από εγγύηση προβλεπόμενη εκ του νόμου) εφαρμόστηκε κατά συστηματικό τρόπο. Το Λουξεμβούργο δεν παρείχε καμία ένδειξη σχετικά με την ύπαρξη ελέγχου που διασφαλίζει την καταλληλότητα της εφαρμογής του ελάχιστου συντελεστή στο επίπεδο φορολόγησης που προκύπτει από την εφαρμογή της κλασικής μεθόδου. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή εκτιμά ότι οι ενέργειες των φορολογικών διοικητικών αρχών είχαν ως συνέπεια την παροχή πλεονεκτήματος.

- (45) Όσον αφορά τον μη συνυπολογισμό των μέσων αναχρηματοδότησης στη βάση επιβολής του φόρου κατά τον υπολογισμό του δημοτικού φόρου, η Επιτροπή αποδέχεται τα επιχειρήματα που προέβαλε το Λουξεμβούργο.

Επηρεασμός του ανταγωνισμού και των συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών

- (46) Το κριτήριο αυτό πληρείται στο βαθμό που το κύριο μέρος των δανείων πρέπει να παρέχεται από την εταιρεία χρηματοδότησης σε εταιρείες του ομίλου εγκατεστημένες εκτός Λουξεμβούργου. Εξάλλου, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου⁽⁸⁾ και όπως υπογραμμίζεται στο σημείο 11 της ανακοίνωσης, το γεγονός και μόνο ότι το μέτρο ενισχύει τη θέση μιας επιχείρησης σε σχέση με τους ανταγωνιστές της στην ενδοκοινοτική αγορά, είναι αρκετό για να συναχθεί ότι έχουν επηρεαστεί οι συναλλαγές. Στη συγκεκριμένη περίπτωση οι εταιρείες χρηματοδότησης ή οι επιχειρήσεις των ομίλων στους οποίους ανήκουν βρέθηκαν σε ενισχυμένη θέση λόγω της μείωσης των φορολογικών βαρών της κεντρικής μονάδας στο Λουξεμβούργο. Στην περίπτωση αυτή και λαμβάνοντας υπόψη τη δυνατότητα των εν λόγω ομίλων να αναπτύσσουν δραστηριότητα σε τομείς που χαρακτηρίζονται από συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών, η Επιτροπή εκτιμά ότι το μέτρο ενδέχεται να επηρεάζει τις εν λόγω συναλλαγές.
- (47) Ακόμη και εάν, όπως διατείνονται οι αρχές του Λουξεμβούργου, ο κύριος στόχος της εγκυκλίου 120 δεν ήταν ο συνολικός περιορισμός των φορολογητέων κερδών αλλά η αποφυγή των συγκαλυμμένων μεταβιβάσεων, ένα μέτρο πρέπει να αξιολογείται με βάση τις επιπτώσεις του και όχι τους στόχους του. Σύμφωνα με πάγια νομολογία⁽⁹⁾, ο επιδιωκόμενος από το εν λόγω καθεστώς στόχος δεν επαρκεί προκειμένου να μην χαρακτηριστεί ως κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης.

Επιλεκτικότητα

- (48) Στο βαθμό που οι εν λόγω φορολογικές διατάξεις αφορούν μόνο τις εταιρείες χρηματοδότησης που ανήκουν σε πολυε-

⁽⁸⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Σεπτεμβρίου 1980, Philip Morris κατά Επιτροπής, υπόθεση 730/79, Συλλογή 1980, σ. 2671.

⁽⁹⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Ιουνίου 1999, Βέλγιο κατά Επιτροπής, υπόθεση C-75/97, Συλλογή 1999, σ. I-3671, παράγραφος 25.

θνικούς ομίλους με παρουσία σε δύο τουλάχιστον χώρες εκτός του Λουξεμβούργου, μόνο ορισμένες επιχειρήσεις είχαν πρόσβαση στα πλεονεκτήματα που προαναφέρονται. Όσον αφορά την απαίτηση να ανήκουν οι εταιρείες χρηματοδότησης σε μεγάλο διεθνή όμιλο με ελάχιστο ύψος κεφαλαίων, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι το Λουξεμβούργο δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει ότι χωρίς ένα τέτοιο ελάχιστο όριο θα χρειαζόταν υψηλότερος συντελεστής ώστε να υπάρχει συμφωνία με τους όρους της αγοράς. Εξάλλου, όπως διευκρινίζεται στο σημείο 20 της ανακοίνωσης, ορισμένα φορολογικά πλεονεκτήματα περιορίζονται ενίοτε σε συγκεκριμένες λειτουργίες, όπως για παράδειγμα οι υπηρεσίες που παρέχονται εντός του ομίλου. Σ' αυτή την κατηγορία υπάγεται και το καθεστώς του Λουξεμβούργου για τις εταιρείες χρηματοδότησης. Συνεπώς πληρείται το κριτήριο της επιλεκτικότητας.

(49) Ένα άλλο στοιχείο επιλεκτικότητας προκύπτει από το γεγονός ότι η μητρική εταιρεία της εταιρείας χρηματοδότησης πρέπει να διαθέτει ίδια κεφάλαια τουλάχιστον 7,5 δισ. LUF (περίπου 187,5 εκατ. ευρώ). Αυτό συνεπάγεται επιλεκτική μεταχείριση προς όφελος των μεγάλων ομίλων στο μέτρο που οι όμιλοι που δεν θα συμπλήρωναν το ελάχιστο ύψος κεφαλαίων δεν θα τύγχαναν ίσης μεταχείρισης όσον αφορά την εφαρμογή του συστήματος του κόστους «συν περιθώριο κέρδους». Οι ίδιες οι αρχές του Λουξεμβούργου αποδέχονται ότι η απαίτηση να ανήκουν οι εταιρείες χρηματοδότησης σε μεγάλο διεθνή όμιλο διασφάλιζε επαρκή όγκο δραστηριοτήτων στο Λουξεμβούργο.

(50) Η Επιτροπή εκτιμά ότι τα στοιχεία αυτά επιλεκτικότητας δεν αιτιολογούνται από τη φύση ή την οικονομία του φορολογικού συστήματος του Λουξεμβούργου. Ειδικότερα, η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι τέτοιοι περιορισμοί είναι απαραίτητοι προκειμένου να διασφαλιστεί ο σοβαρός χαρακτήρας και ένας όγκος πράξεων η διαχείριση των οποίων γίνεται από το Λουξεμβούργο και ο οποίος είναι επαρκής για να εμφανιστούν δυσχέρειες στον καθορισμό των τιμών μεταβίβασης μεταξύ των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων⁽¹⁰⁾. Οι δυσκολίες που συνδέονται με τον καθορισμό των τιμών μεταβίβασης αφορούν κατά κανόνα όλες τις παροχές υπηρεσιών ή παραδόσεις αγαθών που πραγματοποιούνται μεταξύ των συνδεδεμένων εταιρειών. Οι εν λόγω δυσκολίες ενδέχεται να αυξάνονται λόγω του διεθνούς χαρακτήρα των εν λόγω παροχών ή παραδόσεων, εντούτοις δεν αντιμετωπίζονται μόνο από τις εταιρείες που ανήκουν σε μεγάλους πολυεθνικούς ομίλους. Σε κάθε περίπτωση, οι εν λόγω δυσκολίες δεν είναι συναφείς, από τη στιγμή που οι αρχές του Λουξεμβούργου εφάρμοσαν συστηματικά τον ελάχιστο συντελεστή για να υπολογίσουν την τιμή του κόστους «συν περιθώριο κέρδους».

(51) Όσον αφορά την παρατήρηση του Λουξεμβούργου σύμφωνα με την οποία δεν υφίσταται κανένα προηγούμενο υπό μορφή απόφασης του Δικαστηρίου, η Επιτροπή διαπιστώνει απλά ότι δεν είναι απαραίτητο να υπάρχουν τέτοια προηγούμενα. Ο χαρακτηρισμός του καθεστώτος των εταιρειών χρηματοδότησης ως κρατικής ενίσχυσης προκύπτει άμεσα από το άρθρο 88 παράγραφος 1 της συνθήκης. Επισημαίνεται ωστόσο ότι σύμφωνα με την πρόσφατη νομολογία, τα

φορολογικά μέτρα έχουν επιλεκτικό χαρακτήρα και συνιστούν κρατική ενίσχυση όταν τα κέρδη που προκύπτουν προορίζονται για επιχειρήσεις που υλοποιούν επενδύσεις που υπερβαίνουν ένα συγκεκριμένο ποσό ή για τη δημιουργία ορισμένου αριθμού θέσεων απασχόλησης⁽¹¹⁾. Η Επιτροπή εκτιμά ότι με τη λογική αυτή πρέπει να αντιμετωπισθεί και η παρούσα περίπτωση.

(52) Όσον αφορά την πρόθεση να συνδυαστούν οι αρχές σύνδεσης του φορολογικού ισολογισμού με τον εμπορικό ισολογισμό και της ασφάλειας του δικαίου με την αρχή του πλήρους ανταγωνισμού και να δοθεί ένα σημείο αναφοράς στους φορολογούμενους, τίποτα δεν εμποδίζει τις φορολογικές διοικητικές αρχές να επιλέξουν την μέθοδο του κόστους «συν περιθώριο κέρδους». Η Επιτροπή δεν ασκεί κριτική για τη χρησιμοποίηση του συστήματος αυτού προκειμένου να διευκολυνθεί ο καθορισμός των τιμών μεταβίβασης για τις συναλλαγές μεταξύ συνδεδεμένων μονάδων. Ωστόσο, στην παρούσα περίπτωση, η συστηματική εφαρμογή του ελάχιστου συντελεστή πρέπει να θεωρηθεί ως παρέκκλιση από την ορθή χρησιμοποίηση της μεθόδου του κόστους «συν περιθώριο κέρδους» και μπορεί να παράσχει πλεονέκτημα σε ορισμένες επιχειρήσεις, χωρίς αυτό να αιτιολογείται από τη φύση ή την οικονομία του συστήματος.

Κρατικοί πόροι

(53) Στην παρούσα περίπτωση, η μείωση του ποσού του φόρου, που προκύπτει από την εφαρμογή της εγκυκλίου 120, συνεπάγεται μείωση των φορολογικών εσόδων τα οποία αποτελούν κρατικούς πόρους.

Συμβατότητα

(54) Οι αρχές του Λουξεμβούργου δεν αμφισβήτησαν την αρχική εκτίμηση όσον αφορά τη συμβατότητα του καθεστώτος των εταιρειών χρηματοδότησης που παρουσιάζεται στην απόφαση για κίνηση της επίσημης διαδικασίας εξέτασης⁽¹²⁾, την οποία η Επιτροπή επιβεβαιώνει και η οποία μπορεί να συνοψιστεί ως ακολούθως:

(55) Οι παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 87 παράγραφος 2 της συνθήκης και αφορούν τις ενισχύσεις κοινωνικού χαρακτήρα προς μεμονωμένους καταναλωτές, τις ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες ή άλλα έκτακτα γεγονότα και τις ενισχύσεις προς ορισμένες περιοχές της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, δεν μπορούν να εφαρμοστούν την παρούσα περίπτωση.

⁽¹¹⁾ Αποφάσεις του Δικαστηρίου της 6ης Μαρτίου 2002, Territorio Histórico de Álava — Diputación Foral de Álava e.a. κατά Επιτροπής (κοινές υποθέσεις T-127/99, T-129/99 και T-148/99, σημείο 157 και κοινές υποθέσεις T-92/00 et T-103/00, σημεία 39 και 40 και σημεία 49 και 50, που δεν έχουν ακόμη δημοσιευθεί στη Συλλογή).

⁽¹²⁾ Βλέπε υποσημείωση 1.

⁽¹⁰⁾ Βλέπε αιτιολογική σκέψη 31: επιχείρημα που αναπτύχθηκε από το Λουξεμβούργο.

- (56) Η παρέκκλιση που προβλέπεται στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α), της συνθήκης η οποία προβλέπει τη δυνατότητα έγκρισης ενισχύσεων που προορίζονται για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης περιοχών στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό ή στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση, δεν μπορεί να εφαρμοστεί.
- (57) Ομοίως, το καθεστώς των εταιρειών χρηματοδότησης δεν υπάγεται στην κατηγορία των σχεδίων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος στα οποία μπορεί να εφαρμοστεί η παρέκκλιση που προβλέπεται στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο β) της συνθήκης και στο βαθμό που το εν λόγω καθεστώς δεν αποβλέπει στην προώθηση του πολιτισμού και της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς, δεν μπορεί να τύχει της παρέκκλισης που προβλέπεται στο στοιχείο δ) του εν λόγω άρθρου.
- (58) Εξάλλου, πρέπει να εξεταστεί εάν μπορεί να εφαρμοστεί για το καθεστώς των εταιρειών χρηματοδότησης η παρέκκλιση που προβλέπεται στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης που επιτρέπει τις ενισχύσεις για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον. Τα φορολογικά πλεονεκτήματα που παρέχονται στο πλαίσιο του προαναφερόμενου καθεστώτος δεν συνδέονται με την πραγματοποίηση επενδύσεων, τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης ή ειδικών σχεδίων, αλλά συνιστούν αποκλειστικά συνεχείς ελαφρύνσεις βαρών και πρέπει κατά συνέπεια να χαρακτηριστούν ως ενισχύσεις λειτουργίας. Η Επιτροπή εκτιμά λοιπόν ότι οι εν λόγω ενισχύσεις δύνανται να αλλοιώσουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον και συνεπώς δεν μπορεί να εφαρμοστεί η παρέκκλιση που προβλέπει το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης.

Ανάκτηση

- (59) Τα εν λόγω μέτρα δεν μπορούν να θεωρηθούν ως υφιστάμενες ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 88 παράγραφος 1 της συνθήκης και του άρθρου 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ⁽¹³⁾ (νυν άρθρο 88 της συνθήκης ΕΚ). Πράγματι, τα εν λόγω μέτρα τέθηκαν σε εφαρμογή μετά τη θέση σε ισχύ της συνθήκης, δεν κοινοποιήθηκαν ποτέ στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης, δεν καλύπτονται από τις προδιαγραφές και συνιστούσαν ενίσχυση από τη στιγμή που τέθηκαν σε ισχύ. Συνεπώς αποτελούν νέες ενισχύσεις. Εφόσον οι παράνομα χορηγηθείσες κρατικές ενισχύσεις αποδειχθούν ασύμβατες με την κοινή αγορά, η φυσική συνέπεια της διαπίστωσης αυτής είναι ότι η ενίσχυση πρέπει να ανακτηθεί από τους δικαιούχους σύμφωνα με το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999. Η ανάκτηση της ενίσχυσης έχει ως στόχο να αποκαταστήσει, στο μέτρο του δυνατού, την κατάσταση του ανταγωνισμού που προϋπήρχε της χορήγησης της ενίσχυσης. Παρέκκλιση από τη βασική αυτή αρχή δεν δικαιολογείται ούτε από την έλλειψη προηγούμενου για την εφαρμογή των κανόνων των κρατικών ενισχύσεων στις επιλογές των μεθόδων υπολογισμού της φορολογητέας βάσης, ούτε από την εικαζόμενη έλλειψη σαφήνειας στην κοινοτική πολιτική στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων.
- (60) Όσον αφορά την εικαζόμενη αδυναμία ανάκτησης της ενίσχυσης και την αρχή του μη αναδρομικού χαρακτήρα των φορολογικών νόμων, η νομολογία προβλέπει ότι έστω κι' αν υποτεθεί ότι η αναζήτηση της επίμαχης πιστώσεως φόρου παρουσιάζει δυσχέρειες από διοικητικής απόψεως, το γεγονός αυτό δεν μπορεί να επιτρέψει να θεωρηθεί η ανάκτηση ως τεχνικώς αδύνατη⁽¹⁴⁾. Εξάλλου, σύμφωνα με πάγια νομολογία, ένα κράτος μέλος δεν δύναται να επικαλεσθεί διατάξεις, την ακολουθούμενη πρακτική ή καταστάσεις της εσωτερικής ενόμου τάξεώς του για να δικαιολογήσει την μη τήρηση των υποχρεώσεων που του αναλογούν δυνάμει του κοινοτικού δικαίου. Ειδικότερα, μια διάταξη που προβλέπει προθεσμία για την ανάκληση πράξης γενεσιουργού δικαιωμάτων, πρέπει να εφαρμόζεται, όπως όλες οι σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου, κατά τρόπο ώστε να μην καθίσταται πρακτικά αδύνατη η απαιτούμενη από το κοινοτικό δίκαιο ανάκτηση και να λαμβάνεται πλήρως υπόψη το κοινοτικό συμφέρον⁽¹⁵⁾. Διαφορετικά, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να αποφύγουν τον πραγματικό έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων με την μη τήρηση της υποχρέωσης που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης, να ενημερώνουν προηγουμένως για τα σχέδια ενισχύσεων που εκπονούν.

Δικαιολογημένη εμπιστοσύνη

- (61) Ωστόσο το άρθρο 14 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 προβλέπει ότι η «Επιτροπή δεν απαιτεί ανάκτηση της ενίσχυσης εάν αυτό αντικείται σε κάποια γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου». Η νομολογία του Δικαστηρίου και η πρακτική που εφαρμόζει η Επιτροπή στη λήψη των αποφάσεων προβλέπουν ότι η εντολή της ανάκτησης της ενίσχυσης παραβιάζει τη γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου εφόσον μετά από τη δράση της Επιτροπής, έχει αναπτυχθεί στον δικαιούχο ενός μέτρου δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ότι η ενίσχυση χορηγήθηκε σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία.
- (62) Στην υπόθεση Van den Bergh και Jurgens⁽¹⁶⁾ το Δικαστήριο αποφάνθηκε:

«Από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου συνάγεται ότι κάθε επιχειρηματίας, τον οποίο κάποιο όργανο έκανε να

⁽¹⁴⁾ Βλέπε αποφάσεις του Δικαστηρίου της 29ης Ιανουαρίου 1998, Επιτροπή κατά Ιταλίας, C-280/95, Συλλογή 1998, σ. I-259, σημείο 23 και της 3ης Ιουλίου 2001, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-378/98, Συλλογή 2001, σ. I-5107, σημείο 42.

⁽¹⁵⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 20ής Σεπτεμβρίου 1990, Επιτροπή/Γερμανίας, (C-5/89, Συλλογή 1990, σ. I-3437, σημείο 18 και 19.

⁽¹⁶⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Μαρτίου 1987, Van den Bergh εν Jurgens e.a./Επιτροπής, υπόθεση 265/85, Συλλογή 1987, σ. 1155, σημείο 44.

⁽¹³⁾ ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1.

ελπίζει βάσιμα, έχει τη δυνατότητα να επικαλεσθεί την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Όταν εξάλλου ένας προνοητικός και ενημερωμένος επιχειρηματίας είναι σε θέση να προβλέπει τη θέσπιση κοινοτικού μέτρου ικανού να βλάψει τα συμφέροντά του, δεν μπορεί να επικαλεστεί τα οφέλη από τέτοια αρχή, αφού θεωρείται το μέτρο αυτό»

(63) Στην απόφαση 2001/168/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 31ης Οκτωβρίου 2000, σχετικά με την ισπανική νομοθεσία για το φόρο εταιρειών ⁽¹⁷⁾, η Επιτροπή επισήμανε ομοιότητες μεταξύ του εν λόγω ισπανικού συστήματος και ενός γαλλικού συστήματος που έχει εγκρίνει με βάση το ότι δεν συνιστούσε ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ (νυν άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ). Στην παρούσα περίπτωση, η Επιτροπή επισημαίνει ότι το λουξεμβουργιανό καθεστώς των εταιρειών χρηματοδότησης παρουσιάζει ορισμένα παρεμφερή στοιχεία με το σύστημα που θεσπίστηκε στο Βέλγιο με το βασιλικό διάταγμα αριθ. 187 της 30ής Δεκεμβρίου 1982 σχετικά με τη φορολογία των κέντρων συντονισμού. Τα δύο συστήματα αφορούν δραστηριότητες εντός των ομίλων και χρησιμοποιούν τη μέθοδο του κόστους συν περιθώριο κέρδους για τον καθορισμό της φορολογητέας βάσης. Στην απόφασή της της 2ας Μαΐου 1984, η Επιτροπή έκρινε ότι το σύστημα δεν οδηγούσε σε ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ. Ακόμη και αν η απόφαση δεν δημοσιεύθηκε, το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν προέβαλε καμία αντίρρηση έναντι του βελγικού συστήματος για τις εταιρείες χρηματοδότησης, κατέστη γνωστό την περίοδο εκείνη στην XIVη έκδοση για τον ανταγωνισμό καθώς και σε απάντηση που δόθηκε σε υποβληθείσα από το Κοινοβούλιο ερώτηση ⁽¹⁸⁾.

(64) Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή σημειώνει ότι η απόφασή της για το βελγικό καθεστώς των κέντρων συντονισμού εκδόθηκε πριν τεθεί σε ισχύ το λουξεμβουργιανό καθεστώς για τις εταιρείες χρηματοδότησης. Η Επιτροπή σημειώνει επίσης ότι εγκρίθηκαν όλοι οι δικαιούχοι του καθεστώτος ως εταιρείες χρηματοδότησης πριν εκδοθεί η απόφαση της Επιτροπής, της 11ης Ιουλίου 2001, σχετικά με την έναρξη της επίσημης διαδικασίας εξέτασης. Η Επιτροπή σημειώνει ακόμη ότι η εγκύκλιος 120 καταργήθηκε στις 20 Φεβρουαρίου 1996 και δεν εφαρμόζεται πλέον στους δικαιούχους από την 31η Δεκεμβρίου 2001. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή κάνει δεκτά τα επιχειρήματα του Λουξεμβούργου όσον αφορά την ύπαρξη δικαιολογημένης εμπιστοσύνης εκ μέρους των δικαιούχων προς το καθεστώς και παραλείπεται της ανάκτησης των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν.

VI. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το καθεστώς του Λουξεμβούργου για τις εταιρείες χρηματοδότησης συνιστά καθεστώς κρατικών ενισχύσεων κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης και ότι δεν υπάγεται σε καμία από τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται από το άρθρο 87 παράγραφος 2 ή το άρθρο 87 παράγραφος 3 της εν λόγω συνθήκης. Η Επιτροπή παρατηρεί επίσης ότι το Λουξεμβούργο έθεσε παράνομα σε εφαρμογή το εν λόγω σύστημα, παραβιάζοντας το άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης. Ωστόσο, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι το σύστημα καταργήθηκε στις 20 Φεβρουαρίου 1996 και ότι τα παρεχόμενα στους δικαιούχους φορολογικά πλεονεκτήματα διακόπησαν την 31η Δεκεμβρίου 2001. Τέλος η Επιτροπή αναγνωρίζει, την ύπαρξη δικαιολογημένης εμπιστοσύνης στους δικαιούχους των ενισχύσεων η οποία λόγω της φύσης της μπορεί να εμποδίσει την ανάκτηση των κρατικών ενισχύσεων που είναι ασύμβατες με την κοινή αγορά. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν απαιτεί την ανάκτηση των εν λόγω απαιτήσεων,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Το φορολογικό καθεστώς που εφαρμόζεται στις εταιρείες χρηματοδότησης και το οποίο τέθηκε σε ισχύ από το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου με την εγκύκλιο LIR αριθ. 120 της 12ης Ιουνίου 1989 συνιστά καθεστώς ενισχύσεων ασύμβατο με την κοινή αγορά.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου.

Βρυξέλλες, 16 Οκτωβρίου 2002.

Για την Επιτροπή

Mario MONTI

Μέλος της Επιτροπής

⁽¹⁷⁾ ΕΕ L 60 της 1.3.2001, σ. 57.

⁽¹⁸⁾ Βλέπε υποσημείωση 6.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 13ης Νοεμβρίου 2002

σχετικά με την κρατική ενίσχυση που προτίθεται να χορηγήσει η Γερμανία στην εταιρεία Capro Schwedt GmbH

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2002) 4364]

(Το κείμενο στη γερμανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2003/439/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Αφού κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με τα εν λόγω άρθρα ⁽¹⁾ και έχοντας υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- (1) Στις 3 Αυγούστου 2001, οι γερμανικές αρχές κοινοποίησαν πρόταση ενίσχυσης υπέρ ενός επενδυτικού σχεδίου στην πόλη Schwedt, Brandenburg, επικεφαλής του οποίου θα είναι μια νέα επιχείρηση, η Capro Schwedt GmbH (στο εξής «Capro Schwedt»), και θα περιλαμβάνει άλλες τρεις επιχειρήσεις. Δεδομένου του επιπέδου της προτεινόμενης ενίσχυσης και του επενδυτικού κόστους, η κοινοποίηση έγινε βάσει του πολυτομεακού πλαισίου για τις περιφερειακές ενισχύσεις προς μεγάλα επενδυτικά σχέδια ⁽²⁾,
- (2) Η Επιτροπή, με επιστολή της 17ης Ιανουαρίου 2001, γνωστοποίησε στη Γερμανία την απόφασή της να κινηθεί, σε σχέση με την επίμαχη ενίσχυση, τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ. Η Γερμανία υπέβαλε τις παρατηρήσεις της για την υπόθεση με επιστολή της 17ης Απριλίου 2002.
- (3) Η απόφαση της Επιτροπής να κινηθεί τη διαδικασία δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* ⁽³⁾. Η Επιτροπή κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με την ενίσχυση.

⁽¹⁾ ΕΕ C 63 της 12.3.2002, σ. 18.⁽²⁾ ΕΕ C 107 της 7.4.1998, σ. 7.⁽³⁾ Βλέπε υποσημείωση 1.

- (4) Η Επιτροπή έλαβε παρατηρήσεις από τρεις ενδιαφερόμενους, τις οποίες διαβίβασε στη Γερμανία. Η Γερμανία απάντησε στις εν λόγω παρατηρήσεις με επιστολές της 20ής Ιουνίου και της 14ης Αυγούστου 2002.

II. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

1. Δικαιούχοι και σχέδιο

- (5) Η νέα επένδυση προβλέπεται να πραγματοποιηθεί στο Schwedt, μια βιομηχανική πόλη στην οποία δεσπόζει το υπάρχον διυλιστήριο πετρελαίου. Οι τοπικές αρχές επιθυμούν να επικεντρώσουν τη βιομηχανική ανάπτυξη της πόλης γύρω από το διυλιστήριο αυτό, μετατρέποντας την περιοχή σε μεγάλο χημικό συγκρότημα. Για το σκοπό αυτό, οι δημοτικές αρχές της πόλης δημιούργησαν μια δημόσια επιχείρηση υποδομής, την InfraSchwedt GmbH, η οποία θα αξιοποιήσει τμήμα της περιοχής πλησίον του διυλιστηρίου προς όφελος δυνητικών παραγωγών χημικών προϊόντων. Η δημιουργία του χημικού συγκροτήματος προβλέπεται να ολοκληρωθεί σε πέντε τμήματα. Το πρώτο τμήμα περιλαμβάνει το σχέδιο για την καπρολακτάμη.
- (6) Η Capro Schwedt είναι μια νέα επιχείρηση που ανήκει στην Aquafil, παραγωγό συνθετικών ινών ιταλικών συμφερόντων. Η καπρολακτάμη είναι το κύριο ακατέργαστο υλικό για την παραγωγή συνθετικών ινών. Επί του παρόντος, η Aquafil το αγοράζει από παραγωγούς χημικών προϊόντων. Η Aquafil αποφάσισε να ολοκληρώσει την παραγωγική της αλυσίδα και να αρχίσει να παράγει καπρολακτάμη η ίδια. Μαζί με την Capro Schwedt, τον κύριο επενδυτή, θα εγκατασταθούν σε γειτονικούς χώρους τρεις άλλες επιχειρήσεις που θα παρέχουν προϊόντα/υπηρεσίες αναγκαία για την παραγωγή καπρολακτάμης.
- (7) Οι τρεις αυτές επιχειρήσεις, AmmoSulf GmbH, CycloChem GmbH και P & F Flockungsanlage Service und Medien GmbH (στο εξής «οι προμηθεύτριες επιχειρήσεις») θα παράγουν, αντίστοιχα, πυροθεϊκό/θειικό οξύ, κυκλοεξάνιο και υδρογόνο. Επί του παρόντος, οι προαναφερθείσες επιχειρήσεις είναι αποκλειστικά και μόνον «επιχειρήσεις σχεδίου» κρατικής ιδιοκτησίας. Ωστόσο, η Γερμανία κοινοποίησε τα ονόματα τριών μεγάλων επιχειρήσεων που ενδιαφέρονται να τις αγοράσουν, αλλά θα συμμετάσχουν στο σχέδιο μόνον μετά την έγκριση του συνολικού σχεδίου από την Επιτροπή. Πρόκειται για τις εταιρείες Krebs-Spreichim SA (Γαλλία), με ειδικευση στην τεχνολογία και την κατασκευή εγκαταστάσεων παραγωγής πυροθεϊκού/θειικού οξέως, Infrastrutture e Gestioni SpA (Ιταλία), που ειδικεύεται στην κατασκευή, τη λειτουργία και τη συντήρηση βιομη-

χανικών εγκαταστάσεων, και Kinetics Technology International SpA (Ιταλία), η οποία δραστηριοποιείται στον τομέα της κατασκευής εγκαταστάσεων, αλλά και στον τομέα της παραγωγής υδρογόνου και συνθετικών αερίων.

- (8) Σύμφωνα με την κοινοποίηση, το συνολικό επενδυτικό σχέδιο θα δημιουργήσει 528 νέες θέσεις εργασίας, 448 εκ των οποίων στην Capro Schwedt. Τόπος πραγματοποίησης του νέου επενδυτικού σχεδίου είναι το Schwedt, Brandenburg, περιοχή επιλέξιμη για ενίσχυση σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΚ, με ανώτατη επιτρεπόμενη ένταση ενίσχυσης 35 % ακαθάριστο.

2. Κοινοποιηθείσα ενίσχυση

- (9) Η Γερμανία κοινοποίησε στην Επιτροπή την πρόθεσή της να χορηγήσει 28 % (ΑΙΕ) ενίσχυσης επί συνολικού ποσού 331,11 εκατομμυρίων ευρώ επιλέξιμων δαπανών για το σύνολο του σχεδίου, δηλαδή ποσό ύψους 92,71 εκατομμυρίων ευρώ. Σύμφωνα με τη Γερμανία, η ενίσχυση θα αποτελείται από άμεση επιχορήγηση ύψους 50,617 εκατομμυρίων ευρώ (15,287 %), η οποία θα χορηγηθεί βάσει του, εγκριθέντος από την Επιτροπή, 28ου προγράμματος πλαισίου του προγράμματος κοινού ενδιαφέροντος «Βελτίωση της περιφερειακής οικονομικής διάρθρωσης»⁽⁴⁾, πρωμοδότηση των επενδύσεων ύψους 41,108 εκατομμυρίων ευρώ (12,415 %) βάσει του Investitionszulagengesetz 1999 (νόμος περί πρωμοδότησης των επενδύσεων του 1999), τον οποίο ενέκρινε η Επιτροπή το 1999⁽⁵⁾, καθώς και 0,298 % (986 000 ευρώ) ως εγγύηση⁽⁶⁾ τμήματος δανείου που χορηγείται από εμπορική τράπεζα.

III. ΛΟΓΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΗΜΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

- (10) Η Επιτροπή δεν γνώριζε το ακριβές πλαίσιο του σχεδίου καθώς δεν είχε στη διάθεσή της επαρκείς πληροφορίες για τις προμηθευτήριες επιχειρήσεις. Στο σημείο 7.2, το πολυτομεακό πλαίσιο για τις περιφερειακές ενισχύσεις προς μεγάλα επενδυτικά σχέδια ορίζει ότι «ένα επενδυτικό σχέδιο δεν επιτρέπεται να διασπασθεί τεχνητά σε επιμέρους σχέδια προκειμένου να εκφύγει της υποχρέωσης για κοινοποίηση».
- (11) Όσον αφορά την επιχείρηση υποδομής, η Επιτροπή έθεσε το ερώτημα μήπως η κατασκευή της υποδομής συνιστά και ενίσχυση του σχεδίου (αμφέβαλε δηλαδή σχετικά με τον πραγματικό χαρακτήρα της υποδομής, διευρωτώμενη εάν η επιχείρηση υποδομής παρέχει συνδέσεις που δεν είναι δικαιολογημένες στην περίπτωση ενός ενιαίου φορέα ανάπτυξης του σχεδίου και εάν οι εφαιρμοζόμενες τιμές ανταποκρίνονται στις τιμές της αγοράς).
- (12) Όσον αφορά τον συντελεστή αναλογίας κεφαλαίου/εργασίας, η Επιτροπή εκφράζει επιφυλάξεις αναφορικά με την πρόβλεψη της Γερμανίας περί δημιουργίας 528 νέων θέσεων εργασίας και, συνεπώς, περί επίτευξης συντελεστή

αναλογίας κεφαλαίου-εργασίας 0,8. Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Επιτροπής, πρόκειται να δημιουργηθούν 400 μόνον θέσεις εργασίας, με αποτέλεσμα να μειωθεί ο συντελεστής στο 0,7.

- (13) Η Γερμανία, επικαλούμενη στοιχεία σχετικά με την αξιοποίηση της παραγωγικής ικανότητας, θεωρεί ότι ο συντελεστής ανταγωνισμού είναι ουδέτερος. Αντίθετα, η Επιτροπή κρίνει ότι θα ήταν χρήσιμο να αξιολογηθούν τα στοιχεία της φαινόμενης κατανάλωσης καπρολακτάμης προτού προβεί σε εκτίμηση της αγοράς.
- (14) Η Γερμανία ισχυρίζεται ότι η ενίσχυση θα χορηγηθεί στο πλαίσιο καθεστώτων περιφερειακών ενισχύσεων που έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή. Ένα από αυτά προβλέπει για τις επενδύσεις επιχειρήσεων αυτόματη φοροαπαλλαγή με τη μορφή πρωμοδότησης των επενδύσεων⁽⁷⁾ (στην περιοχή του Schwedt η εν λόγω φοροαπαλλαγή ανέρχεται στο 15 % των πραγματοποιηθεισών επενδύσεων). Εντούτοις, η Γερμανία ισχυρίζεται ότι το σχέδιο θα λάβει πρωμοδότηση των επενδύσεων ποσοστού μόνο 12,415 %. Ωστόσο, η Επιτροπή εκφράζει επιφυλάξεις, φοβούμενη μια αυτόματη χορήγηση της πρωμοδότησης μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την υπέρβαση της δηλωθείσας έντασης ενίσχυσης του 28 %.

IV. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ

- (15) Υπεβλήθησαν παρατηρήσεις από δύο ενδιαφερόμενα μέρη και από έναν σύνδεσμο βιομηχανιών του τομέα της γεωργίας.
- (16) Ο σύνδεσμος βιομηχανιών γεωργίας, ο οποίος εκπροσωπεί τα συμφέροντα των επιχειρήσεων παραγωγής προϊόντων του φυτογυγινομικού τομέα και λιπασμάτων στη Γερμανία, ισχυρίστηκε ότι κατά την παραγωγή καπρολακτάμης χρησιμοποιείται θειικό αμμώνιο, το οποίο χρησιμοποιείται στη γεωργία ως αζωτούχο λίπασμα, και ότι, κατά συνέπεια, η παραγωγή καπρολακτάμης θα έχει επιπτώσεις για τις επιχειρήσεις παραγωγής λιπασμάτων στη Γερμανία. Ο σύνδεσμος βιομηχανιών γεωργίας επισήμανε, επίσης, ότι ο τομέας παραγωγής λιπασμάτων είναι υπό αναδιάρθρωση από το 1980 και ότι αυτό οφείλεται στη συρρίκνωση της αντίστοιχης αγοράς. Επιπλέον, ισχυρίστηκε ότι η ενίσχυση ενδέχεται μεν να δημιουργήσει ορισμένες θέσεις εργασίας, θα θέσει, ωστόσο, σε κίνδυνο θέσεις εργασίας στις επιχειρήσεις παραγωγής λιπασμάτων.
- (17) Η εταιρεία DSM Fibres Intermediates BV υπογραμμίζει ότι το σχέδιο έχει προφανώς διασπαστεί τεχνητά σε επιμέρους σχέδια, προκειμένου να εκφύγει της υποχρέωσης για κοινοποίηση. Κατά την DSM Fibres Intermediates BV, δεν υπάρχει, ιδίως από πλευράς επιχειρηματικής πολιτικής, άλλος λόγος για τη συμμετοχή στο σχέδιο «προμηθευτήριων επιχειρήσεων», παρά μόνον προκειμένου να παρακαμφθεί η υποχρέωση κοινοποίησης. Η διάθεση των εγκαταστάσεων υποδομής από την InfraSchwedt προφανώς εμπεριέχει στοιχεία ενίσχυσης του σχεδίου. Επομένως, κατά την άποψη της DSM Fibres Intermediates BV, ο συντελεστής ανταγωνισμού δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ουδέτερος, αλλά είναι αρνητικός, δεδομένου ότι η αγορά καπρολακτάμης πάσχει από διαρθρωτική πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα, κατάσταση η οποία προβλέπεται να επιδεινωθεί στο εγγύς μέλλον. Επιπλέον, η DSM Fibres Intermediates BV ισχυρίζεται ότι ο συντελεστής αναλογίας κεφαλαίου/εργασίας έχει

⁽⁴⁾ 28ο πρόγραμμα πλαισίου του προγράμματος κοινού ενδιαφέροντος «Βελτίωση της περιφερειακής οικονομικής διάρθρωσης».

⁽⁵⁾ Investitionszulagengesetz 1999, C 72/98 (πρώην N 702/97), SG (98) D/12438 της 30ής Δεκεμβρίου 1998 και SC (2001) D/286551 της 2ας Μαρτίου 2001.

⁽⁶⁾ Χορηγηθείσα βάσει του εγκριθέντος ομοσπονδιακού προγράμματος παροχής εγγυήσεων, N 297/91.

⁽⁷⁾ Investitionszulagengesetz 1999 (InvZulG 1999).

σαφώς υπερτιμηθεί, ενώ ο συντελεστής περιφερειακού αντικτύπου έχει εκτιμηθεί ορθά. Επίσης, ισχυρίζεται ότι για το σχέδιο έχουν εκφραστεί αμφιβολίες που αφορούν ζητήματα τεχνικής φύσεως και προστασίας του περιβάλλοντος και ότι οι εγγυήσεις που παρέχει η Γερμανία θα πρέπει να εξετασθούν διεξοδικώς.

- (18) Η εταιρεία Domo NV εκτιμά ότι ο συντελεστής ανταγωνισμού και ο συντελεστής αναλογίας κεφαλαίου/εργασίας θα πρέπει να μειωθούν. Ενόψει της διαρθρωτικής πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας στη δυτική Ευρώπη, ο συντελεστής ανταγωνισμού θα πρέπει να καθορισθεί στο 0,75. Σε ό,τι αφορά τον συντελεστή αναλογίας κεφαλαίου/εργασίας, η Domo NV υποστηρίζει ότι το ύψος των προβλεπόμενων επενδύσεων για ένα εντελώς νέο σχέδιο, και δεδομένης της τεχνολογίας αυτών, θα οδηγούσε στη δημιουργία 350 περίπου (400 το μέγιστο) θέσεων εργασίας. Ακόμη και στην περίπτωση που δημιουργηθούν 400 θέσεις εργασίας, ο ανωτέρω συντελεστής θα ανέλθει στο 0,7. Ως εκ τούτου, η μέγιστη ένταση ενίσχυσης θα ανερχόταν στο 18,375 %, υπολειπόμενη σημαντικά του 28 % που προβλέπει η Γερμανία. Επιπλέον, η Domo NV ισχυρίζεται ότι η σύσταση της InfraSchwedt GmbH ενδέχεται να εμπεριέχει πρόσθετες ενισχύσεις και ότι η τεχνητή δημιουργία των τριών προμηθευτριών επιχειρήσεων θα μπορούσε να οδηγήσει στην παράβαση των διατάξεων σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις.

V. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

- (19) Όσον αφορά τις επιφυλάξεις που εξέφρασε η Επιτροπή σχετικά με τα συστατικά στοιχεία της σχεδιαζόμενης ενίσχυσης, η Γερμανία ισχυρίζεται ότι η ισχύουσα εσωτερική της νομοθεσία περί επιδοτήσεων (αριθ. 2 των γενικών εκτελεστικών διατάξεων περί της προώθησης επενδυτικών σχεδίων, που εκδόθηκαν σε εκτέλεση της παραγράφου 44 των δημοσιονομικών κανονισμών του ομοσπονδιακού κράτους και των ομόσπονδων κρατών) αποκλείει την πιθανότητα της αυτόματης χορήγησης υψηλότερης ενίσχυσης, μέσω της σώρευσης της προμολόγησης των επενδύσεων με άλλες ενισχύσεις. Κάθε είδους σώρευση επενδυτικών κινήτρων με άλλες ενισχύσεις, η οποία υπερβαίνει το επιτρεπτό όριο της έντασης ενίσχυσης, αντισταθμίζεται με αντιστοίχη μείωση της ενίσχυσης από το πρόγραμμα πλαίσιο του προγράμματος κοινού ενδιαφέροντος «Βελτίωση της περιφερειακής οικονομικής διάρθρωσης».
- (20) Η Γερμανία θεωρεί ότι η κατασκευή των έργων υποδομής για την ολοκλήρωση του χημικού πάρκου δεν συνιστά πρόσθετη ενίσχυση του σχεδίου. Οι υποδομές δεν θα κατασκευαστούν αποκλειστικά για τις ανάγκες της CaproSchwedt και των προμηθευτριών επιχειρήσεων. Η CaproSchwedt και οι τρεις προμηθεύτριες επιχειρήσεις θα πρέπει, στο πλαίσιο του σχεδίου, να αντιμετωπιστούν ως μία ενιαία μονάδα. Οι προμηθεύτριες επιχειρήσεις δεν εξυπηρετούν αποκλειστικά τις ανάγκες παραγωγής καπρολακτάμης, αλλά διαθέτουν και πρώτες ύλες για την αποπεράτωση της κατασκευής του ίδιου του χημικού πάρκου. Όσον αφορά την τιμολόγηση των υπηρεσιών της InfraSchwedt, η Γερμανία ισχυρίζεται ότι οι τιμές των προϊόντων και των υπηρεσιών της InfraSchwedt θα ανταποκρίνονται στις ισχύουσες τιμές της αγοράς.
- (21) Όσον αφορά το συντελεστή αναλογίας κεφαλαίου/εργασίας, η Γερμανία εκτιμά ότι η υπόθεση περί δημιουργίας 528 νέων θέσεων εργασίας για τη λειτουργία των εγκαταστάσεων παραγωγής καπρολακτάμης και υποπροϊόντων της και την παροχή των προβλεπόμενων υπηρεσιών είναι ρεαλιστική. Δεδομένου ότι η παραγωγή καπρολακτάμης στο Schwedt

δεν εντάσσεται σε κάποιο ολοκληρωμένο δίκτυο παραγωγής, όπως συμβαίνει στους μεγάλους παραγωγούς χημικών προϊόντων, και ότι, συνεπώς, δεν υπάρχουν περιθώρια για την εκμετάλλευση οικονομικών κλίμακας, η Γερμανία υποστηρίζει ότι τα στοιχεία για τη λειτουργία τέτοιων μεγάλων επιχειρήσεων δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με το εργατικό δυναμικό που θα απαιτηθεί στη συγκεκριμένη περίπτωση. Επομένως, ο συντελεστής αναλογίας κεφαλαίου/εργασίας θα πρέπει να καθορισθεί στο 0,8. Ωστόσο, η Γερμανία προτείνει να υπολογιστεί καταρχάς η ενίσχυση με συντελεστή αναλογίας κεφαλαίου/εργασίας 0,7 και να καταβληθεί το τελευταίο μέρος της ενίσχυσης, μόνον αφού η Επιτροπή ελέγξει την επίτευξη των στόχων του σχεδίου σχετικά με την κοινοποιηθείσα δημιουργία άμεσων και έμμεσων θέσεων εργασίας και εγκρίνει τη σχετική αποπληρωμή.

- (22) Όσον αφορά το συντελεστή ανταγωνισμού, η Γερμανία θεωρεί ότι έχει διαθέσει επαρκή στοιχεία σχετικά με την αξιοποίηση της παραγωγικής ικανότητας του εν λόγω προϊόντος. Με επιστολή της 14ης Αυγούστου 2002, η Γερμανία διαβίβασε περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τη φαινόμενη κατανάλωση καπρολακτάμης κατά τα έτη 1995—1999⁽⁸⁾. Αναφορικά με τη μελλοντική ανάπτυξη της αγοράς καπρολακτάμης, η Γερμανία, επικαλούμενη σχετική μελέτη της SRI International, υποστηρίζει ότι η φαινόμενη κατανάλωση των 708 χιλιάδων του έτους 1999 θα ανέλθει σε 770 χιλιάδων έως το 2004. Σε ό,τι αφορά το συντελεστή περιφερειακού αντικτύπου, η εκτίμηση της Γερμανίας συμπίπτει με αυτή της Επιτροπής.
- (23) Σε απάντηση των παρατηρήσεων που υπέβαλαν τρίτα μέρη, η Γερμανία υπογραμμίζει εκ νέου ότι ο συντελεστής αναλογίας κεφαλαίου/εργασίας θα πρέπει να καθορισθεί στο 0,8. Όσον αφορά το συντελεστή ανταγωνισμού, οι γερμανικές αρχές επανέλαβαν προηγούμενες θέσεις τους, σύμφωνα με τις οποίες η φαινόμενη κατανάλωση θα σημειώνει άνοδο έως το 2005. Πέραν τούτου, σημειώνουν ότι η Ασία αποτελεί σημαντική αγορά για τους επενδυτές. Προκειμένου να υπολογιστεί ο βαθμός αξιοποίησης της παραγωγικής ικανότητας, ως περίοδος αναφοράς πρέπει, κατά τη Γερμανία, να χρησιμοποιηθούν τα τελευταία πέντε έτη. Επιπλέον, η Γερμανία θεωρεί ότι οι εγγυήσεις εναρμονίζονται με το καθεστώς που διέπει τις κρατικές ενισχύσεις. Τέλος, η Γερμανία πιστεύει ότι οι επιφυλάξεις που εκφράστηκαν σχετικά με κάποια τεχνικά ή περιβαλλοντικά ζητήματα δεν δικαιολογούνται, δεδομένου ότι η επιχείρηση σκοπεύει να εγκαταστήσει συστήματα τεχνολογίας αιχμής. Κατά την άποψη της Γερμανίας, δεν είναι τεχνολογικά δυνατή η περαιτέρω μείωση της ποσότητας θειικού αμμωνίου που προκύπτει ως υποπροϊόν. Κατά την παραγωγή 120 000 τόνων καπρολακτάμης παράγονται 165 000 τόνοι θειικού αμμωνίου, ποσότητα που ανέρχεται στο ήμισυ περίπου της ποσότητας που δηλώνει ο σύνδεσμος βιομηχανιών γεωργίας. Ο πιο φιλικός προς το περιβάλλον τρόπος διάθεσης του θειικού αμμωνίου είναι η πώλησή του ως λιπάσματος, όπως προβλέπεται από την CaproSchwedt.

VI. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

1. Σύνθεση της κρατικής ενίσχυσης

- (24) Όσον αφορά τις επιφυλάξεις της Επιτροπής σχετικά με τη σύνθεση της κρατικής ενίσχυσης, οι γερμανικές αρχές ισχυ-

⁽⁸⁾ Πηγή: CEH Marketing Research Report «Caprolactam», Chemical Economics Handbook.

ρίζονται ότι οι ισχύουσες διατάξεις της γερμανικής νομοθεσίας περί επιδοτήσεων (αριθ. 2 των γενικών εκτελεστικών διατάξεων περί της προώθησης επενδυτικών σχεδίων, που εκδόθηκαν σε εκτέλεση της παραγράφου 44 των δημοσιονομικών κανονισμών του ομοσπονδιακού κράτους και των ομόσπονδων κρατών) διασφαλίζουν ότι δεν θα υπάρξει υπέρβαση του επιτρεπτού ανώτατου ορίου έντασης της ενίσχυσης. Κάθε είδους σώρευση της πριμοδότησης των επενδύσεων με άλλες ενισχύσεις, μέσω της οποίας ενδέχεται να υπάρξει υπέρβαση του επιτρεπτού ορίου της έντασης ενίσχυσης, αντισταθμίζεται με αντίστοιχη μείωση της ενίσχυσης από το πρόγραμμα πλαίσιο του προγράμματος κοινού ενδιαφέροντος «Βελτίωση της περιφερειακής οικονομικής διάρθρωσης». Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν πρόκειται να εγκριθεί ενίσχυση που θα υπερβαίνει το ανώτατο όριο που έδωσε η ίδια.

2. Σχέδιο υποδομής

- (25) Σε απάντηση των επιφυλάξεων που εξέφρασε η Επιτροπή στην απόφασή της για την κίνηση της επίσημης διαδικασίας έρευνας, οι γερμανικές αρχές διαβίβασαν περαιτέρω λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις υποδομές που κατασκεύασε η InfraSchwedt. Το σχέδιο CaproSchwedt αποτελεί, σύμφωνα με τη Γερμανία, τμήμα της κατασκευής του χημικού πάρκου στο Schwedt. Η κατασκευή του εν λόγω πάρκου προβλέπεται να ολοκληρωθεί σε πέντε τμήματα, στο πρώτο εκ των οποίων περιλαμβάνεται το σχέδιο CaproSchwedt. Για το σκοπό αυτό, θα διατεθεί ένα μόλις τμήμα του διαθέσιμου οικοπέδου (συνολικής έκτασης 100 εκταρίων). Κατά τη διάρκεια υλοποίησης των υπολοίπων τεσσάρων τμημάτων, προβλέπεται να εγκατασταθούν στο πάρκο παραγωγοί πλαστικών προϊόντων και άλλων χημικών. Επομένως, ο σχεδιασμός της υποδομής δεν μπορεί να προσανατολίζεται αποκλειστικά στις ανάγκες της CaproSchwedt. Η InfraSchwedt θα πρέπει να λάβει υπόψη της και τις ανάγκες των υπολοίπων επιχειρήσεων που πρόκειται να εγκατασταθούν στο εν λόγω πάρκο. Τεκμηριώνοντας τις θέσεις τους, οι γερμανικές αρχές αναφέρθηκαν στο παράδειγμα των υποσταθμών μετασχηματισμού που απαιτούνται για την παραγωγή πλαστικών προϊόντων και της μονάδας βιολογικού καθαρισμού για τις μονάδες κλασματοποίησης (πέμπτο τμήμα κατασκευής).
- (26) Οι γερμανικές αρχές κοινοποίησαν πρόσθετες πληροφορίες και για τις προμηθευτικές επιχειρήσεις. Οι εν λόγω επιχειρήσεις θα δραστηριοποιούνται ανεξάρτητα από την παραγωγή καπρολακτάμης και τα προϊόντα τους θα χρησιμοποιηθούν όχι μόνο στην παραγωγή καπρολακτάμης, αλλά και στην προβλεπόμενη κατασκευή του ίδιου του χημικού πάρκου (πυροθειικό/θειικό οξύ, κυκλοεξάνιο και υδρογόνο). Σε αντίθεση με τα υφιστάμενα χημικά πάρκα, το πάρκο στο Schwedt θα αποτελέσει ένα νέο συγκρότημα, γεγονός που σημαίνει ότι χρειάζεται να διασφαλιστεί η προμήθειά του με βασικές χημικές ύλες.
- (27) Οι γερμανικές αρχές ανέλαβαν έναντι της Επιτροπής τη δέσμευση ότι το σχέδιο CaproSchwedt θα αποτελέσει ένα ενιαίο σχέδιο. Η CaproSchwedt και οι προμηθευτικές επιχειρήσεις θα εξυπηρετούνται από ένα και μοναδικό συγκρότημα συνδέσεων υποδομής. Η InfraSchwedt δεν θα επιβαρυνθεί με το κόστος διασύνδεσης της CaproSchwedt με τις προμηθευτικές επιχειρήσεις.
- (28) Όσον αφορά τις χρεώσεις που θα επιβάλει η InfraSchwedt για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που θα παρέχει, η Γερμανία ισχυρίζεται ότι αυτές θα ανταποκρίνονται στις τιμές που

ισχύουν στην αγορά και ότι θα καλύπτουν τις τρέχουσες λειτουργικές δαπάνες της και την εξυπηρέτηση του επενδύμενου κεφαλαίου, συμπεριλαμβανομένων αποσβέσεων, αναχρηματοδοτήσεων και επανεπενδύσεων. Η τιμολόγηση των προϊόντων και των υπηρεσιών της InfraSchwedt αποβλέπει στην κάλυψη των δαπανών της και όχι στην επίτευξη κερδοφορίας, ενώ δεν επιτρέπει το συμφνηφισμό ζημιών μεταξύ αποδοτικών και μη αποδοτικών δραστηριοτήτων της InfraSchwedt.

- (29) Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η Capro Schwedt θα χρησιμοποιήσει ένα μικρό μόνο τμήμα του χημικού πάρκου στο Schwedt. Κατά τη διάρκεια κατασκευής των πέντε τμημάτων του πάρκου, πρόκειται να εγκατασταθούν σε αυτό χημικές επιχειρήσεις που δεν σχετίζονται με την παραγωγή καπρολακτάμης. Επομένως, οι υποδομές που έχει δημιουργήσει η InfraSchwedt πρέπει να εξυπηρετούν και τις ανάγκες των υπολοίπων επιχειρήσεων.
- (30) Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι το σχέδιο θα πρέπει να αντιμετωπιστεί ως ενιαίο, για τις εγκαταστάσεις του οποίου η InfraSchwedt θα πρέπει να παραδώσει ένα μόνο συγκρότημα συνδέσεων υποδομής. Το σύνολο των δαπανών υποδομής για το τμήμα του οικοπέδου που θα καταλάβει η CaproSchwedt θα πρέπει να αναληφθεί από την ίδια και τις τρεις προμηθευτικές επιχειρήσεις.
- (31) Βάσει των προαναφερθέντων και λαμβανομένων υπόψη των διαβεβαιώσεων της Γερμανίας ότι η InfraSchwedt δεν θα διαφοροποιήσει τις τιμές της για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που προσφέρει από εκείνες της αγοράς, συνάγεται το συμπέρασμα ότι η CaproSchwedt δεν πρόκειται να ωφεληθεί από κανένα μέτρο υποδομής της InfraSchwedt.
- (32) Η Επιτροπή, συνεπώς, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η κατασκευή εγκαταστάσεων υποδομής από την InfraSchwedt για το σχέδιο Capro Schwedt δεν εμπεριέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

3. Υποχρέωση κοινοποίησης

- (33) Σύμφωνα με τα στοιχεία των γερμανικών αρχών, οι επιλέξιμες επενδυτικές δαπάνες ανέρχονται στο συνολικό ποσό των 311,11 εκατ. ευρώ. Η προβλεπόμενη συνολική ένταση ενίσχυσης ανέρχεται στο 28 % των επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών, ενώ η δηλωθείσα ενίσχυση για κάθε νέα θέση εργασίας ανέρχεται σε 589 223 ευρώ. Συνεπώς, σύμφωνα με το σημείο 2.1 του πολυτομεακού πλαισίου για τις περιφερειακές ενισχύσεις προς μεγάλα επενδυτικά σχέδια, οι ενισχύσεις πρέπει να κοινοποιούνται μεμονωμένα και να ελέγχονται αναλόγως.

4. Σχετική αγορά

- (34) Η σχετική αγορά προϊόντος που εξυπηρετεί τον προσδιορισμό των μεριδίων αγοράς περιλαμβάνει τα προϊόντα, τις υπηρεσίες που αφορά το επενδυτικό πρόγραμμα και, κατά περίπτωση, τα υποκατάστατα προϊόντα ή τις υπηρεσίες του (σημείο 7.6 του πολυτομεακού πλαισίου). Η Επιτροπή έλαβε υπόψη της ότι κατά την παραγωγή καπρολακτάμης προκύπτει θειικό αμμώνιο, το οποίο μπορεί να πωληθεί ως αζωτούχο λίπασμα. Ωστόσο, καθώς βασικός στόχος του σχεδίου είναι η παραγωγή καπρολακτάμης (ως πρώτης ύλης για την παραγωγή συνθετικών ινών), την οποία επί του

παρόντος οι επιχειρήσεις προμηθεύονται από τρίτους, η Επιτροπή θεωρεί ως σχετική αγορά την αγορά καπρολακτάμης. [Για την εν λόγω αγορά δεν υφίσταται ίδια κατάταξη NACE. Το χαμηλότερο επίπεδο της κατάταξης NACE για την καπρολακτάμη είναι η τάξη 24.14 (παραγωγή περαιτέρω οργανικών πρώτων υλών και χημικών ουσιών)].

- (35) Σύμφωνα με το σημείο 7.6 του πολυτομεακού πλαισίου, η γεωγραφική αγορά αναφοράς περιλαμβάνει συνήθως ολόκληρο τον ΕΟΧ ή εναλλακτικά ένα σημαντικό τμήμα του, εφόσον οι συνθήκες ανταγωνισμού σε αυτό διαφέρουν αρκετά από άλλες περιοχές του ΕΟΧ. Δεδομένου ότι στην περίπτωση της καπρολακτάμης πρόκειται για ανταλλάξιμο οικονομικό αγαθό, ανεξάρτητα από την προέλευσή του, και ότι το κόστος μεταφοράς του είναι σχετικά χαμηλό, ως γεωγραφική αγορά αναφοράς θα θεωρηθεί η Κοινότητα στο σύνολό της, για την οποία υπάρχουν αξιόπιστα δεδομένα.
- (36) Σύμφωνα με τη Γερμανία, η εξέλιξη της αξίας (σε ευρώ) της φαινόμενης κατανάλωσης ήταν η ακόλουθη ⁽⁹⁾:

(σε εκατ. ευρώ)

Έτος	ΕΟΧ	Διεθνώς (τιμή)/ΗΠΑ, τιμή/ΕΟΧ	
1995	756	3 910	4 130
1996	708	3 890	3 550
1997	863	4 800	4 270
1998	949	4 910	4 280
1999	742	4 860	3 540

5. Αξιολόγηση βάσει του πολυτομεακού πλαισίου για τις περιφερειακές ενισχύσεις προς μεγάλα επενδυτικά σχέδια

- (37) Στο σημείο 7.2 του πολυτομεακού πλαισίου για τις περιφερειακές ενισχύσεις προς μεγάλα επενδυτικά σχέδια ορίζεται ότι ένα επενδυτικό σχέδιο δεν επιτρέπεται να διασπαστεί τεχνητά σε επιμέρους σχέδια προκειμένου να εκφύγει της υποχρέωσης για κοινοποίηση. Το κοινοποιηθέν σχέδιο περιλαμβάνει τέσσερις επιχειρήσεις: την επιχείρηση παραγωγής καπρολακτάμης και τις τρεις άμεσες προμηθεύτριες επιχειρήσεις. Οι τρεις προμηθεύτριες επιχειρήσεις, οι οποίες μέχρι πρότινος ήταν αποκλειστικά «επιχειρήσεις σχεδίου», πρόκειται να εγκατασταθούν σε τοποθεσίες που γειτονεύουν άμεσα με την CaproSchwedt, προκειμένου να της παρέχουν κάποια απαραίτητα προϊόντα και υπηρεσίες για την παραγωγή καπρολακτάμης. Με την κοινοποίηση του σχεδίου ως ενιαίου επενδυτικού σχεδίου, η Γερμανία τήρησε τους όρους που τίθενται στο σημείο 7.2 του πολυτομεακού πλαισίου σχετικά με την απαγόρευση της τεχνητής διάσπασης.
- (38) Σύμφωνα με το σημείο 3.1. του πολυτομεακού πλαισίου, η Επιτροπή, προκειμένου να εξακριβώσει το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο έντασης για κάθε πρόταση χορήγησης ενίσχυσης, πρέπει να καθορίσει την ανώτατη ένταση ενίσχυσης (ανώτατο όριο περιφερειακής ενίσχυσης) που θα μπορούσε να λάβει μια μεγάλη επιχείρηση στην υπό εξέταση ενισχυόμενη περιοχή στο πλαίσιο του συγκεκριμένου συστήματος περιφερειακής ενίσχυσης που ισχύει κατά το χρόνο της κοινοποίησης.

- (39) Για το συνολικό σχέδιο, η CaproSchwedt θα πρέπει να θεωρηθεί μεγάλη επιχείρηση. Στην προκείμενη περίπτωση, η ανώτατη επιτρεπόμενη ένταση ενίσχυσης (R) ανέρχεται σε 35 % ακαθάριστο ⁽¹⁰⁾. Για τον υπολογισμό της ανώτατης επιτρεπόμενης έντασης ενίσχυσης για το υπό εξέταση σχέδιο, στο ποσοστό αυτό πρέπει να εφαρμοστούν τρεις συντελεστές προσαρμογής και, συγκεκριμένα, ο συντελεστής ανταγωνισμού (T), ο συντελεστής αναλογίας κεφαλαίου/εργασίας (I) και ο συντελεστής περιφερειακού αντικτύπου (M).

6. Συντελεστής ανταγωνισμού (T)

- (40) Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι το μερίδιο της CaproSchwedt στη σχετική αγορά δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 40 % ούτε να το υπερβεί μετά τις νέες επενδύσεις.
- (41) Σε περίπτωση έγκρισης ενισχύσεων προς επιχειρήσεις που ανήκουν σε τομείς με διαρθρωτική πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα, η πιθανότητα στρέβλωσης του ανταγωνισμού είναι ιδιαίτερα μεγάλη. Κάθε επέκταση της παραγωγικής ικανότητας μιας επιχείρησης, η οποία δεν αντισταθμίζεται με αντίστοιχη μείωση της ικανότητας κάποιας άλλης, επιδεινώνει το πρόβλημα της διαρθρωτικής πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας. Ο τομέας ή ο επιμέρους τομέας καθορίζεται σύμφωνα με το χαμηλότερο επίπεδο στην κατάταξη NACE.
- (42) Η τάξη της NACE που αφορά την παραγωγή καπρολακτάμης είναι η 24.14, στην οποία περιλαμβάνεται και πληθώρα άλλων οργανικών πρώτων υλών και χημικών ουσιών. Για τον επιμέρους τομέα της καπρολακτάμης δεν υφίσταται ιδιαίτερη κατάταξη NACE. Η καπρολακτάμη αποτελεί τμήμα μόνο της προαναφερθείσας τάξης. Επομένως, η Επιτροπή θεωρεί ότι τα στοιχεία που αφορούν συνολικά την παραγωγική ικανότητα στην τάξη 24.14 της NACE δεν είναι αντιπροσωπευτικά για την αξιολόγηση της παραγωγής καπρολακτάμης. Σύμφωνα με το σημείο 3.4 του πολυτομεακού πλαισίου, η Επιτροπή βασίζει την αξιολόγησή της για το συντελεστή ανταγωνισμού στα στοιχεία για την εξέλιξη της φαινόμενης κατανάλωσης και εξετάζει κατά πόσο η επένδυση πραγματοποιείται σε παρακμάζουσα αγορά.
- (43) Για το σκοπό αυτό, η Επιτροπή συγκρίνει την εξέλιξη της φαινόμενης κατανάλωσης των υπό εξέταση προϊόντων με το ρυθμό ανάπτυξης του συνόλου της μεταποιητικής βιομηχανίας στον ΕΟΧ. Η σχετική αγορά προϊόντος θεωρείται παρακμάζουσα, όταν την τελευταία πενταετία παρουσίασε ετήσιο ρυθμό αύξησης της φαινόμενης κατανάλωσης σημαντικά χαμηλότερο (περισσότερο από 10 %) από τον ετήσιο μέσο όρο του συνόλου του μεταποιητικού τομέα του ΕΟΧ, εκτός εάν παρατηρείται έντονη ανοδική τάση στο σχετικό ρυθμό αύξησης της ζήτησης για τα προϊόντα. Ως απολύτως παρακμάζουσα αγορά θεωρείται η αγορά που παρουσίασε αρνητικό μέσο ρυθμό αύξησης της φαινόμενης κατανάλωσης κατά την τελευταία πενταετία (σημείο 7.8 του πολυτομεακού πλαισίου για τις περιφερειακές ενισχύσεις προς μεγάλα επενδυτικά σχέδια).
- (44) Στο σημείο 7.8 του πολυτομεακού πλαισίου για τις περιφερειακές ενισχύσεις προς μεγάλα επενδυτικά σχέδια γίνεται αναφορά στον ετήσιο ρυθμό αύξησης της φαινόμενης κατανάλωσης των τελευταίων πέντε ετών. Συνεπώς, η Επιτροπή λαμβάνει συνήθως υπόψη της τη φαινόμενη κατανάλωση

⁽⁹⁾ Πηγή: CEH Marketing Research Report «Caprolactam», Chemical Economics Handbook.

⁽¹⁰⁾ EE C 340 της 27.11.1999, σ. 8.

των τελευταίων έξι ετών, προκειμένου να υπολογίσει πέντε ποσοστά ρυθμών ανάπτυξης. Την περίοδο 1995-2000, ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης του συνόλου του μεταποιητικού τομέα του ΕΟΧ ανερχόταν στο 6,12 %.

- (45) Για την περίοδο 1995-1999, οι γερμανικές αρχές διαβίβασαν στοιχεία σχετικά με τη φαινόμενη κατανάλωση, τα οποία άντλησαν από το CEH Marketing Research Report «Caprolactam», Chemical Economics Handbook. Σύμφωνα με τα εν λόγω στοιχεία, ο μέσος ρυθμός αύξησης της φαινόμενης κατανάλωσης στην αγορά καπρολακτάμης ανήλθε σε 5,42 %, ενώ ο μέσος ρυθμός ανάπτυξης του συνόλου του μεταποιητικού τομέα του ΕΟΧ ανήλθε, κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, σε 5,79 %. Βάσει του ορισμού που δίδεται στο πολυτομεακό πλαίσιο, ο τομέας δεν θα χαρακτηριζόταν παρακμάζων και ο συντελεστής ανταγωνιστικότητας θα παρέμενε στο 1,0.

- (46) Ωστόσο, πρόσφατα στοιχεία της Eurostat για το χρονικό διάστημα 1995-2000 οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η αγορά καπρολακτάμης είναι σχετικά παρακμάζουσα. Σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά, η φαινόμενη κατανάλωση καπρολακτάμης (σε ευρώ) κατά τα έτη 1995-2000 ήταν η εξής:

(σε ευρώ)

Φαινόμενη κατανάλωση καπρολακτάμης	
1995	754 355 927
1996	594 031 089
1997	821 433 942
1998	776 641 984
1999	694 245 630
2000	923 249 239

- (47) Σύμφωνα με τα ανωτέρω στοιχεία, ο μέσος ρυθμός αύξησης της φαινόμενης κατανάλωσης στην αγορά καπρολακτάμης ανήλθε σε 4,12 %. Κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης του συνόλου του μεταποιητικού τομέα του ΕΟΧ ήταν 6,12 %. Η Επιτροπή βασίζει την αξιολόγησή της στα νεότερα στοιχεία της Eurostat. Βάσει του σημείου 7.8 του πολυτομεακού πλαισίου, η αγορά καπρολακτάμης θα πρέπει να θεωρηθεί παρακμάζουσα, δεδομένου ότι ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης της υπολείπεται σημαντικά (σε ποσοστό, δηλαδή, που υπερβαίνει το 10 %) του αντίστοιχου ρυθμού ανάπτυξης του συνόλου του μεταποιητικού τομέα του ΕΟΧ. Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή καθορίζει το συντελεστή ανταγωνιστικότητας στο 0,75.

7. Συντελεστής αναλογίας κεφαλαίου/εργασίας (I)

- (48) Ο συντελεστής αναλογίας κεφαλαίου/εργασίας χρησιμοποιείται για την προσαρμογή της ανώτατης επιτρεπόμενης έντασης ενίσχυσης, προκειμένου να ενισχυθούν σχέδια τα οποία θα συμβάλουν ουσιαστικά και αποτελεσματικά στην καταπολέμηση της ανεργίας μέσω της δημιουργίας πολυάριθμων θέσεων εργασίας.
- (49) Σύμφωνα με τα στοιχεία των γερμανικών αρχών, το σχέδιο θα οδηγήσει στη δημιουργία 528 συνολικά μόνιμων θέσεων εργασίας, 448 εκ των οποίων στην CaproSchwedt και 80

στις προμηθεύτριες επιχειρήσεις. Κατά την κίνηση της διαδικασίας, η Επιτροπή υπολόγισε ότι μια εταιρεία που παράγει 120 000 τόνους ετησίως θα δημιουργήσει 400 περίπου νέες θέσεις εργασίας, αρκετά λιγότερες δηλαδή από τις προβλεπόμενες 528. Για το λόγο αυτό, εξέφρασε επιφυλάξεις σχετικά με την αιτούμενη μείωση του συντελεστή αναλογίας κεφαλαίου/εργασίας στο 0,7.

- (50) Στις παρατηρήσεις που υπέβαλε η Γερμανία σχετικά με την κίνηση της διαδικασίας, δήλωσε πρόθυμη να αποδεχτεί έναν αρχικό υπολογισμό της ενίσχυσης βάσει συντελεστή αναλογίας κεφαλαίου/εργασίας 0,7 και να λάβει το τελευταίο μέρος της ενίσχυσης μόνον αφού η Επιτροπή ελέγξει την επίτευξη των στόχων του σχεδίου σε ό,τι αφορά την κοινοποιηθείσα δημιουργία θέσεων εργασίας και εγκρίνει τη σχετική αποπληρωμή. Η Επιτροπή συμφωνεί με έναν τέτοιο κανονισμό.
- (51) Επομένως, ο συντελεστής αναλογίας κεφαλαίου/εργασίας (I) για την προσαρμογή της ανώτατης επιτρεπόμενης έντασης ενίσχυσης για το προκείμενο σχέδιο θα πρέπει, σύμφωνα με το σημείο 3.10.2 του πολυτομεακού πλαισίου, να καθοριστεί στο 0,7 έως την καταβολή του τελευταίου μέρους της ενίσχυσης (οικονομικό κόστος ανά νέα θέση εργασίας: 827 775 ευρώ). Σε περίπτωση δημιουργίας 528 θέσεων εργασίας και αντίστοιχης επίτευξης συντελεστή αναλογίας κεφαλαίου/εργασίας (I) 0,8, μπορεί να χορηγηθεί πρόσθετη ενίσχυση. Ωστόσο, αυτό θα πραγματοποιηθεί μόνον αφού η Επιτροπή ελέγξει την επίτευξη των στόχων του σχεδίου σε ό,τι αφορά τη δημιουργία θέσεων εργασίας και εγκρίνει τη σχετική καταβολή.

8. Συντελεστής περιφερειακού αντίκτυπου (M)

- (52) Ο συντελεστής περιφερειακού αντίκτυπου αφορά τις θετικές επιδράσεις της επιδοτούμενης επένδυσης στην οικονομία της ενισχυόμενης περιοχής. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η δημιουργία θέσεων απασχόλησης μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως δείκτης της συμβολής ενός σχεδίου στην ανάπτυξη μιας περιοχής. Μια επένδυση εντάσεως κεφαλαίου μπορεί να οδηγήσει έμμεσα στη δημιουργία σημαντικού αριθμού θέσεων απασχόλησης τόσο στην υπό εξέταση ενισχυόμενη περιοχή όσο και σε γειτονικές ενισχυόμενες περιοχές. Στο πλαίσιο αυτό, στις δημιουργούμενες θέσεις απασχόλησης περιλαμβάνονται τόσο οι θέσεις απασχόλησης που δημιουργούνται ως άμεση απόρροια του σχεδίου, όσο και οι θέσεις που δημιουργούνται χάρη στην επιδοτούμενη επένδυση στους άμεσους προμηθευτές και πελάτες (σημείο 3.9 του πολυτομεακού πλαισίου).
- (53) Δεδομένου ότι το υπό κρίση σχέδιο δεν θα οδηγήσει άμεσα στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης σε άλλες επιχειρήσεις της ίδιας περιοχής σε αριθμό που να υπερβαίνει το 50 % των θέσεων που άμεσα δημιουργεί το σχέδιο, ο συντελεστής περιφερειακού αντίκτυπου καθορίζεται στο 1,0.

9. Ανώτατο επιτρεπόμενο όριο ενίσχυσης

- (54) Ο τύπος υπολογισμού της μέγιστης επιτρεπόμενης έντασης ενίσχυσης έχει επομένως ως εξής: $35 \% \times 0,75 \times 0,8 \times 1,0 = 21,00 \%$ ακαθάριστο (σημείο 3.10 του πολυτομεακού πλαισίου). Βάσει αυτού, η προβλε-

πόμνη ενίσχυση των 92,71 εκατ. ευρώ, την οποία προτίθεται να χορηγήσει η Γερμανία στην CaproSchwedt και η οποία αντιστοιχεί σε ένταση ενίσχυσης της τάξης του 28 % ακαθάριστου, δεν συμπίπτει με το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο που θέτει το πολυτομεακό πλαίσιο για τις περιφερειακές ενισχύσεις προς μεγάλα επενδυτικά σχέδια.

10. Έλεγχος εκ των υστέρων

- (55) Εξαιτίας του ευαίσθητου χαρακτήρα των κινητών επενδύσεων μεγάλης κλίμακας, είναι σημαντικό να δημιουργηθεί ένας μηχανισμός που να εξασφαλίζει ότι το επίπεδο ενίσχυσης που καταβάλλεται στην πραγματικότητα στους αποδέκτες συμμορφώνεται με την απόφαση της Επιτροπής (σημείο 6.1 του πολυτομεακού πλαισίου).
- (56) Για κάθε ενισχυόμενο σχέδιο που εγκρίνει βάσει του πολυτομεακού πλαισίου, η Επιτροπή θα απαιτεί είτε να περιλαμβάνεται μια ρήτρα επιστροφής, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τους όρους της σύμβασης, στις συμβάσεις ενίσχυσης που συνάπτονται μεταξύ των αρμοδίων αρχών των κρατών μελών και των αποδεκτών των ενισχύσεων, είτε να καταβάλλεται η τελευταία σημαντική δόση της ενίσχυσης μόνον εφόσον η Επιτροπή βεβαιωθεί ότι, βάσει των πληροφοριών που θα προσκομίσει το κράτος μέλος, το σχέδιο εφαρμόζεται σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στην απόφαση της Επιτροπής, υπό τον όρο, όμως, ότι, βάσει των στοιχείων που της προσκόμισε το κράτος μέλος όσον αφορά την εφαρμογή του σχεδίου, η Επιτροπή έδωσε τη συγκατάθεσή της ή δεν προέβλεπε αντιρρήσεις για την καταβολή της τελικής δόσης της ενίσχυσης εντός εξήντα εργάσιμων ημερών (σημείο 6.2 του πολυτομεακού πλαισίου).
- (57) Η Γερμανία έδωσε τη συγκατάθεσή της να υπολογιστεί καταρχάς η ένταση της ενίσχυσης βάσει της δημιουργίας 400 νέων θέσεων εργασίας και συντελεστή αναλογίας κεφαλαίου/εργασίας 0,7. Συνεπώς, η ένταση ενίσχυσης καθορίζεται αρχικά σε 18,375 % ($35\% \times 0,75 \times 0,7 \times 1,0$). Η Επιτροπή δηλώνει ότι η τελική δόση του ποσού της ενίσχυσης, που υπολογίζεται βάσει της δημιουργίας 528 νέων θέσεων εργασίας και συντελεστή αναλογίας κεφαλαίου/εργασίας 0,8, θα καταβληθεί μόνον εφόσον η CaproSchwedt θέσει στη διάθεση της Επιτροπής επαρκείς αποδείξεις ότι πραγματικά δημιουργήθηκαν 528 νέες θέσεις εργασίας και εφόσον η Επιτροπή εγκρίνει την καταβολή της τελευταίας δόσης.
- (58) Η Επιτροπή διευκρινίζει, επίσης, ότι η Γερμανία είναι υποχρεωμένη να εκπληρώσει την υποχρέωση που ανέλαβε σχετικά με τον εκ των υστέρων έλεγχο που προβλέπει το σημείο 6 του πολυτομεακού πλαισίου, ιδίως σε ό,τι αφορά την υποχρέωση υποβολής αντιγράφου της απόφασης έγκρισης της ενίσχυσης και ετήσιας έκθεσης επί του επενδυτικού σχεδίου καθώς και των λοιπών στοιχείων και εγγράφων που αναφέρονται στο σημείο 6.4 του πολυτομεακού πλαισίου.

VII. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- (59) Βάσει των ανωτέρω, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαπιστώνει ότι το τμήμα της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης, το οποίο υπερβαίνει το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο έντασης ενίσχυσης για το υπό κρίση σχέδιο, όπως αυτό καθορίζεται βάσει των διατάξεων του πολυτομεακού πλαισίου για τις περιφερειακές ενισχύσεις προς μεγάλα επενδυτικά σχέδια, δεν πληροί τις προϋποθέσεις που τίθενται προκειμένου να κριθεί συμβιβάσιμο με την κοινή αγορά,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η κρατική ενίσχυση ύψους 92,71 εκατ. ευρώ (ένταση ενίσχυσης 28 %), την οποία προτίθεται να χορηγήσει η Γερμανία στην CaproSchwedt GmbH, δεν είναι συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά, στο μέτρο που υπερβαίνει το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο έντασης ενίσχυσης του 21 %.

Ως εκ τούτου, η ενίσχυση που θα χορηγηθεί δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το όριο έντασης ενίσχυσης του 21 %.

Άρθρο 2

Οι καταβολές, πλην της τελευταίας, θα πραγματοποιηθούν βάσει έντασης ενίσχυσης της τάξης του 18,375 %.

Η καταβολή μιας τελικής δόσης με ένταση ενίσχυσης της τάξης του 21 % μπορεί να πραγματοποιηθεί, εφόσον η CaproSchwedt GmbH θέσει στη διάθεση της Επιτροπής επαρκείς αποδείξεις ότι δημιουργήθηκαν πραγματικά 528 νέες θέσεις εργασίας και αφού η Επιτροπή εγκρίνει την καταβολή της τελικής δόσης.

Άρθρο 3

Οι γερμανικές αρχές υποχρεούνται να ενημερώσουν την Επιτροπή εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης σχετικά με τα μέτρα που έλαβαν για να συμμορφωθούν με αυτή.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

Βρυξέλλες, 13 Νοεμβρίου 2002.

Για την Επιτροπή

Mario MONTI

Μέλος της Επιτροπής